

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کلیات

مُعَامَلَةُ الْمَرْءِ بِالْإِحْسَانِ

□

با تصحیح، تجدیدنظر و اضافات

سید محمد رضا غیاثی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا و مولانا و شفيع نخوبنا
 ابى القاسم محمد و آله الطاهرين سيما سيدنا و مولانا و امامنا حضرت حجة بن الحسن
 العسكري عجل الله تعالى فرجه الشريف

حق تعالى جلت عظمته را شكر مي گوييم كه ما را از شيعيان و محبين آل محمد ﷺ
 مقرر فرمود و به ما توفيق داد كه از علوم آل محمد ﷺ استفاده نموده و بهره بجوئيم.
 يكي از شعب علومى كه ائمه معصومين ﷺ به ما ارائه فرموده اند ادعيه و اذكار و
 مناجاتهاي آن حضرات مي باشد، در مكتب اهلبيت ﷺ مسئله دعا بسيار مبسوط و
 عميق مي باشد شايد بتوانيم خصوصيت ادعيه اي كه ائمه معصومين ﷺ به ما القا
 فرموده اند را از چهار جهت بررسي نماييم:

۱- از نظر كميت، ادعيه اي كه در كتب ما مي باشد بسيار گسترده و مبسوط مي باشد
 و مي توان گفت كه اگر ادعيه تمام اديان و مذاهب جهان جمع شود از نظر مقدار با
 ادعيه اي كه در كتب شيعه مي باشد قابل مقايسه نيست، بطوري كه علماي شيعه تا
 كنون هزاران كتاب در ادعيه تاليف نموده اند كه در حال حاضر صدها جلد آن موجود
 مي باشد.

تقدیم به حضرت صاحب الزمان بقیه الله الاعظم عجل الله تعالى فرجه شریف

سخن ناشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب حاضر، از نفیس ترین کتبی است که در زمینه دعا و آثار مترتب بر آن به رشته تحریر درآمده است، استقبال کم نظیر دوستداران و علاقمندان معجزات قرآنی و کلام معصومین علیهم السلام و سایر اقشار جامعه اسلامی از این کتاب، ما را بر آن داشت تا چاپ پنجم چنین گنجینه ارزشمندی را - که جناب حجة الاسلام والمسلمین «سید محمد رضا غیائی» تألیف کرده اند - منتشر کنیم.

نفس این مجموعه ارزشمند معرف خوبی از نویسنده کتاب است ولی جهت آشنایی هرچه بیشتر خوانندگان عزیز به اطلاع می رساند که ایشان درس خارج «فقه و اصول» را در محضر اساتید بزرگی مانند حضرت آیه الله العظمی حاج شیخ میرزا جواد تبریزی، حضرت آیه الله العظمی شاهرودی، حضرت آیه الله العظمی فاضل لنکرانی، حضرت آیه الله العظمی محقق کابلی و حضرت آیه الله العظمی نورانی گذرانده اند و از علماء ودانشمندان ارجمند اجازه روایت را کسب نموده اند که در آخر کتاب برخی از آن مدارک را، جهت اطلاع شما عزیزان آورده ایم؛ ضمناً در این چاپ منابع و مأخذ احادیث و ادعیه این کتاب شریف اضافه گردیده است. امید است دست اندرکاران تولید این مجموعه را از دعای خیر و طلب مغفرت فراموش نفرمایید.

شورای بررسی

تابستان ۱۳۷۸

۲- ادعیه‌ای که از ائمه معصومین علیهم‌السلام روایت شده از نظر کیفیت بسیار قابل توجه است و دارای معانی و مضامینی بسیار عمیق و عالی می‌باشد. هر کس مقدار کمی در معانی و بلاغت ادعیه و مناجات ائمه علیهم‌السلام دقت نماید به آسانی درخواهد یافت که بیان این چنین عباراتی از انسان عادی غیر ممکن می‌باشد.

۳- ادعیه کتب ما بسیار متنوع بوده و در هر موردی دعا‌های زیادی روایت گردیده و کمتر مسئله‌ای است که حداقل ائمه ما یک دعا برای آن ذکر نفرموده باشند. بنابراین علاوه بر مناجات‌ها و ادکاری که مربوط به عبادت در مواقع مختلف روز، هفته، ماه و سال می‌باشد، ادعیه و ادکار زیادی برای احتیاجات مختلف بیان گردیده مانند: رفع فقر، قرض، بیماریها، مشکلات، دفع ظلم و موضوعات بسیار متنوع دیگر که فهرست آن محتاج کتاب مخصوصی می‌باشد، این موضوع به قدری قابل توجه است که برای مثال دعای «درد بازوی راست» با دعای «درد بازوی چپ» تفاوت دارد.

۴- که مهمترین ویژگی می‌باشد، مسئله تأثیر و بازدهی ادعیه و ادکار ائمه معصومین علیهم‌السلام است. صحت و حقانیت این ادعیه آنگاه ثابت می‌شود که هر یک از این ادعیه با وجود شرایط و مصلحت الهی تأثیر مخصوص خود را آشکار می‌سازد، این موضوع به حدی مشهور و مشهور است که هر کس خود موارد زیادی از تأثیر دعاها و توسلات به ائمه علیهم‌السلام را مشاهده نموده و ذکر مقداری از این موارد محتاج چندین مجلد کتاب می‌باشد. چندی قبل که حق تعالی - عظم شأنه - به این حقیر توفیق داد و عنایت حجت خدا (عج) شامل مؤلف گردید، کتاب مختصری از ادعیه و ادکار و توسلات تألیف نمودم و از آنجایی که سخنان آن حضرات علیهم‌السلام راه گشای محبت‌نشان می‌باشد، جمع کثیری به حاجات خویش رسیده و به مقاصد خود نائل شدند و این محقق نشد مگر با عنایات ائمه علیهم‌السلام خصوصاً ولی عصر مولا یمان حضرت حجة بن الحسن العسگری (عج). فلذا این عاصی بار دیگر مشغول شده و با توجه به تحقیقات و مطالعاتی که در کتب مختلف ادعیه داشتم کتابی جامع تر و با اسلوب نوین تألیف نمودم و در آن این خصوصیات را مد نظر داشتم: اولاً غالب ادعیه و ادکار و اعمالی که آورده شده از کتب کمیاب و نسخ قدیمی می‌باشد و سعی شده مطالب آن در کتب معروف و قابل دسترس نباشد تا قابل استفاده بوده و تحصیل حاصل نشده باشد.

ثانیاً ادعیه و اعمال طوری انتخاب گردیده تا پاسخگوی مشکلات مردم این عصر باشد و از آنچه که در قدیم قابل استفاده بوده اما در زمان ما غیر قابل استفاده شده صرف نظر گردیده است.

ثالثاً کتب ادعیه غالباً به سبک مخصوصی نوشته می شده خصوصاً کتبی که به وسیله علمای قدیم (ره) تألیف شده بالفاظ و عبارات خاصی همراه بوده که مطالعه و درک آن محتاج تجربه و تخصص می باشد، اما در این کتاب سعی شده تا سبک بلاغت و بیان عبارات طوری باشد که برای همه قابل استفاده باشد.

از درگاه خداوند عظم شأنه التماس دارم تا این اثر ناچیز را از بنده عاصی خود قبول فرماید و آن را برای مُحَبِّین حُجَّتَش، مولایمان حضرت ولی عصر (عج)، مفید قرار بدهد. از قرائت کنندگان تقاضا دارم چنانچه به اعمال و ادعیه‌ای که در این کتاب، مذکور گردیده عمل نموده و حاجت خود را گرفته و به مقاصد شرعیّه خویش نائل گردیدند، این حقیر را از دعای خیر فراموش ننمایند.

حوزه علمیه قم - سید محمد رضا حسینی غیائی
۸ رجب الاصب ۱۴۱۵

فصل اول

ادعیه متعلقه

به وجود مقدس و مبارک مولایمان

حضرت صاحب الزمان حجة بن الحسن العسگری^(عج)

کلامی در ضرورت و اهمیت دعا جهت ولی عصر صاحب الزمان (عج)

مهمترین مسئله‌ای که در این زمان در مورد دعا باید مورد نظر قرار گیرد موضوع دعا برای وجود مقدس مولایمان حضرت بقیة اللہ الاعظم (عج) می باشد و اصولاً هر دعایی که با یاد و دعای برای آن حضرت قرین نباشد دعایی بی معنا و بدون هدف است و دلیل این مطلب کاملاً واضح است زیرا در این زمان کلیه امورات و مصالح جهان به اجازه آن وجود مقدس می باشد و حقتعالی عظم شأنه حضرت صاحب الزمان (عج) را حجت خود بر خلائق مقرر فرموده است و بسی جهالت و جسارت می باشد که انسان به یاد منافع شخصی خویش بوده و فقط برای خود دعا نموده و صاحب و ولی نعمت خود را فراموش نماید.

البته مسئله دعا برای حضرت امام عصر (عج) در این زمان ویژگی خاصی را پیدا نموده چرا که به اشخاصی که در خواب یا بیداری خدمت حضرتش مشرف می شوند می فرمایند: که ظهور نزدیک شده (انشاء اللہ) و مؤمنین باید برای تعجیل فرج دعا نمایند و چون این دستورات و خبر آن به حد تواتر رسیده می توان از آن استنباط وجوب دعا برای امام زمان (عج) را نمود.

در توقیع شریف آن حضرت (عج) است که می فرمایند:

«وَ أَكثِرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجَكُمْ»

یعنی اینکه بسیار زیاد دعا نمایید جهت تعجیل فرج که آن فرج شامی باشد و منظور حضرت از فرج را به دو گونه می‌توان تفسیر نمود اولاً فرج شخصی که یعنی ظهور امام زمان (عج) برای هر فرد مؤمن دارای فوائد بسیاری می‌باشد مانند هدایت به صراط مستقیم، عاقبت به خیری، ازدیاد روزی و عافیت از تمام بلاها و امراض و بدست آوردن قلب سلیم.

ثانیاً فرج کلی به معنای اینکه با ظهور حضرت صاحب‌الزمان (عج) جهان از انواع کفر، شرک، نفاق، بدعت و ظلم و جور پاک می‌گردد و زمین آباد شده و همه با آرامش زندگی می‌کنند بطوریکه همه ثروتمند و سلامت بوده و شخص فقیری پیدا نمی‌شود و مذهب حق بر سراسر جهان حکم فرما می‌گردد و البته این نکته قابل توجه می‌باشد که دعا برای تعجیل فرج امام زمان (عج) فوائد بسیار زیادی دارد که عائد به شخص داعی می‌شود بنابراین دعا برای حضرت مهدی (عج) مقدمه تمام ادعیه می‌باشد فلذا بعضی از ادعیه‌ای که مخصوص آن وجود مقدس می‌باشد را در ابتدای کتاب ذکر نمودیم تا انشاءالله دوستان حضرتش بهره‌مند گردیده و به آن مداومت نمایند خصوصاً دعای اللهم کن لولیک . . به طرق مختلفه آن نقل گردید زیرا حضرت صاحب‌الزمان (عج) به شخصی که شفا داده بودند فرموده‌اند که برو و به مردم بگو که دعای «اللهم کن لولیک» را هر روز بخوانند.

ادعیه مختصره حضرت صاحب‌الزمان (عج)

چون دعا برای امام زمان (عج) باید در تمام اوقات ادامه داشته باشد و در لحظات مختلفه باید به یاد آن حضرت و اجداد طاهرینشان علیهم‌السلام بود بنابراین بهتر است دعا و صلوات بر ایشان به این کیفیت باشد:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ» یا بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ».

صاحب مکيال از جمال الاسبوع روایت نموده که مولایمان حضرت امام صادق علیه‌السلام در مورد صلوات در روز جمعه فرموده‌اند که صدبار بعد از نماز عصر بگویند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ»

و نیز از مستدرک و جمال الصالحین از حضرت امام صادق علیه السلام روایت نموده که فرمودند هر کس بعد از نماز صبح و ظهر بگوید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ»

نمی‌میرد تا اینکه حضرت قائم علیه السلام را دیدار کند.

ایضاً از کتاب مقباس علامه مجلسی (ره) روایت نموده که پس از نماز صبح پیش از آنکه حرفی بزند صدبار بگوید:

«يَا رَبِّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ وَاعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ»

همچنین از کتاب مختصرالمصباح و کتب معتبره دیگر روایت کرده که از جمله اعمال و وظایف شب جمعه این است که صدبار یا اگر ممکن بود بیشتر از صد مرتبه بگوید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَاهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ».

دعای فرج امام زمان (عج) که مولایمان حضرت امام ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیه السلام تعلیم فرموده‌اند

از معروفترین ادعیه در مورد امام زمان (عج) دعای معروف به فرج می‌باشد و این دعای شریف به چند طریق وارد شده است، طریق اول همان است که در کتب مشهوره می‌باشد و فعلاً در آئینه و افواه عموم جاری است و آن دعا این است:

«اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيكَ الْحُجَّةَ بْنَ الْحَسَنِ صَلِّوْا تُكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا وَدَلِيلاً وَعَيْنًا حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا (بِهَا) طَوِيلًا».

اما طریق دیگر که کاملتر و دارای مضامین عالی‌ه‌ای می‌باشد بوسیله مولایمان حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام به شخصی در خواب تعلیم داده شده است و چون راویان آن نزد حقیر کاملاً ثقه می‌باشند آن را نقل می‌نمایم تا دوستان آن حضرت از

قسمت اضافی نیز بهره‌مند گردند دعا این است:

«اللَّهُمَّ كُنْ لِيَوْمِكَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ صَلَواتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبائِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيّاً وَ حَافِظاً وَ قَائِداً وَ ناصِراً وَ دَلِيلاً وَ عَيْناً حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْلاً (طَوْعاً) وَ تُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلاً وَ هَبْ لَنَا رَأْفَتَهُ وَ أَسْرِكْنَا فِي دَعْوَاتِهِ وَ صَلِّ عَلَيْهِ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَ اجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لِأَمْرِهِ».

ترجمه: خدایا برای حجة بن الحسن (عج) که صلوات تو بر او و پدرانش باد در این ساعت و در تمام ساعات سرپرست، نگهدارنده، پیشوا، یاری کننده، دلالت کننده و راهنما باش تا آنکه او را در زمین خود با فضل و برتری (فرمانروایی) جای دهی و او را به مدت طولانی در زمین متمتع بفرما و رأفت و مهربانی آن حضرت (عج) را به ما عنایت فرما و ما را در دعای آن حضرت (عج) شریک بفرما و صلوات بفرست بر او و فرجش را تعجیل نما و ما را تسلیم‌شدگان برای فرمان و امرش قرار بده.

بدانکه بعضی از عوذات و اذکار و ادعیه خصوصاً ادعیه متعلق به وجود مقدس حضرت صاحب‌الزمان مهدی (عج) در خواب به شیعیان تعلیم شده‌است و از آن جمله دعای معروف و عظیم الفائده و کثیرالتأثیر «اللَّهُمَّ عَظْمُ الْبَلَاءِ وَ بَرَحُ الْخَفَاءِ»

می‌باشد که مولایمان حضرت بقیة‌الله (عج) آن را در خواب به ابوالحسن محمد بن احمد بن ابی‌اللیث (ره) در شهر بغداد تعلیم فرمود چنانچه در کنوزالنجاح شیخ طبرسی (ره)، دارالسلام محدث نوری (ره) و بلدالامین شیخ کفعمی (ره) مذکور می‌باشد و تاکنون جمع کثیری از این دعای شریف به حاجات خویش رسیده‌اند بنابراین تعلیم دعای خواب بوسیله ائمه علیهم‌السلام مضرّ به تأثیر و صحت دعا نمی‌باشد و اما آنچه که گفته می‌شود خواب حجت نیست برفرض صحت آن درمورد خواب دیدن معصومین علیهم‌السلام، درمورد احکام شرعی جاری می‌باشد اما در مسئله دعا که امری رجائی و برای تقرّب می‌باشد این قاعده جاری نیست و همانطور که گفته شد سیره اعظم علماء مانند سید بن طاووس (ره)، شیخ کفعمی (ره)، محدث نوری (ره) و غیر هم بر این بوده‌است که بر این نوع ادعیه استناد و تعویل نموده و آن را مانند دعا‌های مرویه بطریق عادی نقل نموده‌اند و تعلیم دعا در خواب را به هیچ وجه مضرّ به صحت آن نمی‌دانسته‌اند.

دعای فرج امام زمان (عج) منقول از محدث نوری (ره)

طریق دیگر از دعای فرج امام زمان (عج) دعای بسیار شریف و پرمعنایی است که محدث نوری (ره) در نجم الثاقب روایت نموده و در همه اوقات می توان آن را خواند خصوصاً در ماه رمضان و خصوصاً در شب بیست و سوم ماه رمضان، پس بعد از تمجید الهی و صلوات می گویی:

«اللَّهُمَّ كُنْ لِي وَلِيَّكَ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا وَدَلِيلًا وَمُؤَيِّدًا حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوْلًا وَعَرِضًا وَتَجْعَلَهُ وَنُرِّيَّتَهُ مِنَ الْأَيْمَةِ الْوَارِثِينَ.

اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَاَنْتَصِرْ بِهِ وَاجْعَلِ النَّصْرَ مِنْكَ لَهُ وَعَلَى يَدِهِ وَاجْعَلِ النَّصْرَ لَهُ وَالْفَتْحَ عَلَيَّ وَجْهَهُ وَلَا تُوجِّهِ الْأُمْرَ إِلَى غَيْرِهِ.

اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ بَيْنَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ تُعَزِّزُ بِهَا الْأَسْلَامَ وَأَهْلَهُ وَتُذِلُّ بِهَا النِّفَاقَ وَأَهْلَهُ وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقْنَا عَذَابَ النَّارِ وَاجْمَعْ لَنَا خَيْرَ الدَّارَيْنِ وَأَقْضِ عَنَّا جَمِيعَ مَا تُحِبُّ فِيهِمَا وَاجْعَلْ لَنَا فِي ذَلِكَ الْخَيْرَةِ بِرَحْمَتِكَ وَمَنِّكَ فِي عَافِيَةِ أَمِينِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَزِدْنَا مِنْ فَضْلِكَ وَبِيَدِكَ الْمَلَأَ فَإِنَّ كُلَّ مُعْطٍ يَنْقُصُ مِنْ مُلْكِهِ وَعَظَاوُكَ يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ».

□

دعای فرج امام زمان (عج) منقول از علامه نائینی (ره)

علامه نائینی (ره) صاحب البرکات السامکه آورده که از مهمات و امهات ادعیه دعا

در حق امام غائب حجة الله القاهرة علیه و علی آبائه الکرام الصلوة والسلام است، که ثمرات آن راجع به خود شخص داعی و جمیع موجودات خیره به مقتضای مرکزیه حقیقیه می باشد و بهتر آن است که به این عبارت که وارده در کلمات علماء اعلام مأخوذه از احادیث ائمه معصومین علیهم السلام است در خصوص شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان و عموم اوقات از سال، باشد و آن این است:

«اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمَجْدِ الشَّامِخِ وَالسُّلْطَانِ الْبَازِخِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَكُنْ بِوَلِيِّكَ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَنَاصِرًا وَدَلِيلًا وَعَيْنًا (مُعِينًا) حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا».

□

دعا برای حضرت صاحب الزمان (عج) در قنوت

صاحب مکیال المکارم از مستدرک محدث نوری (ره) روایت نموده که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام این دعا را در قنوت می خواندند:

«اللَّهُمَّ إِلَيْكَ شَخِصَتِ الْأَبْصَارُ وَنُقِلَتِ الْأَقْدَامُ وَرُفِعَتِ الْأَيْدِي وَ مُدَّتِ الْأَعْنَاقُ وَ أَنْتَ دُعِيتَ بِاللِّسَانِ وَ إِلَيْكَ سِرُّهُمْ وَ نَجْوَاهُمْ فِي الْأَعْمَالِ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَ أَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ نَبَّيْنَا وَ غَيَّبَةَ إِمَامِنَا وَ قَلَّ عَدِينَا وَ كَثُرَ أَعْدَائِنَا وَ تَطَاهَرَ الْأَعْدَاءُ عَلَيْنَا وَ وَقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا فَفَرِّجْ ذَلِكَ اللَّهُمَّ بَعْدَلِ تَظْهِرُهُ وَ إِمَامِ حَقِّ نَعْرِفُهُ إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ».

وی گفته: و به من رسیده که امام صادق علیه السلام شیعیانش را امر می کرد این دعا را در قنوت نماز بعد از کلمات فرج (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ) بخوانند.

ترجمه دعا: خدایا دیده ها به سوی تو (بمنظور عفو و رحمت) باز مانده، و گامها بجانب تو برداشته شده، و دستها بلند گردیده، و گردنهای کشیده شده، و تو به زبانها خوانده شدی و سِرّ و پنهانی بندگان نزد تو (آشکار است) که چه می کنند، پروردگارا بین ما و قوممان به حق حکم فرمای که تو بهترین حکم کنندگانی، بار خدایا راستی که ما به تو شکایت می کنیم فقدان پیامبران و غایب بودن امامان و کمی افرادمان و بسیاری دشمنانمان و دست بهم دادنشان را بر ما و افتادن فتنه ها در میان ما، پس ای

پروردگار گشایش اینها را با عدالتی که آشکار سازی و امام بر حقی که می‌شناسیم فراهم گردان، ای خدای حق اجابت فرما.

مؤلف گوید: در بعضی مصادر مستدرک به جای عبارت «و غیبة امامنا» عبارت «و غیبة نبینا» بود اما استبعادی هم ندارد که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام بر غیبت فرزندش حضرت مهدی (عج) شکوه فرماید چرا که این سیره در ائمه دیگر نیز وجود داشته چنانچه شیخ صدوق در کمال الدین روایت نموده که سدید صیرفی گفت: من و مفضل و ابوبصیر و ابان بن تغلب بر مولایمان حضرت ابی عبدالله صادق علیه السلام وارد شدیم پس دیدیم آن حضرت بر روی خاک نشسته و جبّه خیبری طوقدار بی‌یقه‌ای که آستین‌هایش کوتاه بود پوشیده و همچون کسی که فرزند از دست داده و جگرش سوخته باشد گریه می‌کند و حزن و اندوه چهره‌اش را فرا گرفته و رنگش را تغییر داده و اشک چشمش را پر کرده بود، می‌فرمود: ای آقای من غیبت تو خواب را از سرم ربوده و زمین را بر من تنگ نموده و راحتی را از دلم برده‌ای آقای من غیبت تو مصیبتی را به اندوههای ابدی پیوسته و یکی بعد از دیگری را از ما می‌رباید که جمعیت و افراد را به سوی فنا می‌کشاند، الی آخر روایت که بسیار طولانی و حاوی مسائل مهمی می‌باشد. همچنین از ادعیه‌ای که مشتمل بر دعای تعجیل فرج امام عصر (عج) می‌باشد دعایی است که سید(ره) در عروة الوثقی به عنوان دعای جامع دنیا و آخرت ذکر نموده و باید در قنوت خوانده شود و دعا این است:

«سُبْحَانَ مَنْ دَانَتْ لَهُ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ بِالْعُبُوبِيَّةِ سُبْحَانَ مَنْ تَفَرَّدَ بِالْوَحْدَانِيَّةِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ لِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَأَقْضِ حَوَائِجِي وَ حَوَائِجَهُمْ بِحَقِّ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ».

□

دعایی که در تعقیب نماز خوانده می‌شود

از ادعیه مهمی که در زمان غیبت و خصوصاً در آخرالزمان باید بر آن مداومت نمود دعای تعقیب مشترکه می‌باشد و این دعا بسیار معتبر بوده و در تمام کتب ادعیه روایت

شده و چند سال قبل شخص فلجی در یکی از روستاهای بروجرد در عالم رؤیا به خدمت مولایمان حضرت صاحب الزمان (عج) مشرف گردید و حضرت او را شفا داد و فرمود که این دعا را همیشه بخوانید پس آن شخص بیدار شد و اثری از بیماری فلج در خود ندید و این دعا را نیز حفظ بود در حالیکه قبلاً اصلاً از وجود چنین دعایی در کتب ادعیه اطلاعی نداشت و دعا این است:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ إِنَّ رَسُولَكَ الصَّابِقَ الْمُصَدِّقَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ إِنَّكَ قُلْتَ مَا تَرْتَدُّتُ فِي شَيْئٍ أَنَا فَاعِلُهُ كَتَرْتُدِّي فِي قَبْضِ رُوحِ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَ أَكْرَهُ مَسَائِلَتَهُ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ لِيَوْلِيكَ الْفَرَجَ وَ الْعَافِيَةَ وَ النَّصْرَ وَ لَا تَسُونِي فِي نَفْسِي وَ لَا فِي أَحَدٍ مِنْ أَجْبَتِي».

همچنین صاحب مکیال المکارم از شیخ صدوق در من لا یحضره الفقیه از مولایمان حضرت امام جواد علیه السلام روایت نموده که فرمود هر گاه نماز واجب را تمام نمودی بگو:

«رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَ بِالْإِسْلَامِ دِينًا وَ بِالْقُرْآنِ كِتَابًا وَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ نَبِيًّا وَ بِعَلِيِّ وَ لِيَاءِ، وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَثْمَةً».

اللَّهُمَّ وَلِيكَ الْحُجَّةَ فَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنِ يَمِينِهِ وَ عَنِ شِمَالِهِ وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ وَ ائْتِدْ لَهُ فِي عُمْرِهِ وَ اجْعَلْهُ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ الْمُنتَصِرَ لِبَيْتِكَ وَ أَرِهِ مَا يُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ فِي نَفْسِهِ وَ فِي نُرِّيَّتِهِ وَ أَهْلِهِ وَ مَالِهِ وَ فِي شِيعَتِهِ وَ فِي عَدُوِّهِ وَ أَرِهِمْ مِنْهُ مَا يَحْتَرُونَ وَ أَرِهِ فِيهِمْ مَا يُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ وَ اشْفِ بِهِ صُدُورَنَا وَ صُدُورَ قَوْمِ مُؤْمِنِينَ».

□

دعای متعلق به حضرت بقیه الله الاعظم

بعد از نماز ظهر

سید بن طاووس (ره) در فلاح السائل آورده که از مهمات تعقیبات نماز ظهر اقتدا به مولایمان حضرت امام صادق علیه السلام در دعا برای حضرت مهدی (عج) می باشد که رسول خدا صلی الله علیه و آله در روایات صحیح مزده به آمدنش داده و اینکه در آخر زمان ظهور خواهد

کرد و ما این دعا را از کتاب مکیال المکارم نقل می‌نمائیم که عباد بن محمد مدائنی روایت نموده که بر حضرت ابو عبدالله (امام صادق علیه السلام) در مدینه وارد شدم، هنگامیکه از نماز واجب ظهر فراغت یافت در حالی که دستهایش را به سمت آسمان بلند کرده بود می‌گفت:

«أَيُّ سَامِعٍ كُلِّ صَوْتٍ أَيْ جَامِعٍ كُلِّ فَوْتٍ أَيْ بَارِي كُلِّ نَفْسٍ بَعْدَ الْمَوْتِ أَيْ بَاعِثُ أَيْ وَارِثُ أَيْ سَيِّدِ السَّادَةِ أَيْ إِلَهِ الْأَلْهَةِ أَيْ جَبَّارِ الْجَبَابِرَةِ أَيْ مَالِكِ (مَلِكِ) الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَيْ رَبِّ الْأَرْبَابِ أَيْ مَلِكِ الْمُلُوكِ أَيْ بَطَّاشِ أَيْ ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ أَيْ فَعَالٍ لِمَا يُرِيدُ أَيْ مُحْصِي عِنْدَ الْأَنْفَاسِ وَ نَقْلِ الْأَقْدَامِ أَيْ مِنَ السِّرِّ عِنْدَهُ عَلَا نِيَّةِ أَيْ مُبْدِيءِ أَيْ مُعِيدُ أَسْئَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَى خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ بِحَقِّهِمُ الَّذِي أَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَى نَفْسِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَهْلَ بَيْتِهِ وَ أَنْ تَمُنَّ عَلَى السَّاعَةِ بِفَكَارِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَ أَنْجِزْ لِي وَلِيِّكَ وَ ابْنَ نَبِيِّكَ الدَّاعِيَ إِلَيْكَ بِإِذْنِكَ وَ أَمِينِكَ فِي خَلْقِكَ وَ عَيْنِكَ فِي عِبَادِكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ عَلَيْهِ صَلَوَاتُكَ وَ بَرَكَاتُكَ وَ عِدَّةُكَ، اللَّهُمَّ أَيَّدْهُ بِنَصْرِكَ وَ أَنْصُرْ عَبْدَكَ وَ قَوِّ اصْحَابَهُ وَ صَبِّرْهُمْ وَ افْتَحْ لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا وَ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَ أَمْكِنْهُ مِنْ أَعْدَائِكَ وَ اَعْدَاءِ رَسُولِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ».

ترجمه دعا: ای شنونده هر صدا، ای جمع کننده هر از دست رفته، ای برآورنده هر جنبنده پس از مرگ، ای بر انگیزنده، ای وارث، ای آقای آقایان، ای خدای خداوندگاران، ای درهم شکننده جباران، ای مالک (پادشاه) دنیا و آخرت، ای پروردگار پروردگاران، ای پادشاه پادشاهان، ای سخت کوبنده، ای به شدت مؤاخذه کننده، ای آنکه هر چه بخواهد انجام دهد، ای شمارنده نفسهای خلق و گام زدنها، ای کسی که سیر نزد او آشکار است، ای پدید آورنده موجودات، ای بازگرداننده آنها، از تو می‌خواهم بحق خودت بر برگزیدگان خلقت، و بحقی که برای آنان بر خودت واجب شمرده‌ای که بر محمد و آل محمد خاندانش درود فرستی، و همین حال بر من منت نهی و گردنم از آتش رها گردد، و وعده ولی خود و فرزند پیامبرت دعوت کننده بسویت و به اجازهات، و امین تو در خلائق و چشم تو در بندگانت و حجت تو بر خلقت که درود و برکاتت بر او باد؛ وعده‌ای که به او داده‌ای وفا کن، بارالها به نصرت تأییدش کن، و بندهات را یاری فرما و یارانش را نیرو بخش و شکیبایشان گردان و برای آنان از جانب خود حجتی قرار

ده که همیشه یارشان باشد، و فرجش را تعجیل کند، و بر دشمنانت و دشمنان پیامبرت توانائی بخش ای بخشنده‌ترین بخشندگان.^۱

دعا برای حضرت صاحب الزمان (عج) بعد از نماز عصر

ایضاً صاحب مکیال به نقل از سید بن طاووس (ره) در کتاب شریف فلاح السائل آورده که از مهمات تعقیب نماز عصر اقتدا به مولایمان حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام در دعا برای حضرت ولی عصر (عج) می‌باشد چنانچه از فضل نوفلی روایت نموده که گفت بر حضرت ابی‌الحسن موسی بن جعفر علیه السلام در بغداد وارد شدم در حالیکه نماز عصر را تمام فرمودند پس دستهایشان را بالا برده و می‌فرمود:

«أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ إِلَيْكَ زِيَادَةُ الْأَشْيَاءِ وَنُقْصَانُهَا وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَ خَلْقَكَ بِغَيْرِ مَعُونَةٍ مِنْ غَيْرِكَ وَلَا حَاجَةَ إِلَيْهِمْ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ مِنْكَ الْمَشِيَّةُ وَإِلَيْكَ الْبَدْءُ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ قَبْلَ الْقَبْلِ وَخَالِقَ الْقَبْلِ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْبَعْدُ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ تَمْحُو مَا تَشَاءُ وَتُنْبِتُ وَعِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ غَايَةُ كُلِّ شَيْءٍ وَوَارِثُهُ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ لَا يَعْزُبُ عَنْكَ الدَّقِيقُ وَلَا الْجَلِيلُ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ لَا تَخْفَى عَلَيْكَ اللُّغَاتُ وَلَا تَتَشَابَهُ عَلَيْكَ الْأَصْوَاتُ كُلَّ يَوْمٍ أَنْتَ فِي شَأْنٍ لَا يَشْغَلُكَ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ عَالِمُ الْغَيْبِ وَأَخْفَى نِيَّانِ الدِّينِ مُدَبِّرُ الْأُمُورِ بَاعِثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ مُحْيِي الْعِظَامِ وَهِيَ رَمِيمٌ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْمَخْرُوجِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ الَّذِي لَا يُخَيَّبُ مَنْ سَأَلَكَ بِهِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْ تُعَجِّلَ فَرَجَ الْمُنتَقِمِ لَكَ مِنْ أَعْدَائِكَ وَأَنْجِزْ لَهُ مَا وَعَدْتَهُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ».

ترجمه دعا: توئی خداوند هیچ معبود حقی غیر از تو نیست، اول و آخر و ظاهر و باطن هستی و توئی خداوند هیچ معبود حقی جز تو نیست، زیاد و کم اشیاء به تو بر

۱- ترجمه ادعیه‌ای که در این فصل از مکیال المکارم آورده شده از ترجمه آن توسط سید مهدی حائری قزوینی می‌باشد.

می‌گردد، و توئی خداوند هیچ خدایی غیر از تو نیست، مخلوقات خویش را آفریدی بی آنکه از غیر خودت کمک بگیری یا نیازی به آنها داشته باشی، توئی خداوند هیچ خدایی جز تو نیست، مشیت از تو و ابتداء کردن از تو است، و توئی خداوند هیچ معبودی جز تو نیست، پیش از قبل و آفریننده قبل هستی و توئی خداوند هیچ معبودی جز تو نیست بعد از بعد و آفریننده بعدی، آنچه را بخواهی محو می‌کنی و آنچه را خواهی اثبات می‌نمائی و نزد تو است اُمُّ الْکِتَاب، توئی خداوند هیچ خدایی جز تو نیست، پایان و وارث هر شیء هستی، توئی خداوند هیچ معبودی جز تو نیست، هیچ کم و زیاد و ریز و درشتی از تو پنهان نیست، توئی خداوند جز تو هیچ معبودی نیست، لغتها بر تو مخفی نمی‌ماند، و صداها بر تو مشتبه نمی‌شود، هر روزی تو در کاری هستی، و هیچ کاری از کار دیگر تو را مشغول نمی‌دارد، غیب و پنهانتر از آن را دانا هستی، نگهبان دین و تدبیر کننده امور، بر انگیزنده مردگان از قبرها، زنده کننده استخوانهای پوسیده، از تو می‌خواهم به نام در پرده مخزون حی قیومت که هر کس تو را به آن بخواند ناامید نمی‌شود؛ اینکه بر محمد و آل او درود بفرستی و اینکه فرج انتقام گیرنده برای تو از دشمنانت را به زودی برسانی، و آنچه به او وعده کرده‌ای وفا و انجام فرمائی، ای صاحب جلال و اکرام.

دعا برای حضرت صاحب الزمان (عج) بعد از دو رکعت نماز شب

ایضاً از ادعیه بسیار شریفی که در مورد حضرت صاحب الزمان (عج) در کتاب مکیال وارد شده دعایی است که بعد از دو رکعت اول نماز شب خوانده می‌شود، دعا این است:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَ لَمْ يُسْأَلْ مِثْلَكَ أَنْتَ مَوْضِعُ مَسْئَلَةِ السَّائِلِينَ وَ مُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاعِبِينَ أَدْعُوكَ وَ لَمْ يُدْعَ مِثْلَكَ وَ أَرْغَبُ إِلَيْكَ وَ لَمْ يُرْغَبْ إِلَى مِثْلِكَ أَنْتَ مُجِيبُ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ وَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ أَسْأَلُكَ بِأَفْضَلِ الْمَسَائِلِ وَ أَنْجِعْهَا وَ أَعْظَمِهَا يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ وَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَ أَمْنَالِكَ الْعُلْيَا وَ نِعْمِكَ الَّتِي لَا تُحْصَى وَ بِأَكْرَمِ أَسْمَائِكَ عَلَيْكَ وَ أَحَبِّهَا إِلَيْكَ وَ أَقْرَبِهَا مِنْكَ وَ سَبِيلَةَ وَ أَشْرَفِهَا عِنْدَكَ مَنْزِلَةَ وَ أَجْزَلِهَا

لَنَيْكَ ثَوَابًا وَ أَسْرَعِيهَا فِي الْأُمُورِ إِجَابَةً وَ بِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْأَكْبَرِ الْأَعَزِّ الْأَجَلِ الْأَعْظَمِ الْأَكْرَمِ
الَّذِي تُحِبُّهُ وَ تَهْوَاهُ وَ تَرْضَى بِهِ عَمَّنْ دَعَاكَ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ وَ حَقُّ عَلَيْكَ أَنْ لَا تَحْرِمَ
سَائِلَكَ وَ لَا تَرُدَّهُ وَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ فِي التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَ
بِكُلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ حَمَلَةٌ عَرْشِكَ وَ مَلَائِكَتِكَ وَ أَنْبِيَاءُكَ وَ رُسُلُكَ وَ أَهْلُ طَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُعَجِّلَ فَرَجَ وَلِيِّكَ وَ ابْنِ وَلِيِّكَ وَ تُعَجِّلَ خِزْيَ أَعْدَائِهِ».

صاحب مکیال گوید که در کتاب جمال الصالحین جملاتی اضافه بر این در دعای

فوق دیدم:

وَ تَجْعَلْنَا مِنْ أَصْحَابِهِ وَ أَنْصَارِهِ وَ تَرْزُقْنَا بِهِ رَجَائِنَا وَ تَسْتَجِيبَ بِهِ دُعَائِنَا.

ترجمه دعا: پروردگارا من از تو سؤال می‌کنم و همچون توئی سؤال نشده (مثلی
برای تو نیست تا سؤال گردد) تو در خواستگاه مسئلت سؤال کنندگان و آخرین مورد
روی آوردن توجه کنندگانی، تو را می‌خوانم و هیچکس چون تو خوانده نشده، و به تو
امید می‌بندم که مثل توئی نیست تا به او توجه گردد، تو اجابت کننده دعای بیچارگانی
و مهربانترین مهربانانی، از تو درخواست می‌کنم به برترین و مقبولترین و عظیمترین
مسائل، ای خدا و ای رحمن و ای رحیم، و به نامهای حسنی (نیکوترین اسم‌هایت) و
برترین نمونه‌هایت، و نعمتهای بیرون از شماریت، و به گرامیتترین اسم‌هایت و
محبوبترین آنها نزد تو، و نزدیکترین آنها از جهت وسیله به سوی تو، و والاترین آنها از
لحاظ منزلت نزد تو، و پربرترین آنها از جهت ثواب و پاداش تو، و سریعترین آنها در
اجابت امور، و تو را سوگند به اسم مکنونت؛ آن اسم اکبر اعزاجل اکرم که آن را دوست
می‌داری و به آن توجه و عنایت داری و به آن از هر که تو را بخواند راضی می‌شوی
پس دعایش را مستجاب فرمائی، و بر تو است که سائلت را محروم ننمائی و او را رد
نکنی، و تو را سوگند به هر اسمی که برای تو است در تورات و انجیل و زبور و قرآن
عظیم، و به هر اسمی که حاملان عرش و فرشتگان و پیامبران و فرستادگان و
فرمانبرداران از خلقت تو را به آن می‌خوانند که بر محمد و آل محمد درود بفرستی و
اینکه فرج و گشایش کار ولی خود و فرزند ولایت را زود برسانی و در خواری و رسوائی
دشمنانش تعجیل فرمائی.

و ما را از اصحاب و یارانش قرار دهی و به وجود او امیدمان را روزی فرمایی و به

برکت عنایت او دعایمان را مقرون به اجابت نمایی.

قنوت حضرت امام محمد بن علی الجواد علیه السلام مشمتمل بر دعا جهت منتظرین و دوستان امام زمان (عج)

سید بن طاووس (ره) در مهج الدعوات در ذکر قنوت ائمه معصومین علیهم السلام قنوتی را از مولایمان حضرت امام ابی جعفر محمد بن علی الجواد علیه السلام روایت نموده که مشتمل بر مناجات و دعا برای شیعیان و دوستان حضرت امام زمان (عج) می باشد و می توان آن را در قنوت نمازهای واجب یا مستحب خواند یا اینکه به عنوان دعا و مناجات در غیر نماز و در اوقات مختلفه قرائت نمود و ما آن را از کتاب مکیال المکارم نقل می نمائیم، قنوت این است:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ بِلَا أَوْلِيَّةٍ مَعْدُودَةٍ وَالْآخِرُ بِلَا آخِرِيَّةٍ مَحْدُودَةٍ أَنْشَأْتَنَا لَا لِعِلَّةٍ إِقْتِسَارًا وَاخْتَرَعْتَنَا لَا لِحَاجَةٍ إِقْتِدَارًا وَابْتَدَعْتَنَا بِحِكْمَتِكَ اخْتِيَارًا وَبَلَوْتَنَا بِأَمْرِكَ وَنَهَيْكَ إِخْتِبَارًا وَأَيَّدْتَنَا بِالْأَلَاتِ وَمَنْحَتَنَا بِالْأَدْوَاتِ وَكَلَّفْتَنَا الطَّاقَةَ وَجَسَّمْتَنَا الطَّاعَةَ فَأَمَرْتَ تَخْيِيرًا وَنَهَيْتَ تَحْذِيرًا وَخَوَّلْتَ كَثِيرًا وَسَأَلْتَ يَسِيرًا فَعُصِي أَمْرُكَ فَحَلُمْتَ وَجَهَلْ قَدْرُكَ فَتَكْرَمْتَ فَأَنْتَ رَبُّ الْعِزَّةِ وَالْبَهَاءِ وَالْعِظَمَةِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالْإِحْسَانِ وَالنِّعْمَاءِ وَالْمَنْ وَالْأَلَاءِ وَالْمِنْحِ وَالْعَطَاءِ وَالْإِنْجَازِ وَالْوَفَاءِ وَلَا تُحِيْطُ الْقُلُوبُ لَكَ بِكُنْهِهِ وَلَا تُدْرِكُ الْأَوْهَامُ لَكَ صِفَةً وَلَا يُشْبِهُكَ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِكَ وَلَا يُمَثَّلُ بِكَ شَيْءٌ مِنْ صُنْعَتِكَ تَبَارَكْتَ أَنْ تُحَسَّ أَوْ تُمَسَّ أَوْ تُدْرِكَ الْحَوَاسُ الْخَمْسُ وَأَنْتَ يُدْرِكُ مَخْلُوقٌ خَالِقُهُ وَتَعَالَيْتَ يَا إِلَهِي عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا اللَّهُمَّ أَدِلْ لِأَوْلِيَايِكَ مِنْ أَعْدَائِكَ الظَّالِمِينَ الْبَاغِينَ النَّاكِثِينَ الْقَاسِطِينَ الْمَارِقِينَ الَّذِينَ أَضَلُّوا عِبَادَكَ وَحَرَّفُوا كِتَابَكَ وَبَدَّلُوا أَحْكَامَكَ وَجَحَدُوا حَقَّكَ وَجَلَسُوا مَجَالِسَ أَوْلِيَايِكَ جُرَاةً عَلَيْكَ وَظُلْمًا مِنْهُمْ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُكَ وَصَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا خَلْقَكَ وَهَتَكُوا حِجَابَ سِتْرِكَ عَنْ عِبَادِكَ وَاتَّخَذُوا اللَّهُمَّ مَالِكَ دَوْلًا وَعِبَادَكَ خَوْلًا وَتَرَكَوا اللَّهُمَّ عَالَمَ أَرْضِكَ فِي بَكْمَاءِ عَمِيَاءِ ظُلْمَاءِ مُدْلِهِمَةً فَأَعْيَيْذُهُمْ مَفْتُوحَةٌ وَقُلُوبُهُمْ مَعْمِيَةٌ وَلَمْ تَبْقِ لَهُمُ اللَّهُمَّ عَلَيْكَ مِنْ حُجَّةٍ لَقَدْ حَذَرْتَ اللَّهُمَّ عَذَابَكَ وَبَيَّنْتَ نَكَالَكَ وَعَدَّتْ الْمُطِيعِينَ إِحْسَانَكَ وَقَدَّمْتَ إِلَيْهِمْ بِالنُّذْرِ فَأَمَنْتَ طَائِفَةً فَأَيَّدِ اللَّهُمَّ الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّ أَوْلِيَايِكَ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ وَإِلَى الْحَقِّ نَاعِينَ وَ لِلْإِمَامِ الْمُنتَظَرِ الْقَائِمِ بِالْقِسْطِ تَابِعِينَ وَجَنِّدِ اللَّهُمَّ عَلَى أَعْدَائِكَ وَأَعْدَائِهِمْ نَارَكَ وَعَذَابَكَ الَّذِي لَا تَدْفَعُهُ عَنِ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَقَوِّ ضَعْفَ

المُخْلِصِينَ لَكَ بِالْمَحَبَّةِ الْمُشَايِعِينَ لَنَا بِالْمُؤَاسَاةِ فِينَا الْمُحِبِّينَ نِكْرَنَا عِنْدَ اجْتِمَاعِهِمْ
 وَ شُدَّ اللَّهُمَّ رُكْنَهُمْ وَ سَدَّدَ لَهُمُ اللَّهُمَّ بَيْنَهُمُ الَّذِي أَرْتَضِيْتَهُ لَهُمْ وَ أَتَمِّمْ عَلَيْهِمْ نِعْمَتَكَ وَ
 خَلِّصْنَهُمْ وَ اسْتَخْلِصْنَهُمْ وَ سُدِّ اللَّهُمَّ فَقْرَهُمْ وَ أَلْمَمِ اللَّهُمَّ شِعْتِ فَاقْتِهِمْ وَ آغْفِرِ اللَّهُمَّ
 ذُنُوبَهُمْ وَ خَطَايَاهُمْ وَ لَا تُزِغْ قُلُوبَهُمْ بَعْدَ إِهْدِيْتَهُمْ وَ لَا تُخْلِهِمْ أَيْ رَبِّ بِمَعْصِيَتِهِمْ وَ أَحْفَظْ
 لَهُمْ مَا مَنَحْتَهُمْ بِهِ مِنَ الظَّهَارَةِ بِوَلَايَةِ أَوْلِيَائِكَ وَ الْبِرَائَةِ مِنْ أَعْدَائِكَ إِنَّكَ سَمِيعٌ مُجِيبٌ وَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ».

ترجمه: پروردگارا تو اول هستی بی آنکه اولیت از جهت عدد باشد، و آخر هستی (بازگشت همه چیز به تو است) بی آنکه آخریتت را حد و مرزی باشد، ما را ایجاد فرمودی نه بخاطر علتی بدون اینکه اختیاری در آن داشته باشیم، و ما را آفریدی نه از روی نیاز [به ما و با آن] قدرتمائی کردی، و با حکمت خویش ما را از روی اختیار پدید آوردی، و به جهت آزمایش ما به اوامر و نواهی دچارمان ساختی، و با ابزارها تأییدمان کردی، و وسایل به ما عنایت نمودی، و بقدر توانمان تکلیف دادی، و فرمانبرداری از دستوراتت را بر عهده مان نهادی، پس با اختیار دادن [نه به اجبار] امر فرمودی، و به جهت هشدار دادن نهی کردی، و بسیار نعمت بخشیدی، و [عبادت] اندکی خواستی، آنگاه دستورت سرپیچی شد پس بردباری کردی، و قدرت دانسته نشد و بزرگواری نمودی، پس تو ای پروردگار عزت و تابش و عظمت و کبریا و احسان و نعمتها و منتها و مواهب معنوی و بخششها و عطاها، و برآوردن و وفا کردن، دلها هیچ نهایی از تو را نیابند، و اوهام صفتی از تو را درک ننمایند، و هیچ چیز از آفریدگانت به تو شباهت ندارد، و هیچ چیزی از ساخته هایت به تو مانند نگردد، برتر از آنی که احساس یا لمس شوی یا حواس پنجگانه تو را درک نماید، و کی می شود مخلوقی آفریننده اش را درک کند، و خدایا تو بسیار منزّه تر و بالاتر از آنی که ستمگران می گویند بارالها دوستانت را بر دشمنان ستمگر تبهکار پیمان شکن بیدادگرت یاری کن؛ بر آنهائیکه بندگان را گمراه و کتابت را تحریف [و معنی آن را بر خلاف واقع توجیه] و احکامت را تغییر دادند [و بر خلاف آن عمل کردند] و حقت را انکار نموده و با تجزّی بر تو به جای اولیای تو نشستند، و به خاندان پیامبرت - که سلام و درود و رحمت و برکاتت بر آنها باد - ظلم کردند، پس گمراه شده و خلق تو را به گمراهی کشاندند، و پرده پوششت را از بندگان برگرفتند، و

ای پروردگار مال تو را در میان خود گردانیدند و بندگان را به بردگی کشانیدند، و ای پروردگار، دانشمند و عالم زمین را در گنگی و کوری و تاریکی سخت رها نمودند، چشمهایشان باز و دلهایشان نابینا است، و ای پروردگار برای آنها دلیلی علیه خودت باقی نگذاشتی، پروردگارا عذابت را هشدار دادی و عقابت را بیان فرمودی و به فرمانبرداران احسانت را وعده کردی و بیم دهندگان را بسوی آنان فرستادی پس عده‌ای ایمان آوردند، پس ای پروردگار ایمان آورندگان را بر دشمنت و دشمن اولیائت تائید فرمای تا آشکار گردند و به حق دعوت کنند، و از امام منتظر بر پا کننده عدل و داد پیروی نمایند، و ای پروردگار آتشت را و عذابت را که از گروه ستمگران دور نمی‌داری بر دشمنانت و دشمنان آنها تجدید کن، پروردگارا بر محمد و آل محمد درود فرست و ناتوانی اخلاص داران در محبت تو که با همدردی با ما از ما پیروی کنند که هنگام گرد هم آیشان یاد ما را دوست می‌دارند ناتوانی اینان را نیرو بخش، خدایا ارکانشان را محکم گردان، خدایا دینی که برای آنان پسندیده‌ای بر ایشان استوار ساز، و نعمت را بر آنان تمام فرمای، و آنان را [از دست ستمگران] خلاص کن و [برای خویش] برگزین، خدایا فقر آنها را بر بند، خدایا پریشانحالی نیازمندیشان را به سامان برسان، خدایا گناهانشان را بیامرزد و خطاهایشان ببخشای، و پس از آنکه هدایتشان کرده‌ای دلهایشان را از حق بر متابان، و ای پروردگار، آنها را در [منجلاّب] معصیت رها مگردان، و آنچه به آنها عنایت فرموده‌ای از پاکیزگی بسبب ولایت اولیائت و بیزاری از دشمنانت برای آنان نگهدار، تو شنوای اجابت کننده هستی، و درود خداوند بر محمد و آل پاکیزه و بی‌آلایشش باد.

□

قنوت امام زمان (عج)

همچنین سید بن طاووس (ره) چندین قنوت از مولایمان حضرت صاحب الزمان (عج) در مهج الدعوات آورده که یکی از آنها را به جهت اهمیت مضمون و مناجات آن حضرت (عج) از آن کتاب انتخاب نمودیم:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَكْرِمْ أَوْلِيَاءَكَ بِإِنجَازِ وَعْدِكَ وَ بَلِّغْهُمْ نَرْكَ مَا

يَأْمَلُونَهُ مِنْ نَصْرِكَ وَ أَكْفَفْ عَنْهُمْ بِأَسْ مَنْ نَصَبَ الْخِلَافَ عَلَيْكَ وَ تَمَرَّدَ بِمَنْعِكَ عَلَى رُكُوبِ مُخَالَفَتِكَ وَ اسْتَعَانَ بِرِفْدِكَ عَلَى فَلَ حَدِّكَ وَ قَصَدَ لِكَيْدِكَ بِأَيْدِكَ وَ وَسَعَتْهُ جِلْمًا لِتَأْخُذَهُ عَلَى جَهْرَةٍ أَوْ تَسْتَأْصِلُهُ عَلَى غَرَّةٍ فَإِنَّكَ اللَّهُمَّ قُلْتَ وَ قَوْلُكَ الْحَقُّ: «حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَ أَزْيَنْتْ وَ ظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَابِرُونَ عَلَيْهَا أَتَيْهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنَبِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ» وَ قُلْتَ: «فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ» وَ إِنَّ الْغَايَةَ عِنْدَنَا قَدْ تَنَاهَتْ وَ إِنَّا لِبِغْضِكَ غَاضِبُونَ وَ إِنَّا عَلَى نَصْرِ الْحَقِّ مُتَعَاصِبُونَ وَ إِلَى وَرُودِ أَمْرِكَ مُسْتَتَابُونَ وَ لِإِنْجَازِ وَعْدِكَ مُرْتَقِبُونَ وَ لِحُلُولِ وَعِيدِكَ بِأَعْدَائِكَ مُتَوَقِّعُونَ اللَّهُمَّ فَأَيْنَ بِذَلِكَ وَ أَفْتَحْ طُرُقَاتِهِ وَ سَهِّلْ خُرُوجَهُ وَ وَطَأْ مَسَالِكَهُ وَ أَسْرِعْ شَرَائِعَهُ وَ أَيْدِ جُنُودَهُ وَ أَعْوَانَهُ وَ بَايِزْ بِأَسْكَ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ وَ أَبْسُطْ سَيْفَ نَقْمَتِكَ عَلَى أَعْدَائِكَ الْمُعَانِدِينَ وَ خُذْ بِالنَّارِ إِنَّكَ جَوَادٌ مَكَارٌ».

یعنی: خدایا بر محمد و آل محمد درود فرست و اولیائت را با منبجز نمودن وعدهات گرامی بدار، و آنها را به آنچه از یاریت امید دارند برسان، و زیان کسانی را که بر خلاف تو برخیزند از ایشان دور گردان، و اذیت کسی را که بر ممنوعیت ارتکاب مخالفتت سرکشی نموده، و با کمک عنایات و نعمتهای تو در صدد از هم گسستن حد تو بر آمده، و با همان نعمتهای تو قصد نیرنگ با تو کرده، از آنها بازدار که تو او را با بردباری فرا گرفته ای تا او را آشکارا برگیری یا در حالیکه مغرور شده باشد از ریشه برآوری، که البته ای پروردگار تو فرموده‌ای و فرموده‌ات حق است که: (تا اینکه زمین سبزی و زینت بخود گرفت و اهل آن پنداشتند که بر آن توان دارند امر ما در شب یا روز آن فرا رسید پس آن را درو کردیم انگار که دیروزش هیچ سبزه‌ای نداشته، اینچنین آیات را برای قومی که اندیشه کنند تفصیل می‌دهیم) و نیز فرموده‌ای: (پس چون ما را به خشم آوردند از آنها انتقام گرفتیم) و به راستی که آخرین فرصت نزد ما به سر آمده و ما برای خشم تو غضبناک هستیم، و ما بر یاری حق همداستانیم و به آمدن فرمانت مشتاقیم و برای تحقق یافتن وعدهات در انتظاریم، و حلول عذابت را بر دشمنانت متوقعیم، بارالها پس در آن امر ما را اذن بده و راههایش را بگشای و نحوه بیرون شدنش را آسان کن، و زمینه‌های پیمودنش را فراهم ساز، و راههای آیینهایش را بگشای و سپاهیان و یاورانش را تائید فرمای و عذابت را به ستمگران زودتر برسان و شمشیر نقت را بر دشمنان معاندت بگستران و خونها را بگیر که تو بخشنده بسیار مکر کننده‌ای.

دو دعای شریف در زمان غیبت

در مهج الدعوات سید بن طاووس (ره) مذکور است که این دعا به جهت ایام غیبت مولایمان حضرت ولی عصر (عج) بوده و مناسب است که در هنگام غیبت و خصوصاً در این مقطع آخر الزمان خوانده شود دعا این است:

«يَا مَنْ فَضَّلَ اِبْرَاهِيْمَ وَ آلَ اِسْرَائِيْلَ عَلٰى الْعَالَمِيْنَ بِاِخْتِيَارِهِ وَ اَظْهَرَ فِيْ مَلَكُوْتِ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ عِزَّةَ اِقْتِدَارِهِ وَ اَوْدَعَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اَهْلَ بَيْتِهِ غَرَائِبِ اَسْرَارِهِ صَلَّى عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اجْعَلْنِيْ مِنْ اَعْوَانِ حُجَّتِكَ عَلٰى عِبَادِكَ وَ اَنْصَارِهِ».

دعای دیگر که دارای مضمون بسیار مهمی می باشد این است:

«يَا صَاحِبَ الْقَدْرِ وَالْاَقْدَارِ وَالْهَمَمِ وَالْمَهَامِ عَجَّلْ فَرَجَ عَبْدِكَ وَوَلِيكَ وَالْحُجَّةِ الْقَائِمِ بِاَمْرِكَ فِيْ خَلْقِكَ وَاجْعَلْ لَنَا فِيْ ذَلِكَ الْخَيْرَةَ».

محفوظ ماندن از فتنه دجال

شیخ اصفهانی (ره) در کتاب الخواص نقل نموده در روایت صحیح است که جناب ابوذر رضی الله عنه از حضرت رسول الله ﷺ روایت نموده که فرمود دو آیه از اول سوره کهف را بخواند از فتنه دجال ایمن گردد البته به نیت محفوظ ماندن از دجال بخواند:

«بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَ لَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا - قِيْمًا لِيُنْذِرَ بَاسًا شَدِيْدًا مِنْ لَدُنْهُ وَ يُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنْ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا - مَا كَثِيْرٌ فِيْهِ اَبْدًا».

البته بعضی تا این قسمت را سه آیه دانسته اند و نیز ابوسعید خدری از حضرت رسول الله ﷺ روایت نموده که هر کس ده آیه از آخر سوره کهف بخواند بعد از آنکه دجال بیرون آید او را هیچ ضرری نتواند رسانید. بنابراین جمع دو روایت این است که دو آیه اول و ده آیه آخر سوره کهف به نیت مذکور خوانده شود.

عافیت از شرور و فتن عصر قبل از ظهور

حسب آنچه که از روایات ائمه طاهریں علیهم السلام مستفاد می شود عصر آخر الزمان و قبل از ظهور زمانی پر فتنه می باشد و مملو از اتفاقات، خطرات و بلاهای مختلف مانند زلزله های پی در پی و غیر ذلک می باشد و همانطور که در روایات صریحاً ذکر گردیده و نیز در این زمان به وضوح ظاهر است عمرها کوتاه شده و مرگهای مفاجات (ناگهانی) و بیماریهای صعب العلاج و ناشناخته و مشکلات و مصائب بی حد و حصر در عصر آخر الزمان قرین زندگی می باشد، بنابراین برای محفوظ ماندن از این فتن و با عافیت درک نمودن عصر ظهور ادعیه مختصره ای را روایت می نمایم.

اولاً مداومت نماید به این دعای ابوذر (رض) که در روایت است که بین ملائکه مشهور و معروف است:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْإِيمَانَ بِكَ وَالتَّصَدِيقَ بِنَبِيِّكَ وَالعَافِيَةَ مِنْ جَمِيعِ الْبَلَاءِ وَالشُّكْرَ عَلَى الْعَافِيَةِ وَالعِنْيَ عَنِ شِرَارِ النَّاسِ».

ثانیاً، مداومت نماید بر این دو دعا که فوائد کثیره ای بر آن مترتب می باشد:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الطَّيِّبَاتِ وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ وَفِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِينِ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي وَإِذَا أَرَدْتَ بِعِبَادِكَ فِتْنَةً فَأَقْبِضْنِي إِلَيْكَ غَيْرَ مَفْتُونٍ».

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُئْسِ وَالفَقْرِ وَ مِنْ غَلْبَةِ الدَّيْنِ وَ السُّقْمِ وَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُعِينَنِي عَلَى آدَاءِ حَقِّكَ إِلَيْكَ وَ حَقِّ النَّاسِ إِلَى النَّاسِ».

ثالثاً، چنانچه فیض کاشانی (ره) نقل می نماید جهت طول عمر و دفع مرگ مفاجات (ناگهانی) و توسعه معاش بعد از هر نماز هجده بار ذکر «یا حی» را مداومت نماید.

رابعاً، مداومت نماید به این دعای معروف که شیخ صدوق (ره) در کمال الدین روایت نموده:

«يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ نَبِّتْ قَلْبِي عَلَى بَيْتِكَ».

خامساً، مداومت نماید به دعا برای حضرت صاحب العصر و الزمان (عج) خصوصاً ادعیه ای را که در ابتدا ذکر نمودیم، و به ویژه دعای «اللهم کن لوليک» را که به طرق مختلف آن ذکر گردید را ترک ننماید و هر روز حد اقل یک مرتبه یکقی از ادعیه مخصوص حضرت ولی عصر (عج) را بخواند و از روایات استنباط می شود که این تنها طریق نجات در این زمان می باشد.

کیفیت دعا برای تعجیل فرج مولایمان حضرت امام زمان (عج)

عالم ربانی سید محمد تقی موسوی اصفهانی (ره) طرق مختلفی را برای دعا جهت تعجیل فرج حضرت صاحب الزمان (عج) در کتاب «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم (عج)» استنباط نموده و به جهت اهمیت و فوائد عظیمه‌ای که در این استنباط می‌باشد عیناً آن را از ترجمه آن کتاب شریف نقل می‌نماییم:

اول: اینکه به صراحت از خدای تعالی این امر را مسئلت نماید، و به زبان فارسی یا عربی یا هر زبان دیگری تقاضایش را بازگوید، مثل اینکه چنین دعا کند:

«اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ مَوْلَانَا صَاحِبِ الزَّمَانِ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛
بار خدایا فرج مولای ما صاحب الزمان را زودتر برسان.»

یا بگوید:

«عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ وَظُهُورَهُ؛

خدای تعالی فرج و ظهور آن حضرت را تعجیل فرماید.»

دوم: اینکه از خداوند - عزّاسمه - درخواست کند که فرج و گشایش امر آل محمد ﷺ را تعجیل فرماید؛ و زودتر برساند، چون فرج آن حضرت همان فرج آنها است، چنانکه در دعاها و روایات این معنی آمده است.

سوم: اینکه فرج و گشایش امر تمام مؤمنین و مؤمنات، یا فرج اولیای خدا تعالی را مسئلت دارد، زیرا که با فرج آن جناب ﷺ فرج اولیای خدا انجام می‌گردد، چنانکه در روایت رسیده.

چهارم: اینکه بر دعای کسی که چنین دعائی کند آمین بگوید، چون واژه «آمین» یعنی: «مستجاب کن»، که این نیز دعا است، و چونکه دعا کننده و آمین گوهر دو در دعا شریکند، بطوریکه در خبر آمده است.

پنجم: اینکه از خدای عزوجل بخواهد که دعای هر کس که برای تعجیل فرج مولایمان ﷺ دعا می‌کند را مستجاب سازد. و فرق بین این با گونه قبلی آن است که آمین گفتن جز در حضور دعا کننده انجام نمی‌گردد، ولی در این مورد حضور شرط نیست.

ششم: اینکه فراهم شدن و آماده گشتن اسباب و مقدمات زودتر رسیدن فرج را از خداوند مسئلت نماید.

هفتم: اینکه در خواست نماید که موانع ظهور آن حضرت علیه السلام رفع و برطرف گردد.
هشتم: اینکه دعا کند گناهایی که مایه تأخیر افتادن فرج آن حضرت است آمرزیده شوند، گناهایی که دعا کننده یا غیر او از اهل ایمان مرتکب گردیده‌اند.

نهم: اینکه از خدای تعالی درخواست کند که او را از آنچنان گناهایی که اثر یاد شده را دارد در آینده زندگیش محفوظ و باز بدارد.

دهم: اینکه نابودی دشمنان آن حضرت علیه السلام را - که وجودشان مانع از زودتر شدن فرج دوستانش می‌باشد - از خداوند بخواهد.

یازدهم: اینکه از خداوند مسئلت نماید که دست ستمگران را از سر همه مؤمنین کوتاه سازد، که این امر به برکت ظهور امامشان که در انتظارش هستند انجام می‌گردد.

دوازدهم: اینکه گسترش یافتن عدالت را در شرق و غرب زمین مسئلت نماید، زیرا که این امر جز به ظهور آن حضرت علیه السلام حاصل نمی‌گردد، همچنانکه خدای عزوجل و پیغمبران و اولیائش علیهم السلام وعده داده‌اند.

سیزدهم: اینکه بگوید: خداوند رفاه و خوشی را بما بنمایان، و نیتش حصول آن در زمان ظهور باشد، چونکه رفاه و خوشی کامل و تمام برای مؤمن حاصل نمی‌شود مگر به ظهور امام غائب از نظر علیه السلام وارد شده است.

چهاردهم: اینکه از خدای عزوجل بخواهد که اجر و مزد عبادتها و کارهایش را تعجیل در امر فرج و ظهور مولایش مطابق خواسته و رضای حضرتش علیه السلام قرار دهد.

پانزدهم: آنکه توفیق یافتن به انجام این دعا - یعنی دعا برای مولا ایمان علیه السلام و درخواست تعجیل در امر فرجش - را برای همه مؤمنین و مؤمنات بخواهد، زیرا که پیشتر بیان داشته‌ایم که همدلی و اتفاق مؤمنین در این کار تأثیر ویژه‌ای دارد، چنانکه در روایت آمده، بنابراین هر گاه مؤمن مسئلت کند که مقدمات مطلوب و هدفش فراهم و آسان گردد، در جهت تحصیل آن کوشش بسزایی انجام داده است.

شانزدهم: اینکه از خدای عزوجل مسئلت نماید که دین حق و اهل ایمان را بر همه ملل و ادیان چیره و پیروز فرماید، زیرا که این امر چنانکه وعده کرده جز به ظهور

مولایمان صاحب الزمان علیه السلام حاصل نمی‌گردد، همانطور که در روایات در کتاب البرهان آمده است.

هفدهم: اینکه از خداوند - عزاسمه - درخواست نماید که از دشمنان دین و ستم‌کنندگان بر خاندان حضرت سید المرسلین صلی الله علیه و آله انتقام بگیرد، به جهت آنچه در اخبار آمده که این امر با ظهور امام غایب از انظار و آخرین امامان بزرگوار علیهم السلام انجام می‌گردد. هجدهم: اینکه بر آن حضرت درود بفرستد، و منظورش درخواست رحمت ویژه‌ای از سوی خداوند باشد که بآن زودتر شدن فرجش آسان شود.

و این از عبارتی که در مورد درود فرستادن بر آن جناب و بر پدرانش علیهم السلام روایت شده، که در کامل‌الزیارات و غیر آن ذکر گردیده، بدست می‌آید، که در باب زیارت حضرت رضا علیه السلام پس از درود فرستادن بر یکایک امامان علیهم السلام چنین می‌خوانیم:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حُجَّتِكَ وَ وَاوَلِيِّكَ الْقَائِمِ فِي خَلْقِكَ صَلَاةً تَأْتِي نَامِيَةً بَاقِيَةً تُعَجِّلُ بِهَا فَرَجَهُ وَ تَنْصُرُهُ بِهَا...»

بار خدایا درود بفرست بر حجت خود و ولایت که در میان خلقت بپا خاسته است درود فرستادنی تمام و با افزایش و همیشگی که بآن فرجش را زودتر برسانی و بآن پیروزش نمائی.»

نوزدهم: اینکه تعجیل در بر طرف شدن محنت از چهره‌اش، و دور گشتن هم و غم از قلب مقدسش علیه السلام را بخواهد، زیرا که این از لوازم تسلط آن حضرت و نابودی دشمنانش می‌باشد.

بیستم: اینکه از خدای تعالی بخواهد که در امر خونخواهی برای مولای شهید مظلوممان حضرت ابی‌عبدالله الحسین علیه السلام تعجیل فرماید، زیرا که این در حقیقت دعا برای فرزندش حضرت حجت علیه السلام است که طلب‌کننده خونبهای او و انتقام‌گیرنده از کشدگان وی است.

فوائد دعا برای تعجیل فرج امام زمان (عج) بنابر استنباط صاحب مکیال از روایات

- ۱ - (اطاعت) فرمایش حضرت ولی عصر علیه السلام: و بسیار دعا کنید برای تعجیل فرج که فرج شما در آن است.
- ۲ - این دعا سبب زیاد شدن نعمتها است.
- ۳ - اظهار محبت قلبی.
- ۴ - نشانه انتظار.
- ۵ - زنده کردن امرائمه اطهار علیهم السلام.
- ۶ - مایه ناراحتی شیطان لعین.
- ۷ - نجات یافتن از فتنه‌های آخرالزمان.
- ۸ - اداء قسمتی از حقوق آن حضرت است - که اداء حق هر صاحب حقی واجب‌ترین امور است -
- ۹ - تعظیم خداوند و دین خداوند است.
- ۱۰ - حضرت صاحب الزمان علیه السلام در حق او دعا می‌کند.
- ۱۱ - شفاعت آن حضرت در قیامت شامل حال او می‌شود.
- ۱۲ - شفاعت پیغمبر صلی الله علیه و آله ان شاء الله شامل حالش می‌شود.
- ۱۳ - این دعا امتثال امر الهی و طلب فضل و عنایت او است.
- ۱۴ - مایه استجابت دعا می‌شود.
- ۱۵ - اداء اجر رسالت است.
- ۱۶ - مایه دفع بلا است.
- ۱۷ - سبب وسعت روزی است ان شاء الله.
- ۱۸ - باعث آمرزش گناهان می‌شود.
- ۱۹ - تشریف به دیدار آن حضرت در بیداری یا خواب.
- ۲۰ - رجعت به دنیا در زمان ظهور آن حضرت.
- ۲۱ - از برادران پیغمبر علیه السلام خواهد بود.
- ۲۲ - فرج مولای ما حضرت صاحب الزمان علیه السلام زودتر واقع می‌شود.

- ۲۳ - پیروی از پیغمبر و امامان علیهم السلام خواهد بود.
- ۲۴ - وفای به عهد و پیمان خداوند است.
- ۲۵ - آثار نیکی به والدین برای دعا کننده حاصل می‌گردد.
- ۲۶ - فضیلت رعایت و اداء امانت برایش حاصل می‌شود.
- ۲۷ - زیاد شدن اشراف نور امام علیه السلام در دل او.
- ۲۸ - طولانی شدن عُمر، ان شاء الله تعالی.
- ۲۹ - تعاون و همکاری در کارهای نیک و تقوی.
- ۳۰ - رسیدن به نصرت و یاری خداوند و پیروزی بر دشمنان به کمک خداوند.
- ۳۱ - هدایت به نور قرآن مجید.
- ۳۲ - نزد اصحاب اعراف معروف می‌گردد.
- ۳۳ - به ثواب طلب علم نائل می‌شود ان شاء الله.
- ۳۴ - از عقوبتهای اخروی ان شاء الله در امان می‌ماند.
- ۳۵ - هنگام مرگ به او مژده می‌رسد و با او به نرمی رفتار می‌شود.
- ۳۶ - این دعا اجابت دعوت خدا و رسول صلی الله علیه و آله است.
- ۳۷ - با امیرالمؤمنین علیه السلام و در درجه آن حضرت خواهد بود.
- ۳۸ - محبوبترین افراد نزد خداوند خواهد بود.
- ۳۹ - عزیزترین و گرمی‌ترین افراد نزد پیغمبر صلی الله علیه و آله می‌شود.
- ۴۰ - ان شاء الله از اهل بهشت خواهد بود.
- ۴۱ - دعای پیغمبر صلی الله علیه و آله شامل حالش می‌گردد.
- ۴۲ - کردارهای بد او به کردارهای نیک مبدل شود.
- ۴۳ - خداوند متعال در عبادت او را تأیید فرماید.
- ۴۴ - ان شاء الله با این دعا عقوبت از اهل زمین دور می‌شود.
- ۴۵ - ثواب کمک به مظلوم را دارد.
- ۴۶ - ثواب احترام به بزرگتر و تواضع نسبت به او را دارد.
- ۴۷ - پاداش خونخواهی مولای مظلوم شهیدمان حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام را دارد.

- ۴۸ - شایستگی دریافت احادیث ائمه اطهار علیهم السلام را می یابد.
- ۴۹ - نور او برای دیگران نیز - روز قیامت - درخشان می گردد.
- ۵۰ - هفتاد هزار نفر از گنهکاران را شفاعت می کند.
- ۵۱ - دعای امیرالمؤمنین علیه السلام در حق او روز قیامت.
- ۵۲ - بی حساب داخل بهشت شدن.
- ۵۳ - در امان بودن از تشنگی روز قیامت.
- ۵۴ - جاودان بودن در بهشت.
- ۵۵ - مایه خراش روی ابلیس و مجروح شدن دل او است.
- ۵۶ - روز قیامت هدیه های ویژه ای دریافت می دارد.
- ۵۷ - خداوند عزوجل از خدمتگذاران بهشت نصیبش فرماید.
- ۵۸ - در سایه گسترده خداوند قرارگرفته و رحمت بر او نازل می شود (مادامی که مشغول آن دعا باشد).
- ۵۹ - پاداش نصیحت مؤمن را دارد.
- ۶۰ - مجلسی که در آن برای حضرت قائم - عجل الله فرجه - دعا شود، محل حضور فرشتگان گردد.
- ۶۱ - دعا کننده مورد مباحات خداوند شود.
- ۶۲ - فرشتگان برای او طلب آمرزش می کنند.
- ۶۳ - از نیکان مردم - پس از ائمه اطهار علیهم السلام - می شود.
- ۶۴ - این دعا اطاعت از اولی الامر است که خداوند اطاعتشان را واجب ساخته است.
- ۶۵ - مایه خرسندی خداوند عزوجل می شود.
- ۶۶ - مایه خشنودی پیغمبر صلی الله علیه و آله می گردد.
- ۶۷ - این دعا خوشایندترین اعمال نزد خداوند است.
- ۶۸ - از کسانی خواهد بود که خداوند در بهشت به او حکومت دهد ان شاء الله تعالی.
- ۶۹ - حساب او آسان می شود.
- ۷۰ - این دعا در عالم برزخ و قیامت مونس مهربانی خواهد بود.

- ۷۱ - این عمل بهترین اعمال است.
- ۷۲ - باعث دوری غصه‌ها می‌شود.
- ۷۳ - دعای هنگام غیبت بهتر از دعای هنگام ظهور امام علیه السلام است.
- ۷۴ - فرشتگان درباره‌اش دعا می‌کنند.
- ۷۵ - دعای حضرت سیدالسادین علیه السلام - که نکات و فوائد متعددی دارد - شامل حالش می‌شود.
- ۷۶ - این دعا تمسک به ثقلین (کتاب و عترت) است.
- ۷۷ - چنگ زدن به ریسمان الهی است.
- ۷۸ - سبب کامل شدن ایمان است.
- ۷۹ - مانند ثواب همه بندگان به او می‌رسد.
- ۸۰ - تعظیم شعائر خداوند است.
- ۸۱ - این دعا ثواب کسی که با پیغمبر صلی الله علیه و آله شهید شده را دارد.
- ۸۲ - ثواب کسی که زیر پرچم حضرت قائم علیه السلام شهید شده را دارد.
- ۸۳ - ثواب احسان به مولای ما حضرت صاحب الزمان - عجل الله فرجه - را دارد.
- ۸۴ - در این دعا ثواب گرامی داشتن عالم هست.
- ۸۵ - پاداش گرامی داشتن شخص کریم را دارد.
- ۸۶ - در میان گروه ائمه اطهار علیهم السلام محشور می‌شود.
- ۸۷ - درجات او در بهشت بالا می‌رود.
- ۸۸ - از بدی حساب در روز قیامت در امان ماند.
- ۸۹ - نائل شدن به بالاترین درجات شهدا روز قیامت.
- ۹۰ - رستگاری به شفاعت فاطمه زهرا علیها السلام

برای تحقیق و بررسی هر یک از موارد مذکوره و اطلاع و تطبیق آن با آیات و روایات به کتاب مکیال المکارم رجوع شود.

لازم به تذکر است که کتاب «مکیال المکارم» بنا بر گفته مؤلف آن آیه‌الله موسوی اصفهانی به دستور امام زمان (عج) تألیف شده چنانچه در مقدمه آن کتاب آورده که کسی را در خواب دیدم که با قلم و سخن نتوان او را توصیف نمود یعنی حضرت ولی عصر (عج) که با بیانی روح انگیز فرمود: این کتاب را بنویس و عربی هم بنویس و نام آن را بگذار:

«مِکِیَالُ الْمَکَارِمِ فِی فَوَائِدِ الدَّعَاءِ لِلْقَائِمِ» و ایشان سرانجام در سال ۱۳۴۸ هـ.ق. پس از بازگشت از زیارت مشاهده مشرفه عراق از دنیا رحلت نموده و در قبرستان تخت فولاد اصفهان در کنار پدر بزرگوارش به خاک سپرده شد.

فصل دوم

ادعیه و مناجات منتخبه مولایمان
حضرت امام سجاد علیه السلام از صحیفه سجادیه

بعضی از ادعیه و مناجات مولایمان حضرت امام سجاد علیه السلام

به جهت اینکه اصل در طلب حاجات از خداوند، توبه و تحصیل رضایت الهی می باشد بعضی از ادعیه مولایمان حضرت امام سجاد علیه السلام را از کتاب شریف صحیفه سجادیه به اسانید خود روایت می نماییم و معانی آن نیز ذکر می گردد تا با توجه به معنا بر قرائت آن مداومت گردد انشاءالله تعالی.

دعای حضرت امام سجاد علیه السلام در طلب عفو و رحمت

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاكْسِرْ شَهْوَتِي عَنْ كُلِّ مَحْرَمٍ

بار خدایا بر محمد و آل او درود فرست، و شهوت و خواهش مرا از هر حرام (جداساز)

بشکن

وَازْوِجْ رِصِيَّ عَنْ كُلِّ مَأْنَمٍ، وَامْنَعْنِيَّ عَنْ أَدَى كُلِّ مُؤْمِنٍ وَ

و حرص و آز مرا از هر گناهی دور گردان، و مرا از آزار رساندن به هر مرد و زن با

ایمان و به هر

مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ، اللَّهُمَّ وَ أَيُّمَا عَبْدٍ نَالَ مِنِّي مَا حَطَّرْتَ

مرد و زن مسلمان بازدار، بار خدایا هر بنده ای که درباره من آنچه را براو حرام

عَلَيْهِ ، وَانْتَهَكَ مِنِّي مَا حَجَزَتْ عَلَيْهِ ، فَمَضَى بِظُلَامَتِي
 کرده‌ای بجا آورده، و پرده آنچه را بر او منع نموده‌ای دریده، و حق مرا برده و
 مَيِّتًا، أَوْ حَصَلْتُ لِي قَبْلَهُ حَيًّا فَاغْفِرْ لَهُ مَا أَلَمَّ بِهِ مِنِّي
 مرده، یا زنده است و حق من نزد او بجا مانده باشد پس او را در ستمی که بمن کرده
 بیامرزد

وَاعْفُ لَهُ عَمَّا أَنْبَرَ بِهِ عَنِّي وَ لَا تَقْفُهُ عَلَيَّ مَا أَرْتَكِبُ فِيَّ
 و در حقی که از من برده درگذر، و از آنچه درباره من بجا آورده آگاه مساز
 وَ لَا تَكْشِفُهُ عَمَّا اِكْتَسَبَ بِي ، وَاجْعَلْ مَا سَمَحْتُ بِهِ مِنَ الْعَفْوِ
 و بر اثر آنچه بمن خواسته (و آزار) روا داشته رسوایش مکن، و عفو و گذشت از ایشان را که
 عَنْهُمْ، وَ تَبَرَّعْتُ بِهِ مِنَ الصَّدَقَةِ عَلَيْهِمْ أَزْكَى صَدَقَاتِ
 بکار بردم، و صدقه و بخششی را که برایشان بخشیدم پاکیزه‌ترین بخششهای
 الْمُتَصَدِّقِينَ، وَ أَعْلَى صِلَاتِ الْمُتَقَرَّبِينَ ، وَعَوِّضْنِي
 بخشندگان، و بالاترین عطا‌های تقرب‌جویان (بدرگاه خود) قرار ده، و مرا از
 مِنْ عَفْوِي عَنْهُمْ عَفْوِكَ ، وَ مِنْ دُعَائِي لَهُمْ رَحْمَتِكَ
 عفو و گذشت من از ایشان به عفو تو، و از دعا و درخواستم برای آنان بر رحمت
 حَتَّى يَسْعَدَكُلُّ وَاحِدٍ مِنَّا بِفَضْلِكَ ، وَ يَنْجُو كُلُّ مِنَّا بِمَنِّكَ
 عوض (پاداش) عطا فرما تا هر یک از ما با احسان تو نیکبخت شود، و هر کدام از ما بسبب نعمت
 اللَّهُمَّ وَ أَيُّمَا عَبْدٍ مِنْ عِبِيدِكَ أَنْرَكَهُ مِنِّي نَرَكٌ ، أَوْ مَسَّهُ
 رهایی یابد، بار خدایا هر بنده‌ای از بندگانت که از من عقوبت و شکنجه‌ای یافته، یا از جانب
 مِنْ نَاحِيَّتِي أَنْيٌّ ، أَوْ لِحِقَّةُ بِي أَوْ بِسَبَبِي ظَلَمْتُ فَفُتُّهُ بِحَقِّهِ
 من آزاری باورسیده، یا از من یا بوسیله من ستمی باورخ داده و حق او را زدست
 أَوْ سَبَقْتُهُ بِمَظْلَمَتِهِ ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ ، وَ أَرْضِهِ عَنِّي
 داده و دادخواهی از حقش را از میان برده باشم، پس بر محمد و آل او درود فرست، و او را از توانگری
 مِنْ وَجْدِكَ وَ أَوْفِهِ حَقَّهُ مِنْ عِنْدِكَ، ثُمَّ قِنِي مَا
 خود از من خوشنود ساز، و از جانب خویش حق او را بی‌کم و کاست عطا فرما، سپس مرا از
 يُوجِبُ لَهُ حُكْمَكَ، وَ خَلِّصْنِي مِمَّا يَحْكُمُ بِهِ عَدْلَكَ

چیزی کیفری که فرمان تو باعث آن می شود نگاهدار و از آنچه عدل تو بان حکم می کند رهائی ده

فَإِنَّ قُوَّتِي لَا تَسْتَقِيلُ بِنِقْمَتِكَ وَإِنَّ ظِلْمِي لَا تَنْهَضُ

زیرا توانائی من از تحمل انتقام و کیفر تو بر نمی آید. و نیروی من با خشم تو برابری

بِسُخْطِكَ، فَإِنَّكَ إِنْ تَكَاثَفَنِي بِالْحَقِّ تَهْلِكُنِي، وَإِلَّا تَفَعَّلَنِي

نتواند کرد، پس اگر تو مرا بحق جزا دهی هلاکم می نمایی، و اگر برحمتت

بِرَحْمَتِكَ تُؤَيِّقُنِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْهَبُكَ يَا إِلَهِي - مَا لَا

نیوشانی تباهم می سازی، بار خدایا از تو درخواست می کنم که بمن ببخشی ای خدای من

چیزی را

يُنْقِصُكَ بِذَلَّةٍ، وَ أَسْتَحْمِلُكَ مَا لَا يَبْهَظُكَ حَمْلُهُ،

که بخشیدن آن از تو چیزی نمی کاهد، و برداشتن باری را از تو می خواهم که برداشتن

آن ترا گرانبار

أَسْتَوْهَبُكَ - يَا إِلَهِي - نَفْسِي الَّتِي لَمْ تَخْلُقْهَا لِتَمْتَنَعَ بِهَا مِنْ

نمی گرداند، از تو درخواست می کنم که بمن ببخشی ای خدای من نفس مرا که آنرا

نیافریدی تا از بدی آن

سُوءٍ، أَوْ لِتَطَّرِقَ بِهَا إِلَيَّ نَفْعٍ، وَلَكِنْ أَنْشَأْتُهَا إِنْبَاتًا

خود را با زرداری، یا بسبب آن بسودی راه جوئی، ولی آنرا آفریدی برای ثابت کردن (بندگان)

لِقُدْرَتِكَ عَلَيَّ مِثْلِهَا، وَاحْتِجَاجًا بِهَا عَلَيَّ شَكْلِهَا،

قدرت و توانائیت (را) بر آفریدن مانند آن، و برای حجت و دلیل آوردن بر آفریدن شبیه آن

وَ أَسْتَحْمِلُكَ مِنْ نُذُوبِي مَا قَدْ بَهَظَنِي حَمْلُهُ، وَ أَسْتَعِينُ

و از تو می خواهم که گناهم را از من بگیری (بیا مرزی) که زیر بار رفتن آن مرا سنگین کرده، و از تو

بِكَ عَلَيَّ مَا قَدْ فَتَحَنِي بِقَلْبِهِ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ هَبْ

یاری می طلبم بر آنچه سنگینی (کیفر) آن مرا گرانبار نموده، پس بر محمد و آل او

درود فرست، و نفس مرا

لِنَفْسِي عَلَيَّ ظُلْمِهَا نَفْسِي، وَ وَكَلَّ رَحْمَتِكَ بِإِحْتِمَالِ إِصْرِي

با اینکه بخودستم کرده ببخش، و رحمتت را به برداشتن بار گرانم بگمار،

فَكَمْ قَدْ لَحِقَتْ رَحْمَتُكَ بِالْمُسْهِبِينَ، وَ كَمْ قَدْ شَمِلَ عَفْوُكَ

زیرا چه بسا رحمت توبه بدکاران رسیده، و چه بسا عفو تو مستمکاران را
الظَّالِمِينَ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْنِي أَسْوَأَ مَنْ قَدْ
 فرا گرفته، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا پیشوای کسانی گردان که بگذشت
أَنْهَضْتَهُ بِتَجَاوُزِكَ عَنْ مَصَارِعِ الْخَاطِئِينَ، وَ
 خود، آنها را از افتادن گناههای خطاکاران بیاد داشته (نگهداری کرده) ای
خَلَّصْتَهُ بِتَوْفِيقِكَ مِنْ وَرَطَاتِ الْمُجْرِمِينَ، فَأَصْبَحَ
 و بتوفیق خویش آنان را از مهلکه ها و گرفتاریهای گنهکاران رهائی داده (امر زیده) ای،
طَلِيقَ عَفْوِكَ مِنْ إِسَارِ سُخْطِكَ، وَ عَتِيقَ صُنْعِكَ
 پس از گیر خشمت رهانیده عفو گردیده، و از بند عدالتت آزاد شده
مِنْ وَثَاقِ عَذَابِكَ إِنَّكَ إِنْ تَفَعَّلَ ذَلِكَ يَا إِلَهِي
 احسان تو گشته اند، تو اگر چنین کنی (مرا پیشوای آنان گردانی) ای خدای من
تَفَعَّلَهُ بِمَنْ لَا يَجِدُ اسْتِحْقَاقَ عِقَابِكَ، وَلَا يُبْرِئُ نَفْسَهُ
 آنرا درباره کسی بجا میآوری که شایستگی کیفر تو را (برای خود) انکار نمی کند، و
 نفس خود را از سزاور
مِنْ اسْتِجَابِ نِقْمَتِكَ، تَفَعَّلَ ذَلِكَ يَا إِلَهِي بِمَنْ خَوْفُهُ مِنْكَ
 بودن عقاب تو منزه و پاک نمی داند، آن رفتار را بکسی می کنی از خدای من که ترسش از تو از طمع
أَكْثَرَ مِنْ طَمَعِهِ فِيكَ، وَ بِمَنْ يَأْسُهُ مِنَ النَّجَاةِ أَوْ كَدُّ مِنْ
 و آزش در (رحمت) تو بیشتر است، و بکسی که نومیدیش از نجات (آتش) از امیدواریش برای
رَجَائِهِ لِلْخَلَّاصِ، لَا أَنْ يَكُونَ يَأْسُهُ قَنُوطًا، أَوْ أَنْ يَكُونَ
 رهائی (از آن) استوارتر می باشد، (و این) نه بجهت آنست که نومیدیش نومیدی از
 رحمت یا طمعش
طَمَعَهُ اغْتِرَارًا، بَلْ لِقَلَّةِ حَسَنَاتِهِ بَيْنَ سَيِّئَاتِهِ، وَ ضَعْفِ
 از روی فریب خوردن (از رحمت تو) باشد، بلکه برای آنست که نیکیهایش میان
 بدیهایش اندک و دلیلهايش
حُجَجِهِ فِي جَمِيعِ تَبِعَاتِهِ، فَأَمَّا أَنْتَ يَا إِلَهِي فَأَهْلٌ أَنْ لَا يَفْتَرَّ
 در همه دادخواهیها و گناهان اوسست است، و اما تو ای خدای من شایسته ای که

صدیقان و بسیار

بِكَ الصِّدِّيقُونَ، وَلَا يَيْئَسُ مِنْكَ الْمُجْرِمُونَ، لِأَنَّكَ

راستگویان (پیامبران) به (رحمت) تو مغرور نشده و فریب نمی‌خورند، و گناهگاران از (عفو) تو

الرَّبُّ الْعَظِيمُ الَّذِي لَا يَمْنَعُ أَحَدًا فَضْلَهُ، وَلَا يَسْتَقْصِي

نومید نگردند زیرا تو پروردگار بزرگی می‌باشی که کسی را از فضل و احسان خود باز نمیدارد، و همه

مِنْ أَحَدٍ حَقَّهُ، تَعَالَى ذِكْرُكَ عَنِ الْمَذْكُورِينَ،

حق خویش را از کسی نمی‌گیرد، ذکر و یاد تو (تسبیح و تحمید و تهلیل و مانند آنها) برتر است از یادشدگان

و تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ عَنِ الْمُنْسُوبِينَ، وَ فَسَّتُ نِعْمَتِكَ فِي

و نامهای تو پاک و پاکیزه است از اینکه حسب و نسب داران بآن نامیده شوند، و نعمت در همه

جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ، فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى ذَلِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

آفریدگان پراکنده است، پس تو را است سپاس بر آن عطا و بخشش ای پروردگار جهانیان

□

دعای مولایمان حضرت امام سجاد علیه السلام

در پناه بردن به خداوند جلّت عظمته

اللَّهُمَّ إِنْ تَشَاءُ تُعْفُ عَنَّا فَبِفَضْلِكَ وَإِنْ تَشَاءُ تُعَذِّبُنَا

بارخدا یا اگر بخواهی از ما بگذری از فضل و احسان تو است، و اگر بخواهی ما را به کیفر رسانی از

فَبِعَذَابِكَ، فَسَهِّلْ لَنَا عَفْوَكَ بِمَنْكَ، وَ اجْرِنَا مِنْ عَذَابِكَ

عدل و دادگری تو است، پس بنعمت (بی پایان) خود بخششت را بر ما آسان فرما، و بگذشتت (از گناهان)

بِتَجَاوُزِكَ، فَإِنَّهُ لَا ظَاقَةَ لَنَا بِعَذَابِكَ، وَلَا نَجَاةَ لِأَحَدٍ مِنَّا

ما را از کیفرت رهائی ده، زیرا (در بازپرسی) ما را توانائی دادگری تو نیست، و بی عفو و بخششت

دُونَ عَفْوِكَ، يَا غَنِيَّ الْأَغْنِيَاءِ، هَا، نَحْنُ عِبَادُكَ

هیچیک از ما راهائی (از عذاب) نه، ای بی نیازی نیازان، اینک ما بندگان تو در اختیار

بَيْنَ يَدَيْكَ، وَ أَنَا أَفْقَرُ الْفُقَرَاءِ إِلَيْكَ، فَاجْبُرْ فَأَقْتَنَا

توایم، و من نیازمندترین نیازمندان بتو ام، پس به بی نیازی و عطای

بِوَسْعِكَ، وَ لَا تَقْطَعْ رَجَاءَنَا بِمَنْعِكَ، فَتَكُونَ قَدْ أَشْقَيْتَ

خویش احتیاج ما را بر طرف فرما، و ما را بیازداشتن (از رحمت) خود نومید مگردان که

مَنْ اسْتَسْعَدَ بِكَ، وَ حَرَمْتَ مَنِ اسْتَرْفَدَ فَضْلَكَ،

(اگر از رحمت باز داشتی) بدبخت کرده ای کسی را که از تو نیکبختی خواسته، و

نومید ساخته ای آنرا که

فَالِي مَنْ حِينِيذٍ مِّنْ قَلْبِنَا عَنْكَ، وَ إِلَىٰ آيِنٍ مِّنْهُبِنَا

از احسان تو بخشش طلبیده، پس در این هنگام (بدبختی و نومیدی) از جانب تو

بکه رو آوریم، و از درگاه

عَنْ بَابِكَ، سُبْحَانَكَ نَحْنُ الْمُضْطَرُّونَ الَّذِينَ أَوْجِبَتْ

تو بکجا رویم؟ جز تو پناهی نداریم منزله و پاکی تو، ما بیچارگانیم که اجابت (دعا) شان را واجب

إِجَابَتَهُمْ، وَ أَهْلُ السُّوءِ الَّذِينَ وَعَدْتَ الْكُشْفَ عَنْهُمْ،

گردانیده ای، و ما رنج دیدگانیم که رفع گرفتاری شان را وعده داده ای،

وَ أَشْبَهُ الْأَشْيَاءِ بِمَشِيَّتِكَ، وَ أَوْلَى الْأُمُورِ بِكَ فِي عَظَمَتِكَ

و شبیه ترین چیزها به اراده و خواست تو، و سزاوارترین کارها به ذات تو در بزرگواریت

رَحْمَةً مِّنْ اسْتَرْحَمَكَ، وَ غَوْثٌ مِّنْ اسْتِغَاثَ بِكَ،

رحمت و بخشش بر کسی است که از تو درخواست رحمت نموده، و رسیدن به فریاد

کسی است که از تو

فَأَرْحَمُ تَضَرُّعِنَا إِلَيْكَ، وَ أَغْنِنَا إِذْ طَرَحْنَا أَنْفُسَنَا

فریاد رسی طلبیده، پس بر زاری ما بدرگاهت رحم کن، و چون خود را در اختیار

افکنده ایم بی نیازمان

بَيْنَ يَدَيْكَ، اللَّهُمَّ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ شَمِتَ بِنَا إِذْ

فرما (از گرفتاریمان برهان) بار خدا یا چون بر نافرمانیت از شیطان پیروی کردیم ما را

شَايِعُنَاهُ عَلَى مَعْصِيَتِكَ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ

شما ت کرد (وشادمانی نمود)، پس بر محمد و آل او درود فرست، و پس

لَا تِسْمِيَّتُهُ بِنَا بَعْدَ تَرْكِهَا إِيَّاهُ لَكَ، وَ رَغَبَتِنَا عَنْهُ إِلَيْكَ

از آنکه ما برای تو از او دوری گزیده بدرگاهت رو آوردیم اندوهی بما مرسان که
(بأن) ما را شما ت کند

□

دعای مولایمان حضرت امام سجاد عليه السلام در ترس (از خداوند)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَنِي سَوِيًّا، وَ رَبَّيْتَنِي صَغِيرًا، وَ رَزَقْتَنِي

بارخدا یا تو مرا درست اندام آفریدی، و در کوچکی پروردی، و بی رنج و کوشش من

مَكْفِيًّا، اللَّهُمَّ إِنِّي وَجَدْتُ فِيمَا أَنْزَلْتَ مِنْ كِتَابِكَ، وَ

روزیم دادی، بارخدا یا من در کتاب تو (قرآن مجید) که فرو فرستادی و بندگان را

بَشَّرْتَ بِهِ عِبَادَكَ أَنْ قُلْتَ: يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا

بأن مرده دادی یافتم که فرموده ای: ای بندگان من که بر نفسهای خود

عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ

(با گناه کردن) اسراف کرده اند از رحمت خدا نومیکنید، که خدا هم گناهان (بجز شرک) را

جَمِيعًا وَ قَدْ تَقَدَّمَ مِنِّي مَا قَدْ عَلِمْتَ وَ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي

میآمرزد، و پیش از این از من سرزده آنچه (گناهانی که) تو دانسته ای و آنچه تو بآن از من

فِيَا سَوَاتِمَا مِمَّا أَحْصَاهُ عَلَيَّ كِتَابُكَ، فَلَوْلَا الْمَوَاقِفُ الَّتِي

داناتری پس وای به بدی حال من از آنچه نامه تو در باره من شمرده است پس اگر نبود جاهائی

أَوْ قَلُّ مِنْ عَفْوِكَ الَّذِي شَمِلَ كُلَّ شَيْءٍ لَأَلْقَيْتُ بِيَدِي،

که امیدوارم از عفو و گذشتت که هر چیزی را فرا میگیرد خود را از دست میرهانیدم (هلاک

وَ لَوْ أَنَّ أَحَدًا اسْتَظَّاعَ الْهَرَبَ مِنْ رَبِّهِ لَكُنْتُ أَنَا أَحَقُّ بِالْهَرَبِ

میساختم) و اگر کسی می توانست از پروردگارش بگریزد هر آینه من بگریختن از تو سزاوارتر

مِنْكَ، وَ أَنْتَ لَا تَخْفَى عَلَيْكَ خَافِيَةٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي

بودم، و تویی که رازی در زمین و آسمان پوشیده نیست و آنرا (روز محشر)

السَّمَاءِ إِلَّا أَتَيْتَ بِهَا، وَ كَفَى بِكَ جَازِيًا، وَ كَفَى بِكَ حَسِيبًا
 حاضر و آشکار مینمایی، و از هر جزا دهنده و حسابگری بی نیازی،
اللَّهُمَّ إِنَّكَ ظَالِمِي إِنْ أَنَا هَرَبْتُ، وَ مُذْرِكِي إِنْ أَنَا فَرَرْتُ
 بار خدایا تو طالب منی اگر فرار کنم، و دریا بنده منی اگر بگریزم،
فَهَا أَنَا ذَابِئِنٌ يَدِيكَ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ رَاغِمٌ، إِنْ تُعَذِّبْنِي فَانِي
 پس اینک منم در پیشگاهت فروتن خوار بینی بر خاک نهاده، اگر مرا عذاب و کیفر
لِذَلِكَ أَهْلٌ وَ هُوَ يَارَبِّ مِنْكَ عَدْلٌ، وَ إِنْ تَعَفَّ عَنِّي
 کنی پس من سزاوار آنم، و آن ای پروردگار من از جانب تو عدل است و اگر از من درگذری
فَقَدِيمًا سَمَلَنِي عَفْوُكَ وَ الْبَسْتَنِي عَافِيَتُكَ، فَاسْأَلُكَ
 پس از قدیم الا یام گذشتت مرا فرآ گرفته، و عافیت و تندرستی را بر من پوشانده ای، پس از تو
اللَّهُمَّ بِالْمَخْرُوفِ مِنْ أَسْمَائِكَ، وَ بِمَا وَارَتْهُ الْحُجُبُ مِنْ بَهَائِكَ
 درخواست می نمایم بار خدایا تو را بنا مهای پنهان شده ات، و بجمال و نیکوئیت که پرده ها آنرا
إِلَّا رَحِمْتَ هَذِهِ النَّفْسَ الْجَزُوعَةَ، وَ هَذِهِ الرَّمَّةَ الْهَلُوعَةَ، الَّتِي
 پوشانده است که رحم و مهربانی کنی این جان بی تاب و این استخوان ضعیف و
 ناتوان را که توانائی
لَا تَسْتَطِيعُ حَرَّ شَمْسِكَ، فَكَيْفَ تَسْتَطِيعُ حَرَّ نَارِكَ وَ الَّتِي لَا
 گرمی آفتاب را ندارد پس چگونه گرمی آتش (دوزخ) تو را توانائی دارد؟ و شنیدن
تَسْتَطِيعُ صَوْتِ رَعْدِكَ، فَكَيْفَ تَسْتَطِيعُ صَوْتِ غَضَبِكَ
 آواز رعد و غرش ابر تو را توانائی ندارد، پس چگونه (تحمل سختی) بانگ غضبت را توانائی دارد
فَارْحَمْنِي اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَمْرٌ وَ حَقِيرٌ، وَ خَطِرِي يَسِيرٌ، وَ لَيْسَ
 پس بر من رحم کن بار خدایا زیرا من مردی ذلیل و خوارم، و قدر و منزلتم اندک است، و عذاب و
عَذَابِي مِمَّا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ مِنْقَالَ نَرَّةٍ، وَ لَوْ أَنَّ عَذَابِي مِمَّا
 کیفر من چیزی نیست که، همسنگ ذره ای در پادشاهی تو بیافزاید، و اگر عذاب من
يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ لَسَأَلْتُكَ الصَّبْرَ عَلَيْهِ، وَ أَحْبَبْتُ أَنْ يَكُونَ
 چیزی بود که در ملک تو می افزود هر آینه صبر بر آن را از تو می خواستم، و دوست داشتم که آن
ذَلِكَ لَكَ، وَ لَكِنْ سُلْطَانُكَ اللَّهُمَّ أَعْظَمُ، وَ مُلْكُكَ أَدْوَمُ

فزونی برای تو باشد، ولی سلطنت تو بارخدا یا بزرگتر، و ملک تو جاویدتر
مَنْ أَنْ تَزِيدَ فِيهِ طَاعَةَ الْمُطِيعِينَ، أَوْ تَنْقُصَ مِنْهُ مَعْصِيَةَ
 از آنست که فرمانبری فرمانبران در آن بیافزاید، یا نافرمانی گنه کاران از
الْمُنِيبِينَ، فَارْحَمْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَتَجَاوَزْ عَنِّي يَا ذَا
 آن بکاهد، پس بر من رحم کن ای مهربانترین مهربانان، و از گناهان من درگذرای
الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، وَتُبَّ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
 دارای بزرگی و احسان و نیکی، و توبه ام را بپذیر، زیرا تویی توبه پذیر مهربان

□

دعای مولایمان حضرت امام سجاد علیه السلام

هنگام پناه بردن به خداوند

اللَّهُمَّ إِنِّي أَخْلَصْتُ بِإِنْقِطَاعِي إِلَيْكَ، وَاقْبَلْتُ بِكُلِّي عَلَيْكَ

بار خدایا من بپریدن از دیگری و پیوستنم بتو خود را پاک و پاکیزه نمودم، و بهمه
 وجودم بتو رو آورده

وَ صَرَفْتُ وَجْهِي عَمَّنْ يَحْتَاجُ إِلَيَّ رَفِيكَ، وَقَلْبْتُ مَسْئَلَتِي

و از کسیکه به بخشش تو نیازمند است روگردانیده ام، و خواهشم را از کسیکه از

عَمَّنْ لَمْ يَسْتَفِنْ عَن فَضْلِكَ، وَرَأَيْتُ أَنْ طَلَبَ الْمُحْتَاجِ

احسان تویی نیاز نیست برگردانیده ام، و دانستم که خواستن نیازمند از

إِلَى الْمُحْتَاجِ سَفَهُ مِنْ رَأْيِهِ وَ ضَلَّةٌ مِنْ عَقْلِهِ، فَكَمْ قَدْ

نیازمند از سبکی اندیشه (بینائی) و گمراهی خرداواست، زیرا بسا از

رَأَيْتُ - يَا إِلَهِي - مِنْ أَنْاسٍ طَلَبُوا الْعِزَّ بِغَيْرِكَ فَذَلُّوا، وَرَأَمُوا

مردم را دیدم ای خدای من که بوسیله جز تو عزت و بزرگی طلبیدند و خوار شدند، و از غیر تو

الْعُرْوَةَ مِنْ سِوَاكَ فَافْتَقَرُوا، وَحَاوَلُوا الْإِرْتِفَاعَ فَاتَّضَعُوا

دارائی خواستند و بی چیز شدند، و قصد بلندی کردند و پست گردیدند،

فَصَحَّ بِمُعَايَنَةِ أَمْثَالِهِمْ حَازِمٌ وَفَقَهُ اعْتِبَارُهُ، وَأَزْشَدُّهُ

پس بر اثر دیدن مانند های ایشان دورانندیشی دورانندیش درست و بجا است که پندگرفتند

إِلَى طَرِيقِ صَوَابِهِ اخْتِيَارُهُ، فَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ دُونَ كُلِّ

او را موفق ساخته و بر گزیدنش او را براه راست رهبری نموده است، پس از اینرو ای مولای من توئی در

مَسْئُولٍ مَوْضِعٍ مَسْئَلَتِي، وَ دُونَ كُلِّ مَطْلُوبٍ إِلَيْهِ وَلِيٌّ

خواستگاه من نه هر که از او درخواست می‌شود، و توئی روا کننده حاجت و خواهش من نه هر که از او طلب

حَاجَتِي، أَنْتَ الْمَخْصُوصُ قَبْلَ كُلِّ مَدْعُوٍّ بِدَعْوَتِي،

و خواهش می‌شود، تو اختصاص داده شده و یگانه‌ای بدعاء و خواندن من پیش از هر خواننده شده‌ای

لَا يَشْرَكَكَ أَحَدٌ فِي رَجَائِي، وَلَا يَتَفَقُّ أَحَدٌ مَعَكَ فِي دُعَائِي، وَلَا

کسی در امید من با تو شریک نمی‌شود، و در خواندنم با تو برابر نمی‌گردد، و دعایم کسی را

يَنْظِمُهُ وَإِيَّاكَ بِدَائِي لَكَ يَا إِلَهِي وَ خِدَائِيَّةَ الْعَدِيِّ، وَ مَلَكَهُ

با تو بیک رشته در نمی‌آورد ای خدای من مخصوص تو است یکتایی عدد، و برای تو است

الْقُدْرَةَ الصَّمَدِ، وَ فَضِيلَةَ الْحَوْلِ وَ الْقُوَّةِ، وَ نَرَجَّةَ الْعُلُوِّ وَ الرَّفْعَةَ

صفت قدرت کامله، و کمال توانائی و نیرومندی، و پایه بلندی و برتری،

وَمَنْ سِوَاكَ مَرَّ حَوْمٌ فِي عُمْرِهِ، مَغْلُوبٌ عَلَى أَمْرِهِ، مَقْهُورٌ عَلَى شَأْنِهِ

و هر که جز تو در زندگانش بر حمت نیازمند است، و بر کار خود مغلوب و زیر دست است، در حالات

مُخْتَلِفِ الْحَالَاتِ، مُتَنَقِّلٌ فِي الصِّفَاتِ، فَتَعَالَيْتَ عَنِ الْأَشْبَاهِ وَ

گوناگون، و در صفات منتقل شونده است (از کودکی به پیری و...) پس تو از داشتن ماندها

الْأَضْدَادِ، وَ تَكَبَّرْتَ عَنِ الْأَمْثَالِ وَالْأَنْدَادِ، فَسُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

و همتاها برتر، و از داشتن ماندها و همتاها بزرگتری، منزه و پاکی جز تو معبود بحقی نیست

□

دعای حضرت امام سجاده علیه السلام

در خضوع و فروتنی برای خداوند عزوجل

رَبِّ أَفْحَمْتَنِي نُثُوبِي، وَ انْقَطَعَتْ مَقَالَتِي، فَلَا حُجَّةَ لِي، فَأَنَا

پروردگارا گناهانم مرا خاموش کرده، و گفتارم گسیخته شده، از اینرو و برایم حجت و برهانی نیست
 الْأَسِيرُ بِبَلِيَّتِي، الْمُرْتَهَنُ بِعَمَلِي، الْمُتَرَدُّ فِي خَطِيئَتِي،
 پس من به رنج و سختی خود گرفتار، بسبب کردارم در گرو، در خطا و گناهم حیران،
 الْمُتَحَيِّرُ عَنِ قَصْدِي، الْمُنْقَطِعُ بِي، قَدْ أَوْقَفْتُ نَفْسِي مَوْقِفَ
 از بیرون رفتن از راه راستم سرگردان و در راه خویش مانده‌ام، نفس خود را در جایگاه
 الْأَذْلَاءِ الْمُذْنِبِينَ، مَوْقِفَ الْأَشْقِيَاءِ الْمُتَجَرِّبِينَ عَلَيْكَ،
 خواران گنهکار و داشته‌ام، در جایگاه بدبختانی که بر تو (با نافرمانی) جرأت نموده‌اند
 الْمُسْتَخْفِينَ بِوَعْدِكَ، سُبْحَانَكَ أَيُّ جُرْأَةِ اجْتَرَأَتْ عَلَيْكَ،
 آنانکه وعده (پاداش و کیفر) تو را سبک شمرده‌اند، منزه و پاکی! بکدام جرأت و
 دلیری بر تو جرأت کردم

وَ أَيُّ تَغْرِيرٍ غَرَّرْتُ بِنَفْسِي، مَوْلَايَ اِرْحَمْ كَبُوتِي لِحُرُوجِهَا وَ
 و بکدام هلاک و تباهی خود را هلاک ساختم، ای مولی و آقای من بر افتادن من با تمام رخسارم،
 زَلَّةِ قَدَمِي، وَعُدِّ بِحِلْمِكَ عَلَيَّ جَهْلِي، وَ بِإِحْسَانِكَ عَلَيَّ إِسَاءَتِي
 بر لغزش هایم (در خطاها) رحم نما، و به حلم و بردباریت بر نادانیم، و با احسان و نیکیت بر
 فَأَنَا الْمُقَرَّبُ بِذُنُوبِي الْمُعْتَرَفُ بِخَطِيئَتِي، وَ هَذِهِ يَدِي وَ نَاصِيَّتِي،
 بدکرداریم ببخش زیرا من بگناه خود اقرار کننده و بخطای خویش اعتراف کننده‌ام،
 و این دست من و

أَسْتَكِينُ بِالْقَوْدِ مِنْ نَفْسِي اِرْحَمْ شَيْبَتِي، وَ نَفَادَ أَيَّامِي وَ اقْتِرَابَ
 این موی جلو سر من است زاری میکنم و خود را برای قصاص و کیفر کردارم تسلیم
 نموده‌ام، برپیریم و به

أَجَلِي وَ ضِعْفِي وَ مَسْكَنَتِي وَ قِلَّةَ حِيلَتِي، مَوْلَايَ وَ اِرْحَمْنِي إِذَا
 پایان رسیدن روزهایم و نزدیک شدن مرگم و ناتوانیم و نیازمندیم و بیچارگیم رحم و مهربانی کن،
 انْقَطَعَ مِنَ الدُّنْيَا أَثَرِي، وَ آمَحَى مِنَ الْمَخْلُوقِينَ نِكْرِي، وَ كُنْتُ
 ای آقای من و مرا رحم کن چون نشان من از دنیا بریده شود، و یادم در میان
 آفریدگان محو گردد، و مانند

مِنَ الْمُنْسِيِينَ كَمَنْ قَدْ نُسِيَ، مَوْلَايَ وَ اِرْحَمْنِي عِنْدَ تَغْيِيرِ صُورَتِي

کسی که فراموش شده در زمره و گروه فراموش شدگان باشم، مولای من و مرا رحم
فرما هنگام دگرگون شدن

وَحَالِي إِذَا بَلِيَّ جِسْمِي، وَتَفَرَّقَتْ أَعْضَائِي، وَتَقَطَّعَتْ أَوْصَالِي

صورتتم، و حالم آنگاه که تنم کهنه و پوسیده گردد، و اندامم از هم بپاشد، و پیوندهایم از هم پاره شود

يَا غَفْلَتِي عَمَّا يُرَائِي، مَوْلَايَ وَارْحَمْنِي فِي حَشْرِي وَنَشْرِي،

ای وای از غفلت و بی خبری من از آنچه در باره ام خواسته میشود (در آخرت) مولای

من و مرا در (روز)

وَاجْعَلْ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مَعَ أَوْلِيَائِكَ مَوْقِفِي، وَفِي

برانگیختن و زنده شدنم رحم کن، و توقفگاهم را در آن روز با دوستانت قرار ده، و بازگشتم را

أَحِبَّائِكَ مَصْنَدِي، وَفِي جِوَارِكَ مَسْكَنِي، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

در میان محبتانت و منزل و جایم را در همسایگی (رحمت) خود قرار ده ای پروردگار جهانیان

فصل سوّم

طلب حاجات و مهمات

نماز حاجت

در مستدرک الوسائل و مکارم الاخلاق طبرسی روایت است که هرگاه امری حضرت امام علی بن الحسین علیه السلام را محزون می نمود پاک ترین لباس خود را می پوشید و وضوی کاملی می گرفت و بر بالاترین سطح (بام) منزل خود بالا می رفت و چهار رکعت نماز می گذارد (دو نماز دو رکعتی)، در رکعت اول حمد و سوره زلزال، در رکعت دوم حمد و سوره نصر، در رکعت سوم حمد و سوره کافرون و در رکعت چهارم حمد و سوره قل هو الله را می خواند و سپس دستش را به سوی آسمان بلند می فرمود و می گفت:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي إِذَا دَعَيْتَ بِهَا عَلَى مَفَالِقِ أَبْوَابِ السَّمَاءِ لِنَفْتِحِ
إِنْفَتَحَتْ وَإِذَا دَعَيْتَ بِهَا عَلَى مَضَائِقِ الْأَرْضِينَ لِلْفَرَجِ انْفَرَجَتْ وَأَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي
إِذَا دَعَيْتَ بِهَا عَلَى أَبْوَابِ الْعُسْرِ لِلْيُسْرِ تَيْسَّرَتْ وَأَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي إِذَا دَعَيْتَ بِهَا
عَلَى الْقُبُورِ لِلنُّشُورِ انْتَشَرَتْ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاقْلِبْنِي بِقَضَائِ حَاجَتِي»

حضرت علیه السلام فرمودند در این هنگام والله قدم بر نمی دارد تا آنکه خداوند (عظم شأنه) حاجت او را برآورده می فرماید انشاء الله تعالی.

و از مولا یمان حضرت امام ابی عبدالله الصادق علیه السلام روایت کرده که برای حاجات دو رکعت نماز می گذاری به هر صورتی که می خواهی سپس می گوئی:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ رَجَائِي وَاقْطَعْ رَجَاءَ مَنْ سِوَاكَ عَنِّي حَتَّى لَا أَزْجُو إِلَّا إِلَيْكَ وَلَا أَيْقُ

إِلَّا بِكَ».

در کتب اصحاب امامیه است که هر کس را هم و غم و دردی یا ناراحتی باشد یا از کسی خوف داشته باشد یا امر مشکلی نزد او باشد این نماز را بجا آورد و قدرت خداوند (جل اسمه) را مشاهده کند که از شب چیزی نگذرد که از غم نجات یابد نباید شک داشته باشد و طریقه آن این است که غسل حاجت نماید و لباس پاک بپوشد و چهار رکعت نماز بخواند (دو نماز دو رکعتی) و اگر شب جمعه باشد بهتر است پس در رکعت اول بعد از حمد صد بار بگوید:

«أَفْوَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ»

و در رکعت دوم بعد از حمد صد مرتبه بگوید:

«نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ»

و در رکعت سوم (یعنی اولین رکعت نماز دوم) بعد از حمد صد مرتبه بگوید:

«أَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَصِيرُ الْأُمُورُ»

و در رکعت چهارم بعد از حمد صد مرتبه بگوید:

«إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا»

پس سلام نماز را بگو و صد مرتبه بگو:

«غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ»

پس سر به سجده گذارد و دست بردارد و صدبار بگوید:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ»

پس حاجت او برآورده می شود انشاءالله تعالی.

و نیز از حضرت رسول الله ﷺ روایت نموده اند، که چون کسی را مشکلی پیش آمد دو رکعت نماز گذارد و بعد از آن سر به سجده نهد و سی بار این دعا را بخواند البته مهم او کفایت شود:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْكَبِيرِ الْأَكْبَرِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَبْتَ وَإِذَا سُئِلَتْ بِهِ أَعْطَيْتَ أَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ».

جهت هر حاجت و گرفتاری

ملا محسن فیض کاشانی (ره) در اللثالی المخزونة نقل می نماید که اگر کسی را حاجتی به درگاه خداوند (جل جلاله) باشد و مطلبی را از خداوند (عظم شأنه) بخواهد از حیث ثروت، عزت، علم و عمل و غیرذلک یا آنکه به بلایی گرفتار باشد از قبیل فقر، بدبختی، هلاکت، پریشانی، ناخوشی جسمانی یا ناراحتی روحی باید سه شب جمعه بعد از گذشتن دو ثلث از شب جمعه (تقریباً ساعتی قبل از اذان صبح) بیدار شود و وضوی کاملی بعمل آورد به نیت قربت، و سپس دو رکعت نماز حاجت بخواند به حمد و هر سوره ای که خواست و بعد از آن صد مرتبه صلوات بفرستد و هزار و یک مرتبه بگوید:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِحَقِّ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

و بعد از آن دوباره صد مرتبه صلوات بفرستد و مطلب خود را از خداوند (عزذکره) بخواهد که انشاءالله، بر آورده است و اگر دفعه اول بر آورده نشد شب جمعه دوم انجام دهد و اگر نشد شب جمعه سوم انجام دهد که انشاءالله تخلف ندارد.

همچنین در اللثالی فیض کاشانی (ره) است که هر گاه شخصی دچار سختی بشود یا حاجتی داشته باشد که هیچ جا امیدی برای برآوردن آن نباشد، در آخر شب و اگر ثلث سوم شب جمعه باشد بهتر است، برخیزد و وضو بگیرد و دو رکعت نماز حاجت بخواند و بعد از نماز هفتاد بار این دعا را بخواند، به اذن خدا مطلب حاصل شود، و بسیار مجرب است:

«يَا أَبْصَرَ النَّاطِرِينَ يَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ يَا أَسْمَعَ السَّمِيعِينَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَيَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ»

بعد از دعا دست خود را بلند کند و از قاضی الحاجات، حاجت خود را بخواهد که رواست انشاءالله تعالی.

دعای مولایمان حضرت سجاد علیه السلام در طلب حوائج (از خداوند عظم شأنه)

اللَّهُمَّ يَا مُنْتَهَى مَطْلَبِ الْحَاجَاتِ، وَيَا مَنْ عِنْدَهُ نَيْلُ الطَّلِبَاتِ

بارخدا یا ای منتهای درخواست حاجتها، وای آنکه رسیدن بخواسته هانزد او است

وَيَا مَنْ لَا يَبِيعُ نِعْمَهُ بِالْأَثْمَانِ، وَيَا مَنْ لَا يُكَدِّرُ عَظَايَاهُ

وای آنکه نعمتهایش را در برابر عوض نمی فروشد، وای آنکه بخششهایش را بمنت گزاردن

بِالْأَمْتِنَانِ، وَيَا مَنْ يُسْتَفْنَى بِهِ وَلَا يُسْتَفْنَى عَنْهُ، وَيَا

تیره نمی سازد، وای آنکه به (وسیله) اوبی نیازی شوند و از اوبی نیازی نمی گردند، وای

مَنْ يُرْغَبُ إِلَيْهِ وَلَا يُرْغَبُ عَنْهُ، وَيَا مَنْ لَا تُفْنَى خَزَائِنُهُ

آنکه با وروی آورند و از وروی گردان نمی توانند شد، وای آنکه گنجینه های او را در خواسته ها

الْمَسَائِلُ، وَيَا مَنْ لَا تُبَدِّلُ حِكْمَتَهُ الْوَسَائِلُ، وَيَا مَنْ

نابود نمی گرداند، وای آنکه اسباب و دستاویزها حکمت او را تغییر نمی دهد، وای آنکه

لَا تَنْقَطِعُ عَنْهُ حَوَائِجُ الْمُحْتَاجِينَ، وَيَا مَنْ لَا يُعْنِيهِ دُعَاءُ

حاجتهای نیازمندان از او قطع نمی شود، وای آنکه دعای دعاکنندگان

الدَّاعِينَ، تَمَنَّحْتَ بِالْغِنَاءِ عَنِ خَلْقِكَ وَأَنْتَ أَهْلُ الْغِنَى

او را به رنج نمی افکند، خود را به بی نیازی از آفریدگانت ستوده ای و توبه بی نیازی از آنها

عَنْهُمْ، وَنَسَبْتَهُمْ إِلَى الْفَقْرِ وَهُمْ أَهْلُ الْفَقْرِ إِلَيْكَ،

شایسته ای، و آنرا با احتیاج و تنگدستی نسبت داده ای و ایشان هم احتیاج به تورا

فَمَنْ حَاوَلَ سَدَّ خَلْتِهِ مِنْ عِنْدِكَ وَرَأَى صَرْفَ

سزاوارند، پس (بنا بر این) هر که بستن رخنه نیازمندی خود را از درگاه تو بطلبد و بر طرف کردن

الْفَقْرِ عَنْ نَفْسِهِ بِكَ فَقَدْ طَلَبَ حَاجَتَهُ فِي مَظَانِّهَا

احتیاج را از خویش بوسیله تو بخواهد حاجت خود را در جایگاهش خواسته،

وَ أَتَى طَلِبَتَهُ مِنْ وَجْهِهَا، وَمَنْ تَوَجَّهَ بِحَاجَتِهِ إِلَى أَحَدٍ

و برای رسیدن بمطلب خویشتن از راهش در آمده است، و هر که برای حاجت خود

بیکی از آفریدگانت

مِنْ خَلْقِكَ أَوْ جَعَلَهُ سَبَبَ نُجْحِهَا دُونَكَ فَقَدْ تَعَرَّضَ

روی آورد، یا جز تورا سبب برآمدن آن حاجت قرار دهد بتحقیق به نومیدی

لِلْجُرْمَانِ، وَ اسْتَحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ قُوَّةَ الْإِحْسَانِ، اللَّهُمَّ

گرائیده، و سزاوار از دست دادن احسان از تو گردیده است. بار خدایا

وَلِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ قَدْ قَصَرَ عَنْهَا جُهدِي، وَ تَقَطَّعَتْ دُونَهَا

و مرابسوی تو حاجتی است که طاقت و تواناییم بآن نمی رسد، و نفس من بردن آن
 جیلی، وَ سَوَّلْتُ لِي نَفْسِي رَفَعَهَا إِلَيَّ مَنْ يَرْفَعُ حَوَائِجَهُ إِلَيْكَ
 حاجت را پیش کسی که حاجت‌هایش را نزد تو می آورد و در خواسته‌هایش از تویی نیاز نیست در نظر من
 وَ لَا يَسْتَفْنِي فِي ظَلِيلَاتِهِ عَنكَ، وَ هِيَ زَلَّةٌ مِنْ زَلَلِ الْخَاطِئِينَ
 جلوه داده است (تاروا شدن را از او بخواهم) و آنچه نفس جلوه داده لغزشی است از لغزش‌های
 وَ عَثْرَةٌ مِنْ عَثْرَاتِ الْمُذْنِبِينَ، نَمَّ انْتَبَهْتُ بِتَذَكُّرِكَ لِي
 خطا کاران، و بسرد رأمدنی از بسرد رأمدن‌های گناهکارانست، با آگاهانیدن تو مرا، از غفلت و
 مِنْ غَفْلَتِي، وَ نَهَضْتُ بِتَوْفِيقِكَ مِنْ زَلَّتِي، وَ رَجَعْتُ
 فراموشی خویشتن آگاه شدم، و با توفیق تو از لغزشم برخاستم، و باراهنمایی تو از
 وَ نَكَصْتُ بِتَسْدِيدِكَ عَنْ عَثْرَتِي، وَ قُلْتُ: سُبْحَانَ
 بسرد رأمدنم (در گناه) برگردیدم، و گفتم: منزّه است پروردگار من،
 رَبِّي كَيْفَ يَسْئَلُ مُحْتَاجٌ مُحْتَاجًا؟ وَ أَنِّي يَرْغَبُ مُغِيمٌ
 (شگفتا) چگونه نیازمندی از نیازمندی (دیگر) درخواست می نماید؟ و کجا فقیری (در گرفتاریها)
 إِلَيَّ مُغِيمٌ؟ فَقَصَصْتُكَ، يَا إِلَهِي، بِالرَّغْبَةِ، وَ أَوْفَنْتُ
 به فقیری (مانند خود) رومی آورد؟ پس (در این حال) ای خدای من از روی رغبت قصد تو نمودم
 عَلَيْكَ رَجَائِي بِالنِّقَةِ بِكَ، وَ عَلِمْتُ أَنَّ كَثِيرًا مَا أَسْئَلُكَ
 و با اعتماد تو امیدم را بسوی تو آوردم، و دانستم بسیار آنچه از تو بخواهم در برابر تو انگری
 يَسِيرٌ فِي وَجْهِكَ وَ أَنَّ خَطِيرًا مَا أَسْئَلُ هَيْبَكَ حَقِيرٌ فِي
 تو کم است، و بزرگ آنچه از تو خواهش نمایم در برابر فراخی رحمت تو کوچک است
 وَ سَعِيكَ، وَ أَنَّ كَرَمَكَ لَا يَضِيقُ عَنْ سُؤَالِ أَحَدٍ، وَ أَنَّ يَدَكَ
 وجود و بخشش تو از درخواست کسی تنگ نمی گردد، و دست (قدرت) تو در
 بِالْعَظَايَا أَعْلَى مِنْ كُلِّ يَدٍ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ
 بخششها از هر دستی برتر است، بار خدایا پس بر محمد و آل او درود فرست،
 أَحْمِلْنِي بِكَرَمِكَ عَلَى التَّفَضُّلِ، وَ لَا تَحْمِلْنِي بِعَذَابِكَ عَلَى
 با کرم وجود خود با من بتفضل و احسان رفتار فرما، و با عدل و دادگریت با من باستحقاق
 الْإِسْتِحْقَاقِ، فَمَا أَنَا بِأَوَّلِ رَاغِبٍ رَغِبَ إِلَيْكَ فَأَعْطَيْتَهُ

وسزاوار بودن رفتار مکن، که من اول رو آورنده ای نیستم که بتور آورده و با اینکه سزاوار

وَهُوَ يَسْتَحِقُّ الْمَنْعَ، وَ لَا بِأَوَّلِ سَائِلِ سئَلِكَ فَأَفْضَلْتَ عَلَيْهِ

منع است با و بخشش نموده ای، و نه اول خواستاری که از تو درخواست کرده و با اینکه سزاوار

وَهُوَ يَسْتَوْجِبُ الْحِرْمَانَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ

نومیدی است با و احسان کرده، بار خدایا بر محمد و آل او درود فرست،

كُنْ لِدُعَائِي مُجِيبًا، وَ مِنْ نِدَائِي قَرِيبًا، وَ لِيَتَضَرَّعِي رَاحِمًا،

و دعای مرا برآورنده و به آوازم نزدیک و به زاریم مهربان

وَ لِيَصَوْتِي سَامِعًا وَ لَا تَقْطَعْ رَجَائِي عَنْكَ، وَ لَا تَبْتُ

و به صدایم شنو باش و امید مرا از خودت مبرود عایم را از درگاهت

سَبَبِي مِنْكَ وَ لَا تُوجِّهْنِي فِي حَاجَتِي هَذِهِ وَ غَيْرِهَا إِلَى سِوَاكَ

برمگردان، و مرا در این حاجت و حاجت های دیگرم بجز خودت رو آورم مکن

وَ تَوَلَّنِي بِنُجْحِ طَلِبَتِي وَ قَضَاءِ حَاجَتِي وَ نَيْلِ سُؤْلِي قَبْلَ زَوَالِي

و به برآمدن مطلب و روا شدن حاجت و رسیدن به خواسته ام پیش از رفتن

عَنْ مَوْقِفِي هَذَا بِتَيْسِيرٍ لِي الْعَسِيرِ وَ حُسْنِ تَقْدِيرِكَ لِي

از اینجایا آسان نمودن دشواری و نیکی تقدیر (حکمت و مصلحت) تو در باره

فِي جَمِيعِ الْأُمُورِ، وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَوةً دَائِمَةً

من در همه امور، مرا یاری فرما، و بر محمد و آل او درود فرست، درود همیشگی که رو

نَامِيَةً لِأَنْقِطَاعِ لَابِدِهَا وَ لَا مُنْتَهَى لِأَمِيدِهَا،

به فزونی است و برای روزگار آن سر رسید و مدتش پایان نباشد

وَ اجْعَلْ ذَلِكَ عَوْنًا لِي وَ سَبَبًا لِنَجَاحِ طَلِبَتِي، إِنَّكَ

و آنرا کمک من و برای برآمدن حاجتم وسیله قرار ده، زیرا تو دارای

وَاسِعٌ كَرِيمٌ، وَ مِنْ حَاجَتِي يَا رَبِّ كُنَّا وَ كُنَّا

رحمت بی پایان و بخشش بسیاری، و از جمله حاجت من پروردگارا چنین و چنان است

و حاجت خود را بیاد می آوری سپس بسجده میروی

(پیشانی بر زمین می نهی) و در سجده می گویی:

فَضْلُكَ انْسَنِي، وَ إِحْسَانُكَ دَلَّنِي، فَاسئَلُكَ بِكَ

فضل و بخشش تو مرا آرام نموده، و احسان تو مرا (بسویت) راهنمایی کرده پس از تو در خواست
وَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِمْ أَنْ لَا تَرُتَّنِي خَائِباً.

می نمایم بذات پاکت و به تقرب محمد و آلش در روزهایی تو برایشان باد مرا نومید برنگردانی

□

حاجت دینی و دنیوی

در کتاب الخواص اصفهانی (ره) از مولا یمان حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت
 گردیده است که هر کس حاجت دینی یا دنیوی داشته باشد هفت بار سوره مبارکه بنی
 اسرائیل را بخواند حاجت او روا می گردد.

همچنین ملا محسن فیض (ره) در اللئالی نقل می نماید که هر کس را مهمی پیش
 آید از برای رفع آن مهم و حصول آن مطلب بدین طریق عمل نماید، بخواند:

**«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ آيَاتِكَ
 نَعْبُدُ وَ آيَاتِكَ نَسْتَعِينُ»**

پس سه مرتبه سوره قل هو الله احد را بخواند و بعد از آن این دعا را بخواند:

**«اللَّهُمَّ كَمَا جَمَعْتَ بَيْنَ صِفَاتِكَ وَ أَسْمَائِكَ وَ أَعْمَالِكَ فَاجْمَعْ بَيْنِي وَ بَيْنَ حَاجَتِي بِحَقِّ
 مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ»**

پس بگوید:

**إِهْنِئْنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
 وَلَا الضَّالِّينَ»**

ایضاً شیخ محمد تقی اصفهانی (ره) در کتاب الخواص نقل نموده اگر کسی در نیمه
 شب پنجشنبه برخیزد وضو گیرد و دوازده رکعت نماز بگذارد و در هر رکعتی بعد از
 فاتحه، ده بار سوره «ماعون» را بخواند و هر دو رکعت که خواند سی مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ»
 بگوید و چون از دوازده رکعت فارغ شد سر به سجده گذارد و هر حاجتی که دارد طلب
 کند مستجاب شود. انشاء الله.

ختم آمن یجیب

در اللئالی فیض کاشانی (ره) است که از برای حصول مهمات عظیمه و برآمدن

مقاصد کلی و شفای امراض و ادای دیون، دوازده هزار مرتبه در یک مجلس بخواند و اگر وقت دست ندهد و یک نفس نتواند با مشارکت دیگران هم بخواند خوب است و اگر نتوانست، در یک مجلس صدوبیست مرتبه بخواند که انشاءالله در آن هفته به مراد می‌رسد و اثر استجابت ظاهر می‌گردد و در بعضی نسخ دوهزار مرتبه نیز وارد شده و آیه این است:

«أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ» (نمل ۶۲).

و سپس آورده که آنچه از اکثر ثقات و عدول مسموع شده، این ختم «و يجعلکم خلفاء الارض» را ندارد.

ختم صلوات

ایضاً در اللئالی ملامحسن فیض (ره) می‌باشد که از جمله ختم‌های مجزبه که از برای قضای حوائج، کثیرالتأثیر می‌باشد ختم صلوات است و آن چند نوع می‌باشد اول آنکه از برای قضای حاجت و دفع بلیات و نجات از ناراحتیها و رسیدن به مقاصد و مطالب، چهارده هزار صلوات می‌فرستد و هر هزار صلوات را که تمام می‌کند به ترتیب به یکی از چهارده معصوم علیهم‌السلام هدیه می‌نماید تا حضرت صاحب الامر (عج) باشد. نوع دیگر از برای هر مطلبی و هر حاجتی هر روز هزار صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد تا دوماه متوالی و چون مدت تمام شد آن مطلب هم انشاءالله برآورده می‌شود. نوع دیگر از برای حوائج بزرگ و اداء دین از جمله مجزباتست به این طریق که شب جمعه غسل نماید و شبهای بعد ضروری نیست پس در شب اول که همان شب جمعه است بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

شب شنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أميرِ الْمُؤْمِنِينَ.

شب یکشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ.

شب دوشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ.

شب سه شنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ.

شب چهارشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ.

شب پنجشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ.

شب جمعه دوم:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ.

شب شنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ.

شب یکشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى.

شب دوشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ.

شب سه شنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ.

شب چهارشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ.

شب پنجشنبه:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ.

شب جمعه سوم:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْعَبَّاسِ الشَّهِيدِ.

یعنی دو هفته طول می کشد.

خواص نود و نه اسم الهی (عظم شأنه)

شیخ کفعمی (ره) در جنة الامان الواقیه از احمد بن فهد (ره) روایت می نماید که

مولایمان حضرت امام رضا علیه السلام فرمودند برای خداوند (جلت عظمته) نود و نه اسم می باشد که هر کس خداوند را بوسیله آن أسماء بخواند دعای او مستجاب می گردد و اگر آنها را احصاء نماید، وارد بهشت می گردد و شیخ صدوق (ره) ذکر نموده است که معنای احصاء این أسماء الهی، وقوف و معرفت آنها است نه شمارش آنها و آن أسماء مبارکه چنین است:

«اللَّهُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ الْقَدِيرُ (الْقَابِرُ) الْقَاهِرُ الْعَلِيُّ الْأَعْلَى الْبَاقِي الْبَدِيعُ الْبَارِي الْأَكْرَمُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ الْحَيُّ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ الْحَلِيمُ الْحَفِيفُ الْحَقُّ الْحَسِيبُ الْحَمِيدُ الْحَفِيُّ الرَّبُّ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الذَّارِي الرَّزَّاقُ الرَّقِيبُ الرَّؤُفُ الرَّائِي السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيِّمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ السَّيِّدُ السُّبُوْحُ الشَّهِيدُ الصَّابِقُ الصَّانِعُ الظَّاهِرُ الْعَدْلُ الْعَفْوُ الْعَفُورُ الْغَنِيُّ الْغِيَاثُ الْفَاطِرُ الْفَرْدُ الْفَتَّاحُ الْفَالِقُ الْقَدِيمُ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ الْقَوِيُّ الْقَرِيبُ الْقَيُّومُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ الْقَاضِي الْمَجِيدُ الْوَلِيُّ الْمَنَّانُ الْمُحِيطُ الْمُبِينُ الْمُقِيتُ الْمُصَوِّرُ الْكَرِيمُ الْكَبِيرُ الْكَافِي كَاشِفُ الضَّرِّ الْوِتْرُ النُّورِ الْوَهَّابُ الْخَاصِرُ الْوَاسِعُ الْوَدُودُ الْهَادِي الْوَفِيُّ الْوَكِيلُ الْوَارِثُ الْبَرُّ الْبَاعِثُ التَّوَّابُ الْجَلِيلُ الْجَوَادُ الْخَبِيرُ الْخَالِقُ خَيْرُ النَّاصِرِينَ الدِّيَّانُ الشُّكُورُ الْعَظِيمُ اللَّطِيفُ الشَّافِي».

□

دعای حاجت و اندوه های سخت از امام حسین علیه السلام

در دعوات راوندی است که مولایمان حضرت امام زین العابدین علیه السلام فرمود: پدرم در آن روز که شهید گردید مرا در بر گرفت و به سینه خود چسبانید در حالیکه خونها در بدن مبارکش جوش می خورد و فرمود ای پسر من حفظ کن از من دعائی را که تعلیم فرمود آن را به من حضرت فاطمه علیها السلام و تعلیم فرمود به او حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله و تعلیم نمود به آن حضرت، جبرئیل که از برای حاجت مهم و اندوه و بلاهای سخت و امری که عظیم و دشوار می شود بگو:

«بِحَقِّ يَسِّ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ وَبِحَقِّ ظُهُ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ يَا مَنْ يَقْدِرُ عَلَى حَوَائِجِ السَّائِلِينَ يَا مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي الضَّمِيرِ يَا مَنْفَسُ عَنِ الْمَكْرُوبِينَ يَا مُفْرِجُ عَنِ الْمَغْمُومِينَ يَا رَاحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى التَّفْسِيرِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

آلٍ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِي كَذَا وَ كَذَا».

بجای کذا و کذا حاجات خود را در نظر بگیرد.

□

حاجات و دشواریها

در کتاب الخواص از مولایمان حضرت امام صادق علیه السلام روایت گردیده است که هر کس را کاری دشوار پیش آید سوره مبارکه هود را سیزده مرتبه بخواند مهم او کفایت می شود انشاءالله.

همچنین بعضی علماء نقل نموده اند که هر کس در سجده بیست و یک بار بگوید:
«يا ذاالجلال و الاكرام» و حاجت بخواند روا می شود انشاءالله.

و از مولایمان حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام منقول است که به جهت آسان شدن هر دشواری باید اسم مبارک «حَکِيمٌ» را زیاد بگوید و از آن حضرت روایت است که هر کس در وقت دعا هفتاد بار بگوید «الْبَدِيعُ» آن دعا مستجاب می گردد.

ایضاً صاحب جامع الادعیه آورده که هر کس بعد از نماز صبح پیش از آنکه سخن گوید این آیه شریفه را هفت مرتبه بخواند خدای تعالی در آن روز همه مهمات او را کفایت می فرماید و اگر آن را ورد خود سازد و بعد از هر نماز واجب بخواند محتاج نشود و مرادات او حاصل می گردد آیه این است:

«فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» (بقره ۱۳۷).

□

دعای شریف جامع حضرت زهرا علیها السلام

در دارالسلام نوری مذکور است که شیخ طبرسی (ره) در کتاب کنوزالنجاح از بقطان مقری نقل نموده که دیدم سید احمد بن عبدالرحمن حسینی والی مدینه را که بسیار دعا و زاری می نمود پس از مدتی به سفر رفت و مدت زیادی او را ندیدم، هنگامیکه دوباره برگشت دیدم گریه و دعایش کاهش پیدا نموده پس از علت کاهش گریه اش

سؤال نمودم.

گفت: شبی در حرم پیامبر ﷺ در روضه آنحضرت ﷺ مابین قبر و منبر نافله صبح را خواندم و قبل از نماز صبح خواب بر من غلبه نمود و آن هنگامی بود که من تضرع و دعا می نمودم پس حضرت فاطمه علیها السلام را در خواب دیدم و ایشان فرمودند: فرزندم پسر عبد الرحمن کثرت گریه و زاری و دعایت قلبم را مجروح نموده است، گفتم خود شما ما را امر به تضرع و دعا امر فرموده اید، فرمود: درست می گویی اما چرا تو به دعای جامع دعا نمی کنی؟ گفتم: دعای جامع چیست؟ فرمود بگو:

«اللَّهُمَّ قَنِّعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي وَاسْتُرْنِي وَعَافِنِي أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي وَاغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي إِذَا تَوَفَّيْتَنِي، اللَّهُمَّ لَا تَتَّعِبْنِي فِي طَلَبِ مَا لَمْ تُقَدِّرْهُ لِي وَمَا قَدَّرْتَ لِي فَاجْعَلْهُ سَهْلًا يَسِيرًا، اللَّهُمَّ كَافِ عَنِّي وَالِدِيَّ وَكُلَّ ذِي نِعْمَةٍ عَلَيَّ، اللَّهُمَّ فَرِّغْنِي لِمَا خَلَقْتَنِي لَهُ وَلَا تَسْغَلْنِي بِمَا تَكَفَّلْتَ لِي بِهِ وَلَا تُعَذِّبْنِي وَأَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَلَا تَحْرِمْنِي وَأَنَا أَسْأَلُكَ، اللَّهُمَّ ذَلِّلْ نَفْسِي لِي فِي نَفْسِي، وَعَظِّمْ شَأْنَكَ فِي قَلْبِي، وَالْهَمْنِي ظَاعَتَكَ وَالْعَمَلَ بِمَا يُرْضِيكَ وَالتَّجَنُّبَ لِمَا يَسْخَطُكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ».

مؤلف: از معنای دعا معلوم می گردد که جامعیت در طلب مهمات دنیا و آخرت دارد و تقریباً خلاصه ای از دعای مکارم الاخلاق مولایمان حضرت سجاد علیه السلام می باشد و بنابراین مداومت بر آن نافع دنیا و آخرت است انشاء الله تعالی.

□

دعایی که قبل از هر دعا خوانده می شود

سید بن طاوس (ره) در فلاح السائل روایت نموده که امام صادق علیه السلام فرمود: کسی که دوست دارد دعایش برنگردد (مستجاب شود) این دعا را قبل از هر دعایی که می کند بخواند:

«مَاشَاءَ اللَّهِ تَوَجَّهْتُ إِلَى اللَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ تَعَبَّدْتُ لِلَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ تَلَطَّفْتُ لِلَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ تَذَلَّلْتُ لِلَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ اسْتَنْصَرْتُ بِاللَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ اسْتِكَانَةُ لِلَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ تَضَرَّعْتُ إِلَى اللَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ اسْتِغَاثَةٌ بِاللَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ اسْتِعَانَةٌ بِاللَّهِ مَاشَاءَ اللَّهِ لِأَحْوَالٍ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ».

بر آمدن حاجت و آمرزش گناهان

در خواص السور آورده که در خبر است هر کس سوره «انعام» را بخواند و بعد از آن این دعا را با اخلاص بخواند پیش از آنکه سخن بگوید خداوند (جلت عظمته) او را بیامرزد و حاجتش را برآورد، دعا این است:

«يَا سَرِيعَ الْحِسَابِ يَا شَدِيدَ الْعِقَابِ يَا غَفُورَ يَا رَحِيمَ يَا خَالِقَ كُلِّ شَيْءٍ يَا فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى يَا فَالِقَ الْإِصْبَاحِ يَا مُسَبِّبَ الْأَسْبَابِ يَا مُفْتِحَ الْأَبْوَابِ يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ يَا مُقِيلَ الْعَثْرَاتِ يَا مُحْيِيَ الْأَمْوَاتِ يَا نُورَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ يَا غَافِرَ الْخَطِيئَاتِ يَا سَاتِرَ الْعُورَاتِ يَا دَافِعَ الْبَلِيَّاتِ اقْضِ حَاجَتِي فِي هَذِهِ السَّاعَاتِ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَا بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ».

□

نماز حاجت و شدائد

در جمال الصالحین روایت نموده که هر کس دچار شدتی باشد یا حاجتی دارد غسل کند و دو رکعت نماز گذارد پس دست راست را زیر قسمت راست صورتش گذاشته بخوابد و بگوید:

«يَا مُعَزِّزَ كُلِّ ذَلِيلٍ وَيَا مُذِلَّ كُلِّ عَزِيزٍ وَ حَقِّكَ لَقَدْ شَقَّ عَلَيَّ».

□

حاجات مهم

مرحوم اصفهانی در کتاب الخواص از حضرت امام صادق عليه السلام روایت نموده که سوره مبارکه حشر را چهل روز هر روز یک مرتبه بخواند پشت سر هم و اگر یک روز از او فوت شد از ابتدا شروع نماید مهمات او برآورده می شود و از حضرت امیرالمؤمنین عليه السلام روایت نموده که فرمودند هر شب سوره حشر را بخوان تا حق تعالی عظم شأنه شر دنیا و آخرت را از تو باز دارد. و نیز در خواص السور مذکور است که هر کس از اول ماه شعبان بعد از نماز عشاء بیست و پنج مرتبه از اول سوره دخان تا «رَبِّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ» (دخان ۸-۱)

را بخواتد و تا شب چهاردهم شعبان به این ترتیب عمل نماید و شب چهاردهم سی مرتبه آیات شریفه را بخواند و صلوات بفرستد و حاجتی که داشته باشد روا می‌گردد انشاءالله تعالی. مؤلف: البته باید «بسم الله الرحمن الرحيم» در ابتدا ذکر گردد زیرا که آن بزرگترین آیه کتاب خداوند است و مولایمان حضرت امام ابی جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام نفرین فرمودند در مورد آن طائفه‌ای که «بسم الله الرحمن الرحيم» را جزء آیات قرآن نمی‌دانند.

فصل چهارم

دفع مشکلات و شدائد و ناراحتیها

دفع هر ناراحتی و بلاء

در دعوات راوندی است که حضرت رسول الله ﷺ فرموده‌اند کسی که او را همی یا کربی یا بلائی رسیده باشد باید بگوید: «اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لِأَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ» علامه میرزا محمد حسن نائینی (ره) ذکر نموده‌اند اگر چه در روایت متعرض عددی نشده‌اند اما برای من ثابت گردیده که اگر چهل بار خوانده شود مسلماً اقرب به اجابت خواهد بود.

رفع مشکلات و شدائد

صاحب البرکات السامکه آورده که گویند از حضرت امیر المؤمنین عليه السلام منقول است هرگاه مشکلی مرا پیش آمد این کلمات را بر سه تکه کاغذ می‌نوشتم و به آب می‌انداختم آن مشکل حل می‌شد، کلمات این است: «هُوَ الْحَافِظُ وَالْكَافِي وَخَدَهُ». و نیز فیض کاشانی (ره) در لئالی المخزونه نقل نموده‌است از برای مطالب کلی و جزئی و انجام شدن مسائل مهمه و نجات از سختیهای بزرگ از خواجه (ره) منقول است که اگر صد مرتبه این بیت را بخواند بی‌شک آن مطلب و حاجت روا گردد و خواجه ذکر نموده که بسیاری از اکابر به این مداومت کرده و مقصود خود یافته‌اند و در نسخه‌ای

ملاحظه شد که از خط علامه حلی نقل شده و آن بیت این است:

يَا قَاهِرَ الْعَدُوِّ وَيَا وَالِيَّ الْوَلِيِّ يَا مَظْهَرَ الْعَجَائِبِ يَا مُرْتَضَى عَلِيٍّ

ایضاً سید بن طاووس (ره) در کتاب المجتبی روایت نموده از حضرت رسول ﷺ که فرمودند: هر کسی به او شدت یا بدبختی یا فشار و ناراحتی برسد سی هزار مرتبه بگوید «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» خداوند برای او فرج حاصل می‌فرماید و راوی حدیث نقل نموده که این روایت صحیح است و آن را تجربه نموده‌ام.

توسل به حضرت ولی عصر (عج)

یکی از طرق توسل به امام زمان (عج) برای کسی که دچار ناراحتی و مشکل و هم‌و غم گردیده ذکر شریف «یا محمد یا علی یا فاطمه یا صاحب الزمان ادرکنی و لا تُهْلِكُنِي» می‌باشد و در کتب وارد گردیده که برای رفع مشکلات و طلب حاجات هفتاد مرتبه این ذکر توسل را تکرار نمایند و در دارالسلام عراقی و عبقری الحسان نهاوندی واقعه‌ای را در مورد آن نقل نموده که در آن اشاره‌ای به هفتاد مرتبه نشده و به سبب اهمیتی که در این قضیه شریفه در اهتمام نسبت به توسل به حضرت ولی عصر (عج) می‌باشد، مختصر آن واقعه را نقل می‌نمایم و آن چنین است که آقای شیخ محمود عراقی (ره) در کتاب شریف دارالسلام گوید:

روزی در خانه دوست بقینی شریفخان قزوینی (زید عمره) سخن در ذکر بعض اشخاصی که در مانند اعصار شرفیاب محضر آن بزرگوار شده‌اند در میان آمد او مذکور نمود که ملاقاسم مذکور را هم در این خصوص واقعه‌ایست و آن واقعه را ذکر نمود چون واقعه را قابل ضبط دیدم در مقام تحقیق سند بر آمده که این را خود از او شنیدی یا آنکه بواسطه نقل میکنی گفت نه بلکه از واسطه ثقه با ضبط و ذکاوت و حفظ و فطانت، جناب میرزا حسن شوکت شنیدم که از ملاقاسم مذکور بلاواسطه نقل و حکایت مینمود استدعا کردم اینواقعه را بخط خود میرزای مذکور در خواست کرده برساند بعد از چندی پاکتی مختوم رسانیدند که در پشت آن نوشته بود که مهر سر پاکت مهر خود آقای آقا میرزا حسن و خط پاکت خط خودشان است در کمال اطمینان جناب مستطاب

عالی بدانند که آنچه در این پاکت نوشته شده از دولب مرحوم مغفور ملاقاسم، آقامیرزا حسن شنیده و نوشته اند اگر بخواهند نقل کلام بفرمایند مطمئن باشند التماس دعا از بندگان عالی در آخر شبها را دارم پس پاکت را گشودم صورت خط این بود:

مرحوم ملاقاسم رشتی طاب ثراه میفرمودند در زمان فتحلی شاه قاجار برای اصلاح میان جنت مکانان حاجی محمد ابراهیم کلباسی و آقا میر محمد مهدی بمناسبت دوستی قدیم با مرحوم حاجی مامور اصفهان شدم و در ورود به آن شهر دو مجلس ملاقات با هر دو و تبلیغ پیغامها نزاع فیما بین آن دو بزگوار بصلح انجامید و کدورت بصفا کشید من هم منزل خانه حاجی بود در ایام هفته روزی که غیر از پنجشنبه بود تفریح کنان از شهر رو بقبرستان تخت فولاد که ارض متبرکی است بیرون رفتم چون غریب آن دیار بودم نمیدانستم که جز شب جمعه که مردم بزیارت اهل قبور آنجا میروند و ازدحام تمام است همه چیز یافت میشود و سایر ایام خلوتست و جز گاهگاه زارع یا مسافری، دیگری، از آنجا عبور نمیکند و دیگر کسی نیست و چیزی یافت نمیشود در میان خیابان که روان بودم آرزوی قلیان کردم یکنفر نوکر که همراه بود گفت اگر این خیال داشتید میبایست بگوئید تا همراه برداشته شود سایر اوقات غیر از شب جمعه چون مردم اینجا نمی آیند و جمع نمیشوند قلیان فروشها نمی آیند گفتم پس برای قلیان هم از زیارت مراقد بزرگان که در این قبرستانند صرف نظر نخواهم کرد و رفتم به آن تکیه که قبر مرحوم میر محمد باقر داماد اعلی الله مقامه است از در داخل شدم قبر هم همانجاست ایستادم و مشغول خواندن سوره فاتحه شدم یکی را در زاویه حیاط تکیه نشسته دیدم من آن شخص هیبتی عظیم بر دلم نشسته پیش رفتم و سلام کردم جواب داده پدر و مادرم را اسم بردند که فلان و فلان بودند و چون ولد دکور از آنها نمیماند پدرت نذری کرده بود که خداوند باو ولد دکوری عنایت فرماید که اهل حدیث و خبر شود خدا تو را به او کرامت فرمود او هم به نذر خود وفا نمود عرض کردم بلی این تفصیل را شنیدم بعد گفتند حالا خیلی میل به قلیان داری در این چندتائی من

۱- «چند تائی» چیزی مانند خورجین می باشد که در قدیم وسائل مورد نیاز را در آن گذشته و همراه می بردند.

قلیان است بیرون آر بساز منم میکشم خواستم نوکرم را بخوانم و ساختن قلیانرا باو رجوع کنم بمحض خطور این خیال فرمودند نه خودت بساز، عرض کردم چشم، دست در چندتائی فرو برده قلیانی بود آب تازه ریخته بدر آوردم و تنباکو و ذغال مووقو و سنگ و چقماق بقدر همان یکدفعه ساختن، ساختم خودم کشیدم بایشانهم دادم پس از یک دوبار تعاطی، فرمودند آتش قلیانرا بریز و در چندتای بگذار اطاعت کردم فرمودند چند روز وارد این مکان شدهام و از اهل این شهر خوشم نمی آید و میل نکردم وارد شهر شوم اکنون اراده مازندان کردهام که بدیدن دوستی در آنجا بروم و مرا گفتند که در این قبرستان چند نبی مدفون هستند که کسی نمیداند بیا آنها را با من زیارت کن و برخواسته چندتائی را بدست گرفته روانه شدند رسیدیم بجائی فرمودند اینجا است قبور آن انبیاء و زیارتی خواندند که به آن عبارت در کتب ندیده بودم من هم همراهی نمودم پس از آن قبور دور شدند و فرمودند عازم مازندان شدهام از من چیزی بیادگار بخواه زاد المسافرین خواستم فرمودند نمی آموزم اصرار کردم گفتند روزی مقدر است تا هستی روزی تو میرسد گفتم چه شود که از در بدری نرسد فرمودند دنیا اینقدر قابل نیست عرض کردم این استدعا نه از برای دنیا دوستی است فرمودند پس چرا از چیزهای منتخبه دنیا خواستی باز استدعای خود را تکرار کردم فرمودند اگر مرا در مسجد سهله دیدی بتو میاموزم عرض کردم پس دعائی به من بیاموزد فرمودند دو دعا میاموزم یکی مخصوص خودت و یکی اینکه نفعش عام باشد که مؤمنی در بلیه افتد بخواند مجربست و هر دو دعا را قرائت فرمودند عرض کردم افسوس که قلمدان با خود ندارم و نمیتوانم حفظ کنم فرمودند من قلمدان دارم از چندتائی بدر آوز دست در چندتائی کردم نه قلیانی و نه لوازم ساختن قلیان، فقط قلمدانی با یک قلم و یک دوات و قطعه کاغذی بقدر نوشتن آن دعاها متاهل و متعجب شدم، به من به تندی فرمودند زود باش مرا معطل مکن که میخواهم بروم من هم باضطراب سر بزیر افکنده مهبیای نوشتن شدم اول دعای مخصوص را املا کردند و نوشتم و چون به دعای دیگر رسیدند و خواندند:

«یا محمد یا علی یا فاطمه یا صاحب الزمان اسرکنی و لا تهلکنی»

قدری صبر کردم فرمودند این عبارت را غلط میدانی عرض کردم بلی چون خطاب

بچهار نفر است فعل بعد از آنها میبایست جمع گفته شود فرمودند خطا اینجا گفתי ناظم کل، حضرت صاحب الامر است و غیر را در ملک او تصرفی نیست محمد و علی و فاطمه علیهم السلام را بشفاعت نزد آن بزرگوار میخواهم و از او بتنهایی استمداد میکنیم دیدم جواب متینی است و نوشتم همین که تمام شده سر بلند کردم ایشان را بهر طرف نگریستم ندیدم از نوکر پرسیدم او هیچ ندیده بود با آن حال که مثل آن در من پیدا نشده بود بشهر و بخانه حاجی محمد ابراهیم آمدم در کتابخانه بودند گفتند آخوند مگر تب کرده‌ای گفتم نه واقعه‌ای بر من گذشته نشستم و به ایشان حکایت کردم گفتند ایندعا را آقای بید آبادی آقا محمد بمن آموخته اند و در پشت کتاب دعا نوشته‌ام بر خواستند کتاب مزبور را آورده ادراکنی و لا تهلکونی دیدند و حک کرده هر دو را مفرد نوشتند و دیگر با کسی این واقعه را بمیان نیاوردم و چند روز دیگر هم عازم طهران شدم.

مؤلف: مرحوم عراقی بعد از نقل واقعه گفته‌اند: «ظاهر این است که آن بزرگوار خود آن حضرت بوده اند» اما دلیلی که برای این مدعا ذکر می نمایند اصلاً قابل قبول نمی باشد بلکه بنابر اشاره خود ایشان که نسبت به بعضی داده‌اند بطور قطع می توان گفت که این شخص از اوتاد یا ابدال بوده‌اند و با این جزئیاتی که در واقعه مذکور شد بسیار بعید است که حضرت بقیه‌الله الاعظم (عج) بوده باشند بلکه مقام آن حضرت با این جزئیاتی که در واقعه مذکور شد قابل قیاس نمی باشد.

□

اذکار دیگری جهت رفع مشکلات

در لئالی المخزونه است که از ائمه معصومین علیهم السلام روایت نموده‌اند هر کس از شیعیان ما را مطلبی و مقصد عمده‌ای باشد و به هیچ وجه چاره کار را نداند بعد از نماز عشاء هزار مرتبه بگوید:

«یا کریم» و بعد از آن هزار بار صلوات بفرستد و مطلب را قصد نماید و در بستر بخوابد در خواب او را خبر دهند و او را بر مقصود دلالت نمایند و گفته‌اند این از مجربات است.

و نیز سید بن طاووس (ره) در مهج الدعوات از مولایمان حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام روایت نموده است که آن حضرت فرمود: پیامبر صلی الله علیه و آله به حضرت امیرالمؤمنین فرمود یا علی هنگامی که مسئله‌ای برای تو مشکل شد و در سختی واقع شدی بگو:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُنَجِّبَنِي مِنْ هَذَا الْغَمِّ.»

همچنین از علامه مجلسی نقل گردیده که سنت است بعد از هر نماز واجب این دعا را بخوانند و سید بن طاووس (ره) می‌فرماید که این از مستحبات یقینی است پس مداومت نمائید به این دعا که رفع می‌کند همه شدائد و سختیها را، دعا این است:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَفْوَ وَ الْعَافِيَةَ وَ الْمُعَافَاةَ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.»

همچنین علامه محمدتقی مجلسی (ره) در شرح من لا يحضره الفقيه روایتی را نقل نموده‌اند از اهل بیت علیهم السلام که در شدائد و سختیها و در مهمات عظیمه، قرائت دوازده مرتبه آیه‌الکرسی دافع و رافع و منجی و منجح می‌باشد و بعد خود ایشان گفته‌اند که مضمون این حدیث شریف مکرراً به تجربه رسیده است و نیز گفته‌اند مرا این معنی به سرحد یقین رسیده است و عبارات دیگر که شبیه به این کلام می‌باشد را متذکر شده‌اند.

دعای مولایمان حضرت امام سجاد علیه السلام جهت برطرف نمودن اندوهها و هموم

يَا فَارِجَ الْهَمِّ وَ كَاشِفَ الْغَمِّ، يَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ

ای بردارنده غم و دورکننده اندوه، ای بی‌اندازه بخشاینده در دنیا و آخرت

وَ رَحِيمَهُمَا، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ افْرِجْ هَمِّي، وَ اكْشِفْ

و بسیار مهربان در دو سرا، بر محمد و آل محمد درود فرست، و غم مرا بردار، و

اندوهم را

غَمِّي، يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ

دور ساز، ای یگانه ای یکتا ای بی‌نیاز ای آنکه نزائیده و زائیده نشده

لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، إِعْصِمْنِي وَطَهِّرْ نِي، وَأَنْهَبْ بِبَلِيَّتِي،

وکسی همتای او نبوده، مرا (از پیشامد ناگوار) نگهدار و (از گناه) پاک گردان و گرفتاریم را
برطرف نما

و آیه الکرسی و معوذتین:

(قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ) وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

را بخوان و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ اسْتَدَّتْ فَاقَتُهُ، وَضَعُفَتْ

بارخدا یا من از تو درخواست می نمایم درخواست کسیکه نیازمندیش سخت، و توانائیش سُست

قُوَّتُهُ، وَكَثُرَتْ نُؤُوبُهُ، سُؤَالَ مَنْ لَا يَجِدُ لِفَاقَتِهِ مُغِيثًا

و گناهانش بسیار است، درخواست کسیکه برای نیازمندیش فریادرسی

وَلَا لِضَعْفِهِ مُقْوِيًّا، وَلَا لِذَنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ

و برای ناتوانیش توانائی دهنده ای و برای گناهانش آمرزنده ای جز تو نمی یابد، ای
دارای عظمت و

وَالْإِكْرَامِ أَسْأَلُكَ عَمَلًا تُحِبُّ بِهِ مَنْ عَمِلَ بِهِ، وَ يَقِينًا تَنْفَعُ

بزرگی و احسان و نیکی از تو درخواست می کنم عمل و کرداری را که بآن دوست داری هر که را که آنرا

بِهِ مَنْ اسْتَيْقَنَ بِهِ حَقَّ الْيَقِينِ فِي نَفَاذِ أَمْرِكَ، اللَّهُمَّ

انجام دهد، و یقین و باوری که بوسیله آن سود میدهی کسی را که در جریان امر تو حقیقت

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَاقْبِضْ عَلَيَّ الصِّدْقِ نَفْسِي،

یقین را بدست آورد، بارخدا یا بر محمد و آل محمد درود فرست،
و مرا بر راستی (در قصد و گفتار و کردار)

وَ اقْطَعْ مِنَ الدُّنْيَا حَاجَتِي، وَ اجْعَلْ فِيمَا عِنْدَكَ رَغْبَتِي

بمیران، و حاجت و نیاز مندی را از دنیا جدا ساز، و رغبت و خواسته ام را در آنچه نزد تست شوق

شَوْقًا إِلَيَّ لِقَائِكَ، وَ هَبْ لِي صِدْقَ التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ، أَسْأَلُكَ

و دوستی دیدار (رحمت) خویش قرار ده، و راستی توکل و اعتماد بر خود را بمن عطا
فرما، از تو می خواهم

مِنْ خَيْرِ كِتَابٍ قَدْ خَلَا، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كِتَابٍ قَدْ خَلَا،

نیکی آنچه (درباره من) نوشته شده و گذشته، و بتوپناه می برم از بدی آنچه نوشته شده و گذشته (مقدرگشته)

أَسْأَلُكَ خَوْفَ الْعَابِدِينَ لَكَ، وَ عِبَادَةَ الْخَاشِعِينَ لَكَ،

از تو میخواهم ترس عبادت کنندگان، و پرستش فروتنان مر تورا،

و يَقِينِ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ، وَ تَوَكَّلَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْكَ،

و یقین و باور اعتماد کنندگان بر تورا، و توکل و اعتمادی را که مؤمنان بر تو دارند،

اللَّهُمَّ اجْعَلْ رَغْبَتِي فِي مَسْئَلَتِي مِثْلَ رَغْبَةِ أَوْلِيَائِكَ فِي مَسْأَلِهِمْ

بارخدایا رغبت و اراده مرا در مطلب و خواسته ام مانند رغبت دوستانت در

خواسته هاشان

وَ رَهْبَتِي مِثْلَ رَهْبَةِ أَوْلِيَائِكَ وَ اسْتَعْمَلَنِي فِي مَرْضَاتِكَ عَمَلًا

و ترسم را مانند دوستانت قرار ده، و مرا در رضا و خوشنودیت به کاری وادار که

لَا أَتْرُكُ مَعَهُ شَيْئًا مِنْ دِينِكَ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ،

با آن چیزی از (احکام) دین تو را بر اثر ترس (از غلبه یا آزار) کسی از آفریدگانت رها

نکنم،

اللَّهُمَّ هَذِهِ حَاجَتِي فَأَعْظِمْ فِيهَا رَغْبَتِي وَ أَظْهِرْ فِيهَا عُنْدِي

بار خدایا این حاجت من است پس رغبتم را در آن بزرگ گردان، و سرزنش نمودنم

را در آن آشکار ساز

وَ لَقِّنِي فِيهَا حُجَّتِي، وَ عَافِ فِيهَا جَسَدِي، اللَّهُمَّ مَنْ أَصْبَحَ

و حجت و برهانم را در آن بمن بیاموز، و تنم را در آن عافیت ده، بار خدایا هر که

داخل در صبح شود

لَهُ ثِقَةٌ أَوْ رَجَاءٌ غَيْرُكَ، فَقَدْ أَصْبَحَتْ وَ أَنْتَ ثِقَتِي وَ رَجَائِي

در حالیکه اعتماد یا امید او بجز تو باشد، پس من داخل در صبح شدم در حالیکه

اعتماد و امیدم

فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا، فَأَقْضِ لِي بِخَيْرِهَا عَاقِبَةً، وَ نَجِّنِي مِنْ

در همه کارها توئی، از اینرو عاقبت و انجام بهترین آن کارها برایم حکم و مقدر فرما،

و مرا بوسیله

مُضِلَّاتِ الْفِتَنِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ

رحمت و مهربانیت از فتنه‌ها و آزمایش‌های گمراه کننده نجات دهای مهربانترین
مهربانان، و خدا

عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ الْمُصْطَفَى، وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ

برسید و بزرگ، محمد فرستاده خدا که برگزیده (از آفریدگان است) و بر آل او که
پاکیزه‌اند درود فرستد

فصل پنجم

ادعیہ طلب رزق و رفع فقر و رفع قرض

دعای پرنده به جهت رسیدن روزی

در لئالی الاخبار روایت است از بعضی صحابه که روزی با حضرت رسول الله ﷺ به سوی کوههای مدینه رفتیم و من با آن حضرت بودم و داخل در بیابانی شدیم، پس آن حضرت به من اشاره نمود و نزدیک حضرتش شدم و پرنده‌ای کور را به من نشان دادند در میان شاخه درختی بود و منقارش را بر هم می‌زد. حضرت رسول الله ﷺ فرمود می‌فهمی چه می‌گوید؟ گفتم: نه، فرمود می‌گوید:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ الْعَدْلُ الَّذِي لَا يَجُورُ حَبَبَتِ عَنِّي بَصْرِي وَ قَدْ جِئْتُ فَاطِعِمْنِي»

(یعنی خدایا تو عادل هستی که ظلم نمی‌کنی و چشم مرا کور فرمودی و من گرسنه شده‌ام پس مرا طعام بده) پس در این هنگام ملخی آمده و وارد دهان او شد سپس دوباره منقارش را بر هم زد پیامبر ﷺ فرمود: می‌فهمی چه می‌گوید گفتم: نه، فرمود می‌گوید:

«مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَفَاهُ وَ مَنْ نَكَرَهُ لَا يَنْسَاهُ»

یعنی کسی که بر خدا توکل کند خداوند او را کفایت فرماید و کسی که خدا را یاد کند خداوند او را فراموش نکند.

و بالجمله روایات در مورد رسیدن روزی و توکل بر خداوند عظم شأنه در کتب اخبار بسیار زیاد است و نیز باید توجه داشت که از احادیث مستفاد می‌گردد که برای کفایت و وسعت رزق باید بر دعا و طلب روزی از خداوند مداومت نمود.

وسعت رزق

فیض کاشانی(ره) در لئالی المخزونه نقل می نماید که مروی است از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام ختم این آیه شریفه را انجام دهد برای وسعت رزق و رسیدن به مال که ادعای تجربه نموده اند و طریق آن چنین است که ابتدای ختم، جمعه یا پنج شنبه یا دوشنبه باشد و اگر جمعه باشد بهتر است پس از جمعه تا چهل روز هر روز صد و پنجاهونه مرتبه آیه شریفه را بخواند و بهتر است که بعد از نماز صبح باشد فقط در روز چهارم صد و هفتادونه مرتبه بخواند و در ابتدای ختم، برای استجاب حاجت غسل حاجت نموده دو رکعت نماز حاجت خوانده و صد مرتبه صلوات بفرستد (یعنی فقط همان روز اول) و روز آخر نیز بعد از اتمام صد مرتبه صلوات بفرستد که در ده روز اول یا ده روز دوم یا سوم درهای گشایش باز می شود و یا بعد از چهل روز و اگر نشد باز ختم را از ابتدا شروع نماید که در مرتبه دوم بدون شک مراد او حاصل می گردد انشاءالله آیه شریفه این است: «وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا» (طلاق ۲-۳).

□

رفع فقر و ادای قرض

ایضاً فیض کاشانی(ره) در آن کتاب آورده هر کس سوره مبارکه «قدر» را سیصد و شصت مرتبه بخواند از برای هر حاجت و مطلبی انشاءالله برآورده می شود و این تعداد خواندن سوره قدر برای توسعه رزق و رفع فقر و ادای قرض از مجربات می باشد.

□

رسیدن روزی

ایضاً فیض کاشانی(ره) نقل نموده است که هر کس سوره «والعادیات» را به عدد اسم مبارک حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام «۱۱۰» که این سوره در شأن آن حضرت نازل شده بخواند روزی او از جایی میرسد که گمان نداشته باشد و هر کس این سوره را بسیار بخواند قرضش اداء شده و از همه مخلوقات محفوظ می باشد انشاءالله تعالی.

رفع احتیاج از فرزندان

ایضاً فیض کاشانی(ره) از مولایمان حضرت امام صادق علیه السلام روایت کرده است که هر کس سوره «الْمَاعُون» را چهل و یکبار به جهت رفع احتیاج فرزندان خود بخواند او و فرزندان او از آن پس محتاج نشوند و پیش از شروع ده مرتبه صلوات بفرستد. فیض کاشانی نقل نموده است که هر کس در اول وقت و اول ساعت هر روز سیصد و هشت مرتبه «الرَّازِقُ» بگوید البته روزی او واسع گردد و مجرب است و نیز مداومت بر ذکر «بِأَوْاسِعُ» برای وسعت رزق مجرب می باشد و هرگز محتاج نمی شود. و ملا محسن فیض کاشانی در لئالی المخزونة نقل می نماید که برای حصول مال و ثروت در روز پنج شنبه دو رکعت نماز بخواند استحباباً و بعد از آن سوره یس را بخواند و این عمل را تا سه روز انجام دهد.

ایضاً ملا محسن فیض کاشانی(ره) نقل می نماید که از برای توسعه در امر معیشت و غنا و توانگری در سحرگاه یعنی نزدیک اذان صبح دو رکعت نماز کند در رکعت اول بعد از حمد هفده مرتبه سوره «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ» بخواند و در رکعت دوم بعد از حمد هفده مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و در هر رکوع هفده مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ» و در سجده ها نیز هفده مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ» و بعد از نماز هفده مرتبه آیه الکرسی بخواند.

دعای مولایمان حضرت امام سجاد علیه السلام

هنگامی که روزی بر حضرتش تنگ می شد

اللَّهُمَّ إِنَّكَ ابْتَلَيْتَنَا فِي آرْزَاقِنَا بِسُوءِ الظَّنِّ ، وَفِي آجَالِنَا

بارخدا یا تو ما را در روزی های مان به بدگمانی، و در مدت عمرهای مان

بِطُولِ الْأَمَلِ حَتَّى التَّمَسُّنَا آرْزَاقَكَ مِنْ عِنْدِ الْمَرْزُوقِينَ وَ طَمِعْنَا

به آرزوی دراز آیمش نموده ای تا اینکه روزیهای تو را از روزی خواران طلب کردیم، و بسبب

بِأَمَالِنَا فِي أَعْمَارِ الْمُعَمَّرِينَ ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ ، وَ هَبْ لَنَا يَقِيناً

آرزوهایمان در عمرهای آنانکه عمر در از نمودند طمع نمودیم، پس بر محمد و آل
اودرود فرست، و

صَادِقًا تَكْفِينًا بِهِ مِنْ مَوْنَةِ الظَّلْبِ، وَالْهَمْنَا نِقَّةَ خَالِصَةٍ

ما رایقین و باور راستی ببخش که بوسیله آن ازدشواری خواستن (از غیر تو) برهانیمان،
واطمینان

تُعْفِينَا بِهَا مِنْ شِدَّةِ النَّصَبِ، وَاجْعَلْ مَا صَرَخْتَ بِهِ مِنْ عِدَّتِكَ

خالص در دل ما افکن که با آن از سختی رنج (در طلب روزی) نگاهداریمان، و
وعده و نومیادی را که در

فِي وَحْيِكَ، وَاتَّبَعْتَهُ مِنْ قَسْمِكَ فِي كِتَابِكَ قَاطِعًا لِاهْتِمَامِنَا بِالرِّزْقِ

وحی خود را (به پیامبرت) تصریح و بیان کرده ای و در کتاب خویش (قرآن کریم)
بدنبالش قسم و سوگند

الَّذِي تَكَفَّلْتَ بِهِ، وَحَسْمًا لِلِاشْتِغَالِ بِمَا ضَمِنْتَ الْكِفَايَةَ لَهُ

خود را آورده ای وسیله جدا ساختن کوشش ما و مشغول شدن بروزی که تو آنرا
ضمانت نموده ای قرار ده

فَقُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ الْأَصْدَقُ، وَأَقْسَمْتَ وَقَسْمِكَ الْأَبْرُ

پس گفته ای و گفتار تو حق و راست ترین گفته ها است، و قسم یاد کرده ای و قسم تو
با جا و

الْأَوْفَى: وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ، ثُمَّ قُلْتَ:

و فا کننده تر است: (اسباب) روزی شما و آنچه با آن وعده داده می شوید در آسمان
است، آنگاه فرموده ای

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ.

پس به پروردگار آسمان و زمین سوگند که هر آینه آن حق و درست است مانند آنکه
شما سخن می گوئید.

□

عمل مُهمّ جهت اداء قرض و رفع فقر

ایضاً فیض کاشانی (ره) از مولایمان حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نقل نموده است که اگر تا چهل روز هر روز یک مرتبه سوره مزمل، یک مرتبه سوره واقعه، یک مرتبه سوره واللیل و یک مرتبه سوره الم نشرح را بخواند و چون قرائت سوره‌ها تمام شد این دعا را بخواند جهت اداء قرض و رفع فقر حاجت او روا می‌گردد دعا این است: «یا رازِقَ السَّائِلِینَ یا راحِمَ الْمَساکِینَ یا وَلِیَّ الْمُؤْمِنِینَ یا غِیاثَ الْمُسْتَغِیْثِینَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اكْفِنِی بِحَلالِکَ عَن حَرامِکَ وَ بِطاعَتِکَ عَن مَعْصِیَتِکَ وَ اَغْنِیْ بِفَضْلِکَ عَمَّنْ سِوَاکَ یا اِلهَ الْعالَمِینَ وَ صَلِّ اللهُ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِینَ».

در کتاب الخواص علامه اصفهانی از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت است که هرکس سوره کهف را بنویسد و در شیشه‌ای که سرتنگ باشد قرار دهد و آن را در منزل خود نگه دارد از فقر و قرض خلاص می‌شود و او و اهل عیالش محتاج نمی‌گردند. ایضاً در حاشیه زاد المعاد علامه مجلسی (ره) مسطور است که جهت رفع فقر هر بامداد این آیه شریفه را قرائت نماید:

«وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ» (یس ۶۸)

و نیز فیض کاشانی (ره) نقل می‌نماید کسی که روزی بر او تنگ شده باشد روایت است که این تسبیحات را به ترتیب زیر مداومت نماید و هر کدام را روزی هزار بار بگوید که نافع است: روز شنبه «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ»

روزیکشنبه «یا رَبَّ الْعالَمِینَ»

روز دوشنبه «یا ذَا الْجَلالِ وَ الْاِکرامِ»

روز سه شنبه «یا قاضِی الْحاجاتِ»

روز چهارشنبه «یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ»

روز پنجشنبه «یا حَیُّ یا قَیُّومُ»

روز جمعه «لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ الْمَلِکُ الْحَقُّ الْمُبِینُ».

□

اداء قرض

ایضاً در لثالی المخزونه فیض کاشانی است که جهت ادای قرض و رسیدن نعمتهای پی در پی خواندن دعای توسل مولایمان امام جواد علیه السلام بسیار مجرب است و آن این است: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ وَ لِيكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ الْأَجْدَدَ بِهِ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ وَ تَفَضَّلْتَ بِهِ عَلَيَّ مِنْ وَسْعِكَ وَ وَسَّعْتَ عَلَيَّ مِنْ رِزْقِكَ وَ أَعْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَ جَعَلْتَ حَالِي إِلَيْكَ إِنَّكَ لِمَاتَشَاءُ قَدِيرٌ».

مؤلف گوید: همچنین متوسل شدن به آن حضرت از طرق مختلفه مانند نذر و غیره در موارد مذکوره منجح و مؤثر می باشد انشاء الله تعالی.

و سید بن طاووس (ره) در کتاب المجتبی روایت نموده که مفضل بن فضاله دینی داشت و این دعا را خواند شخصی در خواب به او گفت از فلان موضع این مقدار بردار و دین خود را ادا کن پس آن کار را کرد و دین خود را ادا نمود دعا این است:

«يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ اقْضِ عَنِّي نَيْبِي».

ایضاً در کتاب الخواص علامه اصفهانی از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت است که سوره «آل عمران» را سیزده مرتبه بخواند به جهت ادای دین.

همچنین فیض کاشانی (ره) از مکارم الاخلاق روایت نموده که از حسین بن خالد منقول است که گفت در بغداد سیصد هزار درهم دین بر من آمد و چهار صد هزار درهم دیگر نیز دین داشتم و قرض خواهانم مجال نمی دادند که نزد حضرت امیر المؤمنین علیه السلام بروم پس نامه نوشتم و در آن وصف حال خود نمودم، پس حضرت جواب نوشتند که در عقب هر نماز سه مرتبه می گویی: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْ تَرْحَمَنِي بِلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْ تَرْضِي عَنِّي بِلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْ تَغْفِرَ لِي بِلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»، راوی گوید که به این مداومت نمودم و الله چهار ماه نگذشت که دین من ادا شد و صد هزار درهم اضافه آمد.

در مستدرک محدث نوری (ره) و مکارم الاخلاق طبرسی (ره) روایت است که برای قضای دین چهار رکعت نماز می گذاری (دو نماز دو رکعتی) در رکعت اول بعد از حمد ده مرتبه سوره «فلق» را می خوانی و در رکعت دوم بعد از حمد ده مرتبه سوره «کافرون» و ده

مرتبه آیه الکرسی و ده مرتبه آمن الرسول (از آیه ۲۸۴ تا آخر سوره مبارکه بقره) را می خوانی پس چون سلام دو رکعت را دادی ده مرتبه می گویی:

«سُبْحَانَ اللَّهِ أَبَدَ الْأَبَدِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْفَرْدِ الصَّمَدِ سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ مُتَفَرَّدٍ بِأَصْحَابَةٍ وَلَا وَلَدٍ» و در رکعت سوم بعد از حمد سه مرتبه سوره تکاثر و در رکعت چهارم بعد از حمد سه مرتبه سوره «قدر» و سه مرتبه سوره «زلزال» را می خوانی پس هنگامی که از نماز فارغ شدی سجده کرده و هفت مرتبه می گویی:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ التَّيْسِيرَ فِي كُلِّ عَسِيرٍ فَإِنَّ تَيْسِيرَ الْعَسِيرِ عَلَيْكَ يَسِيرٌ»

پس سر از سجده بر می داری و ده مرتبه می گویی:

«فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ رَبُّ الْعَالَمِينَ وَ لَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ».

دعای مولایمان حضرت امام سجاد علیه السلام

سر طلب کمک (از خداوند) جهت قضای دین

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ هَبْ لِي الْعَافِيَةَ مِنْ نَيْنٍ تُخْلِقُ

بارخدا یا بر محمد و آل او درود فرست، و مرا برهان از واهی که بسبب آن آبرویم را (در میان

بِه وَ جَهِي، وَ يَحَازُ فِيهِ نِهْنِي، وَ يَتَشَعَّبُ لَهُ فِكْرِي، وَ يَطْلُو

مردم) ببری، و هوشم در آن پریشان شود، و اندیشه ام با آن پراکنده گردد، و کارم در چاره

بِمَا رَسَيْتِهِ شُغْلِي، وَ أَعُوذُ بِكَ يَا رَبِّ مِنْ هَمِّ الدَّيْنِ وَ فِكْرِهِ،

آن طول کشد، و بتو پناه می برم ای پروردگام از اندوه قرض و اندیشه آن

وَ شُغْلِ الدَّيْنِ وَ سَهْرِهِ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ أَعِزَّنِي مِنْهُ، وَ

و از مشغول بودن به (کار) وام و بیخوابی پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا از آن پناه ده،

أَسْتَجِيرُ بِكَ يَا رَبِّ مِنْ ذَلَّتِهِ فِي الْحَيَاةِ، وَ مِنْ تَبِعَتِهِ بَعْدَ

و از تو پناه میجویم پروردگارا از ذلت و خواری وام در زندگی، و از وبال و

گرفتاری آن پس از

الْوَفَاةِ ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاجْرِنِي مِنْهُ بِوَسْعِ فَاضِلٍ أَوْ

مرگ، پس بر محمد و آل او درود فرست، و مرا به توانگری بسیار یارو روزی باندازه حاجت

كَفَافٍ وَاصِلٍ ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاحْجُبْنِي عَنِ السَّرَفِ

که همیشه باشد از آن مرابرهان، بار خدایا بر محمد و آل او درود فرست، و مرا از

اسراف و زیاده روی

وَالْإِزْبِيَاءِ ، وَقَوْمِنِي بِالْبَدْلِ وَالْإِقْتِصَادِ ، وَعَلِّمْنِي حُسْنَ

(در صرف مال) بازدار، و به بخشیدن و میانه روی (در زندگی) مستقیم ساز، و روش

نیکو در معیشت را

التَّقْدِيرِ ، وَأَقْبِضْنِي بِلُطْفِكَ عَنِ التَّبْنِيرِ ، وَاجْرِنِي مِنْ أَسْبَابِ الْحَلَالِ

بمن بیا موز، و مرا بلطف (پرورش) خود از بیجا خرج کردن بازدار، و روزیهای مرا از وسائل حلال

أَرْزَاقِي ، وَوَجِّهْ فِي أَبْوَابِ الْبِرِّ انْفَاقِي ، وَازْوَغْنِي مِنَ الْمَالِ مَا

روان گردان، و انفاق و خرج کردنم را در راههای خیر و نیکی بگردان،

و آن دارائی را که برای من

يُحْدِثُ لِي مُخِيلَةً أَوْ تَائِيًا إِلَيَّ بَغِيٍّ أَوْ مَا اتَّعَقَبُ مِنْهُ طُغْيَانًا اللَّهُمَّ

گردنشی و خود بینی آورد یا به ستمگری بکشاند و یا در پی آن گرفتار طغیان و

سرکشی کردم از من بگیر

حَبِّبْ إِلَيَّ صُحْبَةَ الْفُقَرَاءِ ، وَاعِنِّي عَلَى صُحْبَتِهِمْ بِحُسْنِ الصَّبْرِ ،

بار خدایا همنشینی فقراء را برایم محبوب گردان و مرا بصیر و شکیبائی نیکو بر

همنشینی ایشان یاری

وَمَا زَوَيْتَ عَنِّي مِنْ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْفَانِيَةِ فَاَنْخَرُهُ لِي فِي

فرما، و آنچه از کالای دنیای نابود شدنی از من گرفتی، پس (عوض) آنرا در

گنجینه های خود

خَرَاتِيكَ الْبَاقِيَةِ ، وَاجْعَلْ مَا خَوَّلْتَنِي مِنْ حُطَامِهَا ، وَعَجَّلْتَ

(در آخرت) که همیشگی است برایم اندوخته نما، و آنچه از مال دنیا بمن ارزانی داشته ای، و آنچه از

لِي مِنْ مَتَاعِهَا بُلْغَةً إِلَى جِوَارِكٍ وَوَصْلَةً إِلَى قُرْبِكَ وَذَرْيَعَةً

کالای آن برای من پیش انداخته ای وسیله رسیدن بجوار (رحمت) خود، و پیوستن

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَغْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَبِظَاعَتِكَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَ
بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

فصل ششم

ادعیه مربوط به
خواب دیدن و مسائل مختلفه خواب

زیارت پیامبر ﷺ در خواب

میرزای نوری (ره) از جنّة الواقیه شیخ کفعمی (ره) نقل می‌نماید کسی که شب جمعه بعد از نمازی (نماز عشاء یا نماز مستحبی دیگر) که بجای آورد هزار مرتبه سوره «کوثر» را بخواند و هزار بار صلوات بفرستد در خواب خدمت حضرت خاتم الانبیاء مشرف می‌گردد.

و نیز از سید محدث توبلی (ره) روایت می‌نماید که حضرت رسول ﷺ فرمودند کسی که دائماً (هر روز یا هر شب) سوره «مزل» را بخواند خداوند جلت عظمته سختی را در دنیا و آخرت از او بر می‌دارد و آن حضرت ﷺ را در خواب می‌بیند و آنچه می‌خواهد از حضرتش طلب می‌نماید.

ایضاً در مصباح کفعمی (ره) است که حضرت صادق علیه السلام فرمودند کسی که سوره قدر را بعد از نماز ظهر و قبل از ظهر بیست و یک مرتبه بخواند نمیرد تا حضرت محمد صلی الله علیه و آله را در خواب زیارت نماید.

ایضاً میرزای نوری (ره) در دارالسلام نقل نموده کسی که روز جمعه هزار مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ»، پیامبر صلی الله علیه و آله را در خواب زیارت نموده یا منزلش را در بهشت می‌بیند و اگر ندید تا پنج جمعه تکرار کند به فضل خداوند عزّاسمه چیزی در خواب بیند که خوشحال گردد.

و نیز برای حاجت مذکور نقل نموده کسی که شب جمعه دو رکعت نماز بخواند و در

هر رکعت بعد از حمد بیست و پنج مرتبه سوره قل هو الله احد بخواند و بعد از نماز هزار مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ» پیامبر ﷺ را در خواب زیارت می نماید. ایضاً میرزای نوری (ره) در دارالسلام آورده کسی که می خواهد در خواب خدمت پیامبر ﷺ مشرف گردد بعد از نماز عشاء دو رکعت نماز بخواند به هر سوره ای که می خواهد و سپس این دعا را صد مرتبه بخواند: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا نُورَ النُّورِ يَا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ بَلِّغْ مِنِّي رُوحَ مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاحَ آلِ مُحَمَّدٍ تَحِيَّةً وَسَلَامًا».

ایضاً در حاشیه زادالمعاد علامه مجلسی (ره) است که این آیه شریفه را جهت خواب دیدن پیامبر ﷺ سه شب و هر شب سی مرتبه بخواند:

« وَ خَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ » (یس ۴۲)

و نیز محدث نوری (ره) در دارالسلام از کتاب جذب القلوب الی دیار المحبوب آورده که از اسباب تشرف به لقاء حضرت رسول الله ﷺ در خواب مداومت بر صلوات به این صیغه می باشد:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ كَمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى».

ایضاً محدث نوری (ره) در دارالسلام نقل نموده کسی که خواندن سوره «جن» را مداومت نماید پیامبر ﷺ را در خواب می بیند و آنچه می خواهد از حضرتش طلب می کند و نیز آورده کسی که در نصف شب در شب جمعه سوره «الکافرون» را بخواند پیامبر ﷺ را در خواب می بیند انشاء الله تعالی.

□

دیدن مکان خود در بهشت

سید بن طاووس (ره) در اقبال از ابن عباس روایت نموده که پیامبر ﷺ فرمود: کسی که در روز جمعه ماه رجب بین نماز ظهر و عصر، چهار رکعت نماز گذارد و در هر رکعت از آن یک مرتبه حمد و هفت مرتبه آیه الکرسی و پنج مرتبه سوره قل هو الله احد بخواند (چهار رکعت را مانند نماز صبح دو نماز دو رکعتی بخواند) و سپس ده مرتبه بگوید:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ»

خداوند تبارک و تعالی از روزی که این نماز را خوانده تا روزی که بمیرد هر روز هزار

حسنة برای او می نویسد و از دنیا خارج نمیشود تا آنکه مکان خود را در بهشت در خواب ببیند.

ایضاً سید بن طاووس (ره) در جمال الاسبوع روایت نموده از پیامبر ﷺ که فرمودند: کسی که در شب جمعه چهار رکعت نماز بخواند (دو نماز دو رکعتی) و در هر رکعت بعد از حمد دویست و پنجاه مرتبه سوره «قل هو الله» بخواند نمیرد تا جای خود را در بهشت ببیند یا برای او ببینند.

همچنین در دارالسلام است که پیامبر ﷺ فرمود: کسی که روز جمعه هزار بار بر من صلوات بفرستد نمیرد تا آنکه جای خود را در بهشت در خواب ببیند.

ایضاً سید بن طاووس (ره) در اقبال از سلمان فارسی روایت نموده که پیامبر ﷺ فرمود: کسی که شب هفتم رجب چهار رکعت نماز بخواند (دو نماز دو رکعتی) و در هر رکعت حمد یک مرتبه و هر یک از سوره های «قُلْ هُوَ اللَّهُ» و «نَاسٌ» و «فَلَقٌ» را سه مرتبه بخواند و بعد از تمام شدن چهار رکعت، ده مرتبه صلوات بفرستد و تسبیحات اربعه را ده مرتبه بگوید خداوند او را در زیر عرش قرار می دهد (کنایه از عنایت خداوند جلّت عظمته) و از دنیا خارج نمی شود تا آنکه جای خود را در بهشت ببیند.

ایضاً سید بن طاووس (ره) در اقبال روایت نموده از پیامبر ﷺ که فرمود:

کسی که شب بیست و دوم از رجب هشت رکعت نماز گذارد و در هر رکعت حمد و هفت مرتبه سوره «جحد» را بخواند و بعد از فراغ نماز ده مرتبه صلوات بفرستد و ده مرتبه استغفار نماید از دنیا خارج نمی شود تا مکان خود را در بهشت ببیند انشاءالله تعالی.

همچنین در دارالسلام از کتاب کنزالیواقیت روایت نموده که حضرت رسول لله ﷺ فرمودند: کسی که در شب قدر دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت بعد از حمد هفت مرتبه سوره «قل هو الله» را بخواند و هنگامی که نماز را تمام کرد هفتاد مرتبه استغفار نماید پس از جای خود بر نمی خیزد تا آنکه خداوند او و پدر و مادرش را بیامرزد و ملکی خلق می فرماید تا برای او تا سال آینده حسنات بنویسد و ملکی را بسوی بهشت می فرستد تا برای او درخت کاشته و قصرها بنا نماید و نهرها را برای او جاری کند و از دنیا خارج نمی شود تا آنکه تمام اینها را ببیند.

عملی جهت خواب دیدن آنچه که اراده نماید

محدث نوری (ره) در دارالسلام از کتاب فتح الملک المجید شیخ احمد دیروی از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده که فرمودند:

کسی که می خواهد خداوند عظم شأنه در خواب به او آنچه را که قصد نموده بنمایاند پس قبل از خواب شش رکعت نماز (سه نماز دو رکعتی) بجا آورده در رکعت اول بعد از حمد هفت مرتبه سوره «والشَّمْس» را بخواند و در رکعت دوم بعد از حمد هفت مرتبه سوره «واللَّيْل» را بخواند و در رکعت سوم (از دو رکعت دوم) بعد از حمد هفت مرتبه «والضُّحَى» را بخواند و در رکعت چهارم بعد از حمد سوره «أَلَمْ نَشْرَح» را هفت بار بخواند و در رکعت پنجم بعد از فاتحه (از دو رکعت سوم) هفت مرتبه سوره «والتَّيْن» را بخواند و در رکعت ششم بعد از حمد هفت بار سوره «قَدْر» را بخواند پس بعد از فراغت ثنای خداوند متعال را بگوید و صلوات بفرستد (می تواند به این کیفیت باشد):

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ) و سپس بگوید:
 «اللَّهُمَّ رَبِّ مُحَمَّدٍ وَ رَبِّ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى وَ رَبِّ اسْحَقَ وَ يَعْقُوبَ وَ رَبِّ جِبْرَائِيلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ إِسْرَافِيلَ وَ عِزْرَائِيلَ وَ مُنْزَلِ التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ الْفُرْقَانِ الْعَظِيمِ أَرِنِي فِي مَنَامِي اللَّيْلَةَ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي»، پس اگر در شب اول دید یا در شب دوم و سوم و الا تا هفت شب ادامه دهد که انشاءالله او را در خواب راهنمایی می نمایند انشاءالله.

مؤلف گوید: به عقیده حقیر این گونه اعمال و آثار آن بستگی به کیفیت و استعداد روحی دارد و الا با عدم استعداد روح تأثیر این اعمال بعید خواهد بود.

□

زیاد خواب دیدن

در مصباح کفعمی (ره) است که هر کس سوره «یُس» را بنویسد و با خود حمل نماید از جن و چشم زخم در امان می باشد و زیاد خواب می بیند.

عمل شریف منسوب به حضرت امام سجاد علیه السلام

محدث نوری (ره) در دارالسلام برای رفع هموم دنیا و آخرت عمل شریفی را که به صورت نظم می باشد نقل نموده و آن منسوب به مولایمان حضرت امام علی بن الحسین علیه السلام می باشد:

ان كنت تطلب راحة وسعادة   ومن الامور الصالحات تمكن
 قل يا كريم ويا رحيم ففيهما   سر عظيم ظاهر متيقن
 تقرأها الفا طاهراً متطهراً   في خلوة الليل حين تنام الاعين
 ياتيك آت في منامك قائلًا   لك ما يسر به التقى الموقن
 فهناك تلقى راحة وسعاده   طول الحياة وبعده لا تحزن

□

فهمیدن نتیجه عمل در خواب

از شیخ کفعمی (ره) منقول است که در کتاب لفظ الفوائد مذکور است هر کس این آیه شریفه را بخواند: «أَفْحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا لَهُمْ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا» (کهف ۱۰۲) سپس بگوید:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَرِنِي بَيَاضاً وَحُمْرَةً»

پس به خواب رود اگر در خواب سفیدی دید آن قصد خوب بوده و انجام دهد و اگر سیاهی یا سرخی دید آن عمل را که قصد نموده ترک نماید.

□

تحصیل یقین به ائمه علیهم السلام

محدث نوری (ره) در دارالسلام از مصباح شیخ روایت کرده که مولایمان حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند اگر کسی در شب بیست و سوم ماه رمضان هزار مرتبه سوره

«قدر» را بخواند صبح می‌کند در حالیکه عقیده شدیدى دارد به آنچه که مختص به ما می‌باشد «مقام ائمه معصومین علیهم‌السلام» و آن نیست مگر به خاطر چیزی که در خواب به او نشان داده‌اند.

□

خواب دیدن یکی از ائمه علیهم‌السلام

در دارالسلام محدث نوری (ره) از الاختصاص شیخ مفید روایت است که مولایمان حضرت امام موسی بن جعفر علیه‌السلام می‌فرمودند:

کسی که حاجتی به نزد خداوند متعال دارد و می‌خواهد ما را در خواب ببیند و به موضع و مقام خود نسبت به خداوند پی ببرد پس باید سه شب غسل نماید و بوسیله آن از ما نجات بطلبد پس ما را می‌بیند و بواسطه ما مورد مغفرت قرار گرفته و موضعش بر او مخفی نمی‌ماند انشاءالله تعالی و سید بحرالعلوم (ره) در ذکر غایات غسل آورده:

ورؤية الامام في المنام لدرک ما یقصد من مرام

□

خواب دیدن امیر المؤمنین علیه‌السلام

سید ابن طاووس در فلاح السائل روایت می‌کند اگر اراده کردی در خواب به دیدار حضرت امیر المؤمنین علیه‌السلام مشرف گردی، موقع خوابیدن بگو:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مَنْ لَهُ لُطْفٌ خَفِيٌّ وَ آيَاتِهِ بِأَسِطَّةٍ لَا تَنْقُضِي أَسْأَلُكَ بِلُطْفِكَ الْخَفِيِّ الَّذِي مَا لُطِفْتَ بِهِ لِعَبْدٍ إِلَّا كَفَيْتِي أَنْ تُرِينِي مَوْلَايَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ علیه‌السلام فِي مَنَامِي»

□

رُؤْيَتِ مَيْتِ دَرِ خَوَابِ

سید بن طاووس (ره) در فلاح السائل روایت نموده که اگر خواستی میت خود را در خواب ببینی با طهارت بر پهلوئی راست خود بخواب و تسبیحات حضرت زهرا - سلام الله علیها - را بگو و سپس بگو: «اللَّهُمَّ أَنْتَ الْحَدُّ الَّذِي لَا يُوصَفُ وَالْإِيمَانُ يُعْرَفُ مِنْهُ، مِنْكَ بَدَتِ الْأَشْيَاءُ وَإِلَيْكَ تَعُودُ فَمَا أَقْبَلَ مِنْهَا كُنْتَ مَلْجَأَهُ وَمَنْجَاةً وَمَا أَدْبَرَ مِنْهَا لَمْ يَكُنْ لَهُ مَلْجَأٌ وَلَا مَنْجَامِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ فَاسْتَلْكَ بِإِلَهِ إِلَّا أَنْتَ وَاسْتَلْكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سَيِّدِ النَّبِيِّينَ وَبِحَقِّ عَلِيِّ خَيْرِ الْوَصِيِّينَ وَبِحَقِّ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَبِحَقِّ الْحُسَيْنِ وَالْحُسَيْنِ الَّذِي جَعَلْتَهُمَا سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ السَّلَامُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآهْلِ بَيْتِهِ وَأَنْ تُرِيَنِي مَيْتِي فِي الْحَالِ الَّتِي هُوَ فِيهَا»

پس بدرستی که تو او را می بینی انشاء الله.

بعضی از اعمال شریفه قبل از خواب

سید بن طاووس (ره) در فلاح السائل روایت می نماید که هر کس در موقع خواب سوره «الهکم التکاثر» را بخواند از فتنه قبر در امان می ماند. ایضاً روایت نموده هنگامی که در رختخواب خود جای گرفت بگوید: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَبِحَقِّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (وَالْإِثْمَةَ مِنْ وَلِيِّهِ) وَالْحُسَيْنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيِّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)»

پس هر کس این را بگوید و در آن شب از دنیا برود داخل بهشت می گردد.

آمان از سرقت خصوصاً هنگام شب

سید بن طاووس (ره) در فلاح السائل از اصبع بن نباته روایت می‌نماید که مولایمان حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: قسم به خدایی که محمد صلی الله علیه و آله را به حق مبعوث فرمود و اهل بیت او را کرامت داد چیزی نیست از حرز برای حفظ از سوختن یا غرق شدن یا سرقت یا شکافتن یا از بین رفتن حیوانی یا گم شدن آن، مگر آنکه در کتاب خدا موجود است پس کسی که معرفت آن را می‌خواهد از من سؤال کند، پس شخصی برخاست و گفت یا امیرالمؤمنین علیه السلام مرا خبر بفرما از حرز سرقت چون هر شب پیوسته چیزی از من دزدیده می‌شود، حضرت علیه السلام فرمودند هنگامی که جای می‌گیری در رختخواب این آیه شریفه را بخوان:

«قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافُتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا - وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ وَكَبِيرَةٌ تَكْبِيرًا» (اسری ۱۱۰-۱۱۱).

همچنین از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت نموده که فرمودند این آیه (فوق‌الذکر) ایمنی است برای اتم از سرقت و دزد.

ایمنی از جانوران در هنگام خواب

در فلاح السائل است که ابو حمزه ثمالی از مولایمان حضرت امام علی بن‌الحسین علیه السلام روایت نموده که فرمودند کسی که در هنگام قرارگرفتن در رختخواب این کلمات را بخواند خداوند (عظم شأنه) فقر را از او دور می‌نماید و شر هر جانوری را از او دفع و برطرف می‌فرماید کلمات این است:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَا شَيْءَ قَبْلَكَ وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَا شَيْءَ فَوْقَكَ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَا شَيْءَ دُونَكَ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَا شَيْءَ بَعْدَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ رَبَّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَ رَبَّ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ».

امان در هنگام خواب

شیخ کفعمی (ره) در مصباح آورده کسی که سوره مبارکه «جاثیه» را بنویسد و همراه داشته باشد در خواب و بیداری از هر محذوری در امان می‌باشد و اگر آن را زیر سر خود قرار دهد از تمام گروههای جن در امام می‌ماند انشاءالله تعالی.

و صاحب خواص السور آورده که از مولایمان حضرت امام ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیه السلام منقول است که سوره مبارکه «احقاف» را به جهت دیو و پری هفت بار بخواند و نیز منقول است که هر کس این سوره را بنویسد و با خود نگهدارد از شر دیو و پری ایمن گردد و در خواب و بیداری از همه محذورات محفوظ ماند و اگر شب آن را در زیر بالین گذارد هیچ آفتی در موقع شب به او نمی‌رسد.

ادعیه رفع بی‌خوابی

در حاشیه منهاج و فلاح السائل سید بن طاووس (ره) است که در حدیث معتبر منقولست حضرت فاطمه علیها السلام به حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله شکوه نمود از بی‌خوابی، حضرت فرمود این دعا را بخوان: «يَا مُشْبِعَ الْبُطُونِ الْجَائِعَةِ يَا كَاسِيَ الْجُسُومِ الْعَارِيَةِ وَيَا مُسَكِّنَ الْعُرُوقِ الضَّارِبَةِ وَيَا مُنَوِّمَ الْعُيُونِ السَّاهِرَةِ سَكِّنْ عُرُوقِي الضَّارِبَةَ وَأَنْزِلْ لِعَيْنِي نَوْمًا عَاجِلًا». پس این را گفت و بی‌خوابی از حضرت علیها السلام دفع شد.

و در حدیث دیگر از مولایمان حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر کس را بی‌خوابی عارض شود و خوابش نبرد این دعا را بخواند:

«سُبْحَانَ اللَّهِ ذِي الشَّانِ، دَائِمِ السُّلْطَانِ، عَظِيمِ الْبُرْهَانِ كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ».

و نیز در جنة الامان کفعمی (ره) است که سوره مبارکه «تحریم» را بر بی‌خواب بخواند بی‌خوابی او زائل گردد.

دفع ترس در خواب و بی‌خوابی

در حاشیه منهاج سمنانی و تسهیل الدواء از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام مروی است

که چون کسی در خواب بترسد از بیم دزد، و بیخوابی بر او مستولی گردد این آیه را بخواند: «فَضْرَبْنَا عَلَىٰ آثَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا - ثُمَّ بَعَثْنَا هُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْجِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِئُوا أَمَدًا». (کهف ۱۱-۱۲).

□

دفع خوابهای پریشان و احتلام

از ابن عباس منقول است کسی که خوابهای پریشان و کابوس او را زحمت می‌دهد آیه «شهد الله» (۱۸ آل عمران) را بخواند خلاص می‌شود انشاءالله. و منقول است که هر کس در وقت خواب سوره «معارج» را بخواند خوابهای شوریده نبیند و تا صبح از همه آفات محفوظ بماند و اگر این سوره را در شب بخواند احتلام او را نیافتد ایضاً در کتاب الخواص علامه اصفهانی (ره) مسطور است که اگر کسی در وقت خواب پانزده مرتبه سوره «واللیل» را بخواند خوابهای شوریده نبیند. در تسهیل الدواء آورده که چون سوره «الطارق» را در هنگام خواب بخواند از محتلم شدن در امان باشد انشاءالله تعالی و نیز اگر سوره «نور» را در رختخواب خود قرار دهد محتلم نمی‌گردد.

□

جهت دیدن خوابهای خیر

در مصباح کفعمی (ره) در خواص سوره «زخرف» است که هر کس این سوره مبارکه را در هنگام خواب زیر سر خود بگذارد جز خوابهای خیر نخواهد دید انشاءالله تعالی.

□

دفع اثرات مضرة خوابهای پریشان و ناگوار

در تسهیل الدواء وفلاح السائل سید بن طاووس (ره) است که چون کسی خواب شوریده و ناگوار دید به پهلوی دیگر بگردد و این آیه را بخواند و خواب را به کسی نگوید

حقتعالی (عظم شأنه) به فضل خود بدی را به نیکی و خیر بدل فرماید آیه این است:
«إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ لَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئاً إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ» (مجادله ۱۰)، سپس این دعا را بخواند:
«أَعُوذُ بِمَا عَانَتْ بِهِ مَلَائِكَةُ اللَّهِ الْمُقَرَّبُونَ وَ أَنْبِيَاءُ اللَّهِ الْمُرْسَلُونَ وَ عِبَادُ اللَّهِ الصَّالِحُونَ مِنْ شَرِّ مَا رَأَيْتُ وَ مِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ».

کم نمودن خواب

در تسهیل الدواء و تحصيل الشفاء آورده که اگر آیات سخره را در هنگام خواب بخواند و بی خوابی را مسئلت نماید خواب او کمتر می شود: **«إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثاً وَ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ وَ النُّجُومِ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ - أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعاً وَ خُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ - وَ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَ ادْعُوهُ خَوْفاً وَ طَمَعاً إِنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ»** (اعراف ۵۴-۵۶)

دفع غلبه خواب

در دارالسلام محدث نوری (ره) و مکارم الاخلاق برای دفع غلبه خواب آورده که این آیه شریفه را بر آب بخواند و صورت خود را به آن آب بشوید:
«وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَ كَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي قَالَ لَنْ تَرَانِي وَ لَنْ أَنْظُرَ إِلَيَّ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ نَكَباً وَ خَرَّ مُوسَى صَبْحاً فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَ أَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ» (اعراف ۱۴۳).

بیدار شدن از خواب در وقت مُعین

در خواص السور آورده که چون کسی بخواهد در هر وقت شب که قصد نماید بیدار شود این آیات شریفه را در وقت خواب بخواند:

«إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا - خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا - قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَانًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَ لَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا - قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَ لَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا» (کهف ۱۰۷ - ۱۱۰)، و بعد از آن بگوید:

«اللَّهُمَّ أَيْقِظْنِي فِي وَقْتِ كَذَا فَإِنَّ رُوحِي بِبَيْدِكَ فَاسْتَغْفِرُكَ فَاعْفِرْ لِي إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَعَالَ لِمَا يُرِيدُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ» یعنی خدایا مرا در وقت کذا (همان وقت معین را در نظر بگیرد) بیدار بفرما پس بدرستی که روح من به دست تو می باشد پس تو را استغفار می نمایم پس مرا ببخش بدرستی که تو بر هر چیزی قادر هستی و هر آنچه بخواهی انجام می دهی خدایی به جز تو نیست پاک و منزّه هستی بدرستی که من از ظالمین هستم.

کیفیت صحت خوابها در روزهای ماه

محدث نوری (ره) در دارالسلام ابیاتی را که منسوب به مولایمان حضرت امام ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیه السلام می باشد و در مورد کیفیت وصحت و سقم رؤیاهای در طول ایام ماه قمری می باشد را نقل نموده که به سبب ظرافت این ابیات آن را ذکر می نمائیم.

تأویل ما جافی منام الشهر	فیما رواه من کتاب الفخر
اول یوم لیس بالصحیح	ما فیه من خیر و من قبیح
وثانیاً وثالثاً من بعده	مهماتری تاویل له بضده
ورابعاً وخامساً قد اُخرا	تفسیره لیالیاً و اشهر

وساساً من بعده وسابعاً
 صادقاً صحيحة لا تخرم
 وعاشراً باطلة رويها
 وثالثاً ورابعاً للعشر
 وخامس العشر رؤياها صادقة
 وساساً وسابعاً يقينا
 وثامناً وتاسعاً صحيحة
 عشرينها وواحد العشرين
 وثانياً العشرين يا مغرور
 وثالثاً ورابعاً العشرين
 وخامساً وساساً العشرين
 وسابعاً وثامناً لا تكذب
 وتاسع العشرين يا خليلي
 ثم الثلثين بلامحاله
 هذا وصلى الله نبي الجلال
 كذلك الثامن ثم التاسعاً
 ان كنت لاتعلم فسوف تعلم
 وحاديماً وثانياً وراها
 فقد كفيت خيرها والشر
 يا حبيبنا ان تكن موافقة
 تؤخر ايام مع سنيها
 مليحة تكون او قبيحة
 رويها ما كانبة يقينا
 تاويلها الافراح والسرور
 مهما تكن بضده تكونا
 رويها ما باطلة يقينا
 فانها صحيحة مجرب
 فانها باطلة التاويلي
 صادقاً باجمع الاحوال
 على النبي المصطفى والآل

ترجمه: تاویل آنچه که از رویاهای ایام ماه می باشد، در آنچه که از کتاب علم ائمه روایت شده، روز اول صحیح نیست، آنچه که از خیر و شر در رؤیاها دیده شود و روز دوم و سوم تعبیر آن را هر زمان بعد از خواب به ضدش می بینی و روز چهارم و پنجم تعبیر آن شبها یا ماههایی به تأخیر می افتد و روز ششم و هفتم و نیز هشتم و نهم صحیح و راست بوده و عوض نمی شود و اگر ندانی بزودی این را در می یابی، روز دهم رؤیایش باطل است و روز یازدهم و دوازدهم و سیزدهم و چهاردهم خیر و شر آن از تو کفایت می گردد، و روز پانزدهم ماه رؤیای آن صادق است و چه نیکو است که موافق بشود و روز شانزدهم و هفدهم تعبیر رؤیا روزها یا سالها به تأخیر می افتد و هجدهم و نوزدهم رؤیای آن صحیح است چه نیکو بوده و چه زشت باشد و روز بیستم و بیست و یکم رؤیایش یقیناً کاذب می باشد و روز بیست و دوم تعبیرش فرح و شادمانی است و روز بیست و سوم و بیست و چهارم هر زمانی که باشد به ضدش خواهد بود و بیست و

پنجم بیست و ششم یقیناً باطل می باشد و روز بیست و هفتم و بیست و هشتم کاذب نبوده و صحیح و مجرب می باشد و رؤیای بیست و نهم باطل می باشد و رؤیای سیم بدون شک در همه احوال صادق می باشد. و بدانکه شب هر روز منظور همان روز بعد می باشد یعنی خواب شب اول منظور همان روز اول است.

□

مکانهایی که خوابیدن در آن مکروه می باشد

محدث نوری (ره) در کتاب شریف «دارالسلام» مکانهایی که خوابیدن در آنها مکروه می باشد را از روایات استنباط نموده و برای دوری از تطویل فقط به موارد آن اشاره می شود.

- ۱ - محلی که در آن غیر شخص خواب، شخص دیگری نباشد (به تنهایی در مکانی بخوابد).
- ۲ - بر روی بامی که دورچین نداشته باشد.
- ۳ - اتاقی که در و پوشش نداشته باشد.
- ۴ - اتاقی که در آن عکس یا مجسمه ای باشد که روی آن پوشیده نشده یا در آن سگ و ظرفی باشد که در آن بول بشود.
- ۵ - سقف اتاق بیشتر از هفت یا هشت ذرع باشد مگر آنکه بر آن آیه الکرسی نصب گردد.
- ۶ - اتاقی که خاکروبه و زباله از آن خارج نشده یا دستمال گوشت در آن باشد (مقصود دستمال گوشتی بوده که در قدیم گوشت را در آن گذاشته و در اتاق آویزان می کردند که این باعث فساد گوشت و در نتیجه بیماری ساکنین اتاق را به همراه داشته و روایت نیز همین مضمون را می فرماید).
- ۷ - اتاقی که در آن تار عنکبوت باشد.
- ۸ - اتاقی که در آن شخص جنب یا حائض باشد بلکه اتاقی که زنان در آن باشند خوابیدن در آن مکروه است.
- ۹ - اتاقی که نور خورشید در آن بطور مستقیم بتابد.

- ۱۰ - مکانهایی که نماز خواندن در آن نهی شده باشد (مکروه باشد) مانند اتاقی که در آن تصویر ذی روح (عکس انسان یا جانوران)، خون، خمر، آتش و گوشت خوک باشد.
- ۱۱ - مسجد الحرام و مسجد النبی.
- ۱۲ - مکان غصبی یا مشتبه و این اولین شروط می باشد که باید مورد توجه قرار گیرد زیرا خوابیدن در این مکان حرام می باشد.
- ۱۳ - مکان نجس، برای اینکه ملائکه از آن متنفرند مخصوصا هنگامی که بول یا خمر باشد.

وقتهایی که خوابیدن مکروه است

- ۱ - خوابیدن بعد از صبح و قبل از طلوع آفتاب (بین الطلوعین).
- ۲ - خوابیدن بعد از عصر، چنانچه در کتاب تقویم المحسنین است که پیامبر ﷺ فرمودند:
- کسی که بعد از عصر بخوابد و عقل او از بین برود پس فقط خود را سرزنش نماید. و منظور از عصر هنگامی است که سایه هر شیء به اندازه دو برابر خودش بشود و آن اول وقت فضیلت نماز عصر می باشد.
- ۳ - خوابیدن بین نماز مغرب و عشاء که باعث قطع روزی می شود.
- و در روایت مرسل از حضرت رسول الله ﷺ مروی است که خواب هنگام روز پنج نوع می باشد:
- ۱ - خواب عیلوله که همان خواب بین الطلوعین بوده و مکروه می باشد.
- ۲ - خواب فیلوله که خواب بعد از طلوع آفتاب و ابتدای روز می باشد و گفته شده که این خواب موجب ضعف است.
- ۳ - خواب قیلوله و آن خواب قبل ظهر بوده و ممدوح و مفید می باشد.
- ۴ - خواب حیلوله و آن خواب هنگام اذان ظهر و بعد از آن می باشد و گفته اند که این خواب ظلمت است زیرا هنگام نماز ظهر می باشد و بعد از اذان ظهر به اندازه چهار رکعت نماز از بهترین اوقات دعا می باشد و وقت استجاب دعا و فتوح ابواب آسمان

است.

۵ - خواب غیلوله و آن خواب انتهای روز می باشد که باعث امراض ظاهری و باطنی می باشد.

و نیز محدث نوری (ره) از تقویم المحسنین نقل نموده که خواب بر هفت قسم است: ۱ - خواب غفلت و آن خواب در مجلس ذکر (خداوند) می باشد، ۲ - خواب شقاوت و بدبختی و آن خواب هنگام نماز می باشد، ۳ - خواب لعنت و آن خواب هنگام صبح می باشد، ۴ - خواب عقوبت و آن خواب بعد از نماز صبح است، ۵ - خواب راحت و آرامش و آن خواب قیلوله و قبل از ظهر است، ۶ - خواب رخصت و اجازه و آن خواب بعد از نماز عشا می باشد یعنی وقت مجاز و اصلی خواب، چنانچه در آیات شریفه قرآن مکرراً آمده است و باید توجه داشت که این نوع خواب برای انسان ضروری بوده و خواب هنگام روز نمی تواند جایگزین آن بشود، ۷ - خواب حسرت و آن خواب شب جمعه می باشد.

مؤلف: محدث نوری (ره) این شرائط زمانی و مکانی خواب را جهت بالا بردن کیفیت رؤیایها و حالات روحی انسان در هنگام خواب بیان نموده و مقید بودن به آن واجب نیست.

فصل هفتم

روش مطالعه و تقویت حافظه

روش مطالعه و حفظ اشعار شیخ محمد حسین تستری و شرح آن از مؤلف

در مقتبس الاثر وتحفة الرضویه در مورد تجربیات علماء درباره مطالعه و روش تحصیل نکاتی بیان گردیده و شیخ محمد حسین تستری (ره) آن را به نظم درآورده که جهت راهنمایی به شرح اشعار می پردازیم:

والبحت قد جُرِبَ فی الابدکار   عندهم والحفظ فالاسحار
والکتب فی اواسط النهار   واللیل والنهار للتکرار
والکل حال الجوع لاحال الشبع   مجرّب تأثیره فلیتبع
واختیر محلاً خالیاً من شاغل   تنحلّ فیهِ عُقد المشاکل

والبحت قد جُرِبَ فی الابدکار عندهم: به تجربه رسیده است که هنگام بحث و گفتگوی درسی یا پرسش و پاسخ هنگام صبح می باشد بنابراین مطالعه ای که دو نفری یا چند نفری باشد باید در موقع صبح باشد و منظور از صبح بعد از طلوع فجر یا طلوع آفتاب تا حدود چند ساعت بعد از آن می باشد.

والحفظ فالاسحار: موقع حفظ نمودن درس هنگام سحر می باشد و سحر مدتی قبل از طلوع فجر یا بعد از آن می باشد البته معمولاً به ساعات قبل از اذان صبح سحر اطلاق می گردد. و در فضیلت وقت سحر و بین الطلوعین (فاصله زمانی بین طلوع فجر و طلوع آفتاب) روایاتی وارد گردیده و در تفسیر معصومین علیهم السلام آیه «و قران الفجر انّ

قران الفجر كان مشهودا» (اسری ۷۸) به فضیلت وقت نماز صبح و هنگام طلوع فجر تفسیر شده است.

اما در فضیلت وقت بین الطلوعین روایات زیادی وارد گردیده و در روایت است که ارزاق در این هنگام تقسیم می شود.

والکتاب فی اواسط النهار: وقت مناسب برای نوشتن اواسط روز می باشد.
واللیل والنهار للتکرار: وقت مناسب برای مرور کردن و تکرار آنچه که حفظ نموده و درس گرفته هنگام شب و روز می باشد.

والکل حال الجوع لاحال الشبع: تمام این حالات باید در هنگامی باشد که شکم انسان سبک بوده و در حالت سیری و پرخوری نباشد و در روایات در این مورد بحث مبسوطی مطرح گردیده و پر نمودن شکم به عنوان اخلاص کننده در عبادات و فرائض و سلامتی مطرح گردیده، در مستدرک الوسائل محدث نوری (ره) روایت است که دورترین خلق از خداوند هنگامی است که شکم خود را پر کرده باشد. و از پیامبر ﷺ روایت نموده که فرمودند قلب های خود را بوسیله زیادی غذا و آب نمیرانید پس بدرستیکه قلوب می میرند چنانچه اگر آب زیاد به زراعت برسد از بین رفته و می میرد.

و قطب راوندی از پیامبر ﷺ روایت نموده که پرهیزید از پرخوری پس بدرستیکه پرخوری فاسد کننده بدن و آورنده بیماری و کسل کننده از عبادت می باشد.

و از مولایمان حضرت امام صادق علیه السلام روایت کرده که فرمودند کم خوردن در هر حالت پسندیده می باشد. و از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت نموده که پرهیز کن از پرخوری پس کسی که عادت به پرخوری نماید بیماریهایش زیاد شده و خوابهای او فاسد می گردد (خوابهای بی معنا می بیند).

از این روایات و تجربیات استنباط می شود که بهترین حالات انسان همان حالاتی است که ائمه معصومین علیهم السلام برای دعا و عبادت در نظر گرفته اند فلذا می توان از این اوقات برای مطالعه و حفظ علوم نیز استفاده نمود و آن حالات چنانچه ذکر شد اولاً سبکی شکم در تمام موارد می باشد و ثانیاً زمانهایی است که برای دعا در نظر گرفته شده و آن بهترین و ممتازترین ساعات روز می باشد یعنی سحر، بین الطلوعین، هنگام ظهر و موقع غروب نمودن آفتاب، البته باید توجه داشت که مطالعه هنگام غروب آفتاب

باعث ضعف چشم، و مکروه می باشد.

مَجْرَبٌ تَأْتِيهِ فُلَيْتَبِعُ: پس باید این موارد را استعمال نمود که تأثیر آن مجرب می باشد.

وَ اخْتِرَ محلاً خالياً من شاغل: برای مطالعه و حفظ، محلی را انتخاب کن که از هر گونه شاغل و برهم زننده تمرکز حواس خالی باشد، و شاغل بر چند نوع می باشد اول آنچه که مشغول کننده روح باشد و آن روح هر انسانی غیر شخص مورد نظر می باشد و در فلاح السائل روایت است که یک دعای بنده بطور مخفیانه معادل هفتاد دعای او بطور علنی می باشد و خصوصاً باید از افراد فاسق و کسانی که به دنبال لهو و لعب هستند دوری نمود زیرا کسانی که اهل فسق و معاصی می باشند دارای ارواح خبیثه بوده و معاشرت با ایشان قلب انسان را از هر نظر دچار خلل می نماید بنابراین تنهایی و خلوت از اسباب تمرکز می باشد.

نوع دوم شاغل، مشکلات ذهنی و فکری می باشد که باید آن را با یاد خداوند متعال و ذکر و خواندن قرآن و توسل به حضرات معصومین علیهم السلام حل نمود.

و نوع سوم مشتغلات، چیزهایی است که بر روی حواس پنجگانه تأثیر می گذارد و در مورد مطالعه و حفظ، حس شنوایی و بینایی مورد نظر می باشد و بنابراین باید مکان خلوت و بدون رفت و آمد را انتخاب نمود و مسئله مهمتر همان ساکت بودن مکان می باشد که مربوط به حس شنوایی می باشد فلذا باید از صداهای مختلف که تمرکز ذهن را بر هم می زند خصوصاً آنچه که متداول شده و آن مخرب روح و جسم واز مخترعات شیطان لعین است اجتناب نمود.

تَنْحَلُ فِيهِ عَقْدَ الْمَشَاكِلِ: چون این شرائط را فراهم آوردی گره های مشکلات علمی را در آن حل می نمایی و البته علمای قدیم با تکیه بر همین شرائط این مقدار در مسائل علمی تبصر می یافتند. از شرائط دیگری که مفید در مسئله می باشد آن است که هنگام مطالعه و حفظ با طهارت بوده و در ابتدا «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» بگویند و از مولایمان حضرت امام باقر علیه السلام روایت است که فرمودند: محترم ترین آیه را از کتاب خدا دزدیدند و آن آیه «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» می باشد که بر بنده خدا لازم است در آغاز هر کار آن را بگویند چه کار بزرگ یا کوچک تا مبارک شود.

نماز جهت کسی که می خواهد قرآن حفظ نماید

در جمال الاسبوع سید بن طاووس (ره) روایت است کسی که می خواهد قرآن حفظ نماید چهار رکعت نماز در شب جمعه بخواند (دو نماز دو رکعتی) در رکعت اول بعد از حمد سوره «یس» و در رکعت دوم بعد حمد سوره «سخان» و در رکعت سوم حمد و سوره «الم تنزیل سجده» و در رکعت چهارم بعد از حمد سوره «تبارک الذی بیده الملك» را بخواند پس وقتی نماز تمام شد حمد و ثنای الهی را بجا آورده و صلوات بفرستد و برای مؤمنین استغفار نماید: (اللهم اغفر للمؤمنين والمؤمنات) و بگوید: «اللهم ازحمني بترك المعاصي ابدأ ما أبقيتني، وازحمني من أن أتكلف ما لا يعنيني، وازرُقني حُسنَ النظر فيما يُرضيك عني، اللهم بديع السموات والأرض، ذا الجلال والإكرام والعزة التي لا ترام، أسئلك يا الله يا رحمن بجلالك وبنور وجهك أن تُلزِمَ قلبي حفظ كتابك كما علمتني، وازرُقني أن أتلوهُ على النحو الذي يُرضيك عني، وأسئلك أن تُنورَ بكتابك بصري وتُطلقَ به لِساني وتُفرِّجَ به قلبي وتُشرِّحَ به صدري وتُستعملَ به بدني وتُقويَني على ذلك وتُعيني عليه فإنه لا يُعِينُ على الخير غيرك ولا يُوفِّقُ له إلا أنت».

□

حفظ مطالب در طول روز و دفع فراموشی

در منهاج علامه است که هر کس کثیرالنسیان باشد این آیه شریفه را بعد از نافله نماز صبح مداومت نماید:

«رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لِطَائِفَةٍ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ» (بقره ۲۸۶) و بعد بگوید: «اللهم لا تنسني ما أقرء في يومي هذا فإنك قلت سنقرئك فلا تنسى».

پس هر چه را در آن روز بخواند و بشنود (در کلاس درس) یاد می گیرد انشاءالله تعالی.

□

تعلّم و تقویت حافظه

علامه اصفهانی (ره) آورده کسی که از **«لَا أَقْسَمُ بِهَذَا الْبَلَدِ تَأْيِحَسِبُ أَنْ لَنْ يِرَهُ أَحَدٌ»** (سوره بلد) را بنویسد و با آب زمزم بشوید و هفت روز متوالی این آب را بخورد و در این هفت روز بر قرائت سوره **«البلد»** مداومت نماید فهم او زیاد شود و قدرت حافظه اش افزون گردد و تعلّم قرآن و علوم دیگر بر او آسان شود انشاء الله تعالی.

ایضاً آورده چون سوره مبارکه فاتحه را با مشک و زعفران در ظرفی بلورین بنویسد و آن را با گلاب بشوید و کسی که کند ذهن بوده یا قوت حافظه او ضعیف باشد هفت روز پشت سر هم از آن گلاب بخورد کند ذهنی او زائل شده و حافظه او قوی می‌گردد. و در بعضی کتب ادعیه است که این آیه را به جهت حافظه بر تخم مرغ پوست کنده - در بعضی نسخ تخم مرغ خانگی - نوشته تناول نماید:

« وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ » (انعام ۶۱).

همچنین در کتاب خواص السور است که اگر سوره **«حشر»** را در ظرف شیشه‌ای (بلورین) نوشته و با آب باران بشوید و بخورد صاحب حافظه می‌گردد و نیز اگر سوره **«جن»** را در ظرفی (هر نوع ظرف) بنویسد و بشوید و بخورد دارای قوت حافظه می‌شود. از چیزهایی که قوه حافظه را تقویت می‌کند روزه داشتن، قرآن خواندن، مسواک کردن و آیه الکرسی خواندن می‌باشد.

و در لثالی الاخبار تویسرکانی (ره) علاوه بر موارد مذکور اطاعت امر والدین، دائم الوضوء بودن، رو به قبله نشستن و بیدار شدن در شب و مشغول شدن به عبادت را نیز از اسباب تقویت حافظه ذکر نموده است. و نقل کرده‌اند که اگر کسی سوره مبارکه **«الاعلی»** را بنویسد و با خود نگه دارد ذهن او صاف شده و قوت حافظه او زیاد می‌گردد.

در منهاج علامه سمنانی (ره) است که هر کس قوت حافظه اش کم باشد بعد از نماز صبح در هر روز (تا وقتی که قوت حافظه اش کامل گردد) قبل از حرف زدن بگوید:

«يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ فَلَا يَفْوُتُ شَيْئًا عِلْمُهُ وَلَا يُوَدُّهُ قُوَّةٌ»

پس قوت حافظه اش زیاد گردد.

و در منهاج علامه وارد است که به جهت قوت حافظه هر روز ده مرتبه بگوید :

« فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَ كَلَّأَ آتَيْنَا فَهْمًا وَ عِلْمًا وَ سَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحُنَّ وَ الطَّيْرَ وَ كُنَّا فَاعِلِينَ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا رَبَّ مُوسَى وَ هَارُونَ يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَكْرَمَنِي بِالْفَهْمِ وَ الْحِفْظِ وَ الْخَيْرِ يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ وَ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ »

و نیز در کتاب خواص السور مذکور است که چون کسی بخواهد قدرت ذهن او زیاد شود این آیه شریفه را بر نیم مثقال کندر بخواند و آن را با همین مقدار شکر یا عسل مخلوط نموده و ناشتا بخورد مقصود او حاصل می‌گردد انشاءالله آیه این است:

« وَ لَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَ الْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةَ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ - مَا خَلَقَكُمْ وَ لَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةً إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ » (لقمان ۲۷ - ۲۸).

□

داروی حضرت امیر المؤمنین علیه السلام به جهت تقویت حافظه

در مصباح شیخ کفعمی (ره) از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت است که برای تقویت حافظه به مقدار مساوی از زعفران و سعد می‌گیری و عسل به آن اضافه می‌نمایی و هر روز دو مثقال از آن را می‌خوری که اثر عجیب دارد.

□

آنچه که موجب تقویت حافظه می‌باشد

در طب الأئمه از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت نموده که فرمودند: کرفس بخورید که باعث تقویت حافظه می‌گردد. و روایت نموده که فرمودند: بر شما باد به کرفس پس اگر چیزی بود که عقل را زیاد نماید همین می‌باشد.

و در المحاسن روایت است که «به» بخورید که بر عقل و مروّت شما می‌افزاید. و در مکارم الاخلاق طبرسی از حضرت سید المرسلین صلی الله علیه و آله روایت نموده که

فرمودند: بر شما باد به «خُرفه»، پس اگر چیزی باشد که عقل را زیاد نماید همین می باشد و روایت نموده از مولایمان حضرت امام ابی عبداللّه جعفر بن محمد الصادق علیه السلام فرمودند بر روی زمین سبزی نافع تر و بهتر از خُرفه نمی روید و آن سبزی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می باشد.

و در محاسن روایت نموده که فرمودند چغندر عقل را قوی و خون را صاف می نماید. و نیز روایت نموده که سرکه عقل را قوی می نماید.

و نیز در محاسن از حضرت امام حسین علیه السلام از حضرت سید المرسلین صلی الله علیه و آله روایت نموده که فرمودند: کدو بخورید، اگر خداوند گیاهی سبکتر از آن بود برای برادرم یونس می رویاند، وقتی کسی از شما ترید فراهم نماید از کدو بیشتر بخورید که بر نیروی فکری و عقل می افزاید.

و از حضرت امام صادق علیه السلام روایت نموده از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام که فرمودند: کدو را بخورید که باعث ازدیاد نیروی فکری می شود.

□

چیزهایی که باعث نسیان و کمی حافظه می گردد

در مصباح کفعمی (ره) اشیائی را که باعث ضعف قوه حافظه و فراموشی می گردد را بطور منظوم چنین آورده:

توقّ خصالاً خوف نسیان ماضی	قراءة الواح القبور قدیمها
واکلک للتفاح مادام حامضاً	و کزبزة خضراء فیها سمومها
کذا المشی بین القطار وحجمه	قفاه و منها الهمّ وهو عظیمها
و من ذاک بول المرء فی الماء را کدأ	واکلک سور الفار و هو تمیمها

□

به خاطر آوردن فراموش شده

شیخ کفعمی (ره) در جنة الامان الوقیة ذکر نموده است که اگر سوره «الضحی» را در

مورد چیزی که فراموش نموده بخواند به یاد می آورد باذن الله تعالی.
 همچنین از مولایمان حضرت امام صادق علیه السلام روایت نموده که اگر خواستی حدیثی
 را از ما بگویی و شیطان آن را از خاطر تو محو نمود دستت را بر پیشانی بگذار و بگو:
**«صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مُذَكِّرَ الْخَيْرِ وَفَاعِلَهُ وَالْأَمْرَ بِهِ نَكِّرَنِي
 مَا أَنْسَانِيهِ الشَّيْطَانِ»**

و در مستدرک محدث نوری (ره) و جعفریات از حضرت امیرالمومنین علیه السلام روایت
 گردیده هنگامی که حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله چیزی را فراموش می فرمودند پیشانی
 مبارک را بر کف دست می گذاشتند، پس می فرمودند:

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ يَا مُذَكِّرَ الشَّيْءِ وَفَاعِلَهُ نَكِّرَنِي مَا نَسِيتُ».

و صاحب خواص السور آورده که اگر کسی اسم مبارک «ذوالقوة» را به این صورت
«ذ و ا ل ق و ه» شش بار بر پوست آهو در ساعت دوم روز جمعه بنویسد و
 کسی که دچار فراموشی باشد با خود نگه دارد فراموشی از او برطرف می شود.

□

رفع اختلالات فکری و ذهنی

در حلیة المتقین روایت نموده که شخصی دچار اختلال فکر و حواس گردیده بود
 حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند هر شب در هنگام خواب این دعا را بخوان:
**«بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَكَفَرْتُ بِالطَّاغُوتِ اللَّهُمَّ احْفَظْنِي فِي مَنَامِي وَفِي
 يَقْطُتِي أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَجَلَالِهِ مِمَّا أَجِدُ وَأَحْذَرُ».**

فصل هشتم

ادعیه و اعمال مربوط به سفر

دعای هنگام اراده سفر

سید بن طاووس (ره) از المحاسن روایت نموده که مولایمان حضرت امام ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیه السلام هنگامی که اراده سفر می فرمودند می گفتند:

«اللَّهُمَّ خُلِّ سَبِيلَنَا وَ أَحْسِنْ تَسْپِيرَنَا (مَسْپِرَنَا) وَ أَعْظِمْ عَافِيَتَنَا».

و روایت نموده که فرمودند هنگامی که در سفر بودی بگو:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَسْپِرِي عِبْرًا وَ صَمْتِي تَفْكَرًا وَ كَلَامِي نِكْرًا»

یعنی خدایا سیرم را عبرت قرار بده و سکوتم را تفکر و کلامم را ذکر قرار بده.

بازگشت از سفر به سلامت و برآمده شدن حاجت

در کتاب شریف «جنة الامان الواقية» شیخ کفعمی (ره) روایت است کسی که قصد خروج از اهلش را داشته باشد برای حاجتی و یا سفر نماید و دوست داشته باشد که سالم به اهل خود بازگشته و خداوند حاجت او را در آن سفر برآورده کند هنگامی که از خانه اش خارج می شود بگوید:

«بِسْمِ اللَّهِ مَخْرَجِي وَ بِإِذْنِهِ خَرَجْتُ وَ قَدْ عَلِمَ قَبْلَ أَنْ أَخْرُجَ خُرُوجِي وَ قَدْ أَحْصَى عِلْمُهُ مَا فِي مَخْرَجِي وَ مَرْجَعِي تَوَكَّلْتُ عَلَى الْإِلَهِ الْأَكْبَرِ تَوَكَّلَ مُفَوِّضٌ إِلَيْهِ أَمْرَهُ وَ مُسْتَعِينٌ بِهِ

عَلَى شُؤْنِهِ مُسْتَزِيدٍ مِنْ فَضْلِهِ مُبْرَىءٍ نَفْسَهُ مِنْ كُلِّ حَوْلٍ وَمِنْ كُلِّ قُوَّةٍ إِلَّا بِهِ خُرُوجَ
ضَرِيرٍ خَرَجَ بِضُرِّهِ إِلَى مَنْ يَكْشِفُهُ وَخُرُوجَ فَاقِرٍ خَرَجَ بِفَقْرِهِ إِلَى مَنْ يَسُدُّهُ وَخُرُوجَ عَائِلٍ
خَرَجَ بِعَيْلَتِهِ إِلَى مَنْ يُغْنِيْنَهَا وَخُرُوجَ مَنْ رَبُّهُ أَكْبَرُ نِقْتِهِ وَأَعْظَمُ رَجَائِهِ وَأَفْضَلُ أَمْنِيَّتِهِ
اللَّهُ نِقْتِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي كُلِّهَا بِهِ فِيهَا جَمِيعاً اسْتَعِينُ وَ لِأَشْيِءِ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ فِي عِلْمِهِ
أَسْأَلُ اللَّهَ خَيْرَ الْمَخْرَجِ وَالْمَنْخَلِ لِإِلَهِ الْأَهْلِ الْإِلَهِيِّ الْمَصِيرِ»

پس بدرستیکه اگر او این دعا را بخواند در ورود و خروجش باعث نیکی شده و سالمأ
به اهل خود مراجعت می نماید.

در خواص السور از حضرت امام جعفر صادق عليه السلام منقول است که اگر سوره «الاعلی» را
در وقت سفر رفتن سه مرتبه بخواند به سلامت بازگردد.

ایضاً از مولایمان حضرت امام صادق عليه السلام منقول است که سوره «علق» را بنویسد و در
سفر با خود نگهدارد از همه آفات محفوظ باشد تا به وطن خود برگردد.

ایضاً در تحفة الرضویه از بعضی علماء نقل گردیده و مجرب است برای اینکه مسافر
به سلامت و سریعاً بازگردد در یک ورقه دنبال هم بنویسد: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ
اللَّهِ» پس قسمتی که «محمّد رسول الله» است را پاره کن و به مسافر بده تا همراه داشته
باشد و «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» نزد کسی که باقی می ماند باشد.

امنیت در راه و سفر

شیخ کفعمی (ره) در جنة الامان الواقیه ذکر نموده است هنگامی که در بین راه از
چیزی ترسیدی پنج سنگ ریزه بردار اول را به اسم الله تعالی دوم را به اسم جبرئیل عليه السلام
سوم به اسم موسی عليه السلام و چهارم به اسم حضرت محمّد عليه السلام و پنجم را به اسم
ابراهیم عليه السلام پس این سنگ ها را با خود نگهداری نما انشاءالله از خطرات ایمن
می گردی.

همچنین در جنة الامان مسطور است که اگر سوره «اعراف» را با گلاب و زعفران
بنویسد و بر خود آویزان نماید از درندگان و مار و دشمن و گم شدن در راه ایمن
می باشد.